

HÅLLBARHETSBEDÖMNING MED MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Tillhörande Översiktsplan 2045 för Ronneby kommun
Samrådshandling

01 mars 2024
Slutversion

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Beställning: Ronneby kommun
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 01 mars 2024
Uppdragsansvarig: Elisabetta Troglio
Medverkande: Åsa Eriksson, Ilona Stehn, Petra Skarmyr, Evelina Lind
Intern granskning av rapport: Helene Littke 2024-02-02 samt 2024-02-28
Foton och illustrationer: Om inget annat anges: Ekologigruppen
Kartor: Ronneby kommun
Bild på framsida: Ekologigruppen
Internt projektnummer: 10043

**EKOLOGI
GRUPPEN**

INLEDNING

Detta dokument är en hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Ronneby kommuns nya översiktsplan. Ambitionen har varit att miljöbedömningsprocessen ska omfatta ett brett spektrum av sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter av den utveckling som presenteras i förslag till ny översiktsplan. Därför görs en hållbarhetsbedömning (inklusive MKB) för planförslaget. Hållbarhetsbedömningen syftar till att identifiera och konsekvensbedöma de delar av planen där det föreligger risk för att betydande miljöpåverkan kan uppstå, samt andra aspekter som har stor betydelse för hållbar utveckling.

Miljöbedömningsprocessen har genomförts i samarbete med kommunen och parallellt med planens framtagande. Genom en första granskning av det preliminära planförslaget samt arbetsmöte med kommunens arbetsgrupp har förslag på åtgärder för ökad hållbarhet identifierats som på flera punkter legat till grund för justering av planen.

Läsanvisning

I denna hållbarhetskonsekvensbedömning ingår en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken kapitel 6. Den text som ingår i miljökonsekvensbeskrivningen har markerats med ett lila streck i vänstra marginalen.

Följande begrepp används i dokumentet:

- Gällande översiktsplan: översiktsplan ÖP2035
- Planförslaget: förslag till översiktsplan ÖP2045
- Grönstruktur: samtliga grönområden inom kommunen
- Grönstruktur för rekreation: samtliga grönområden som används för rekreationssyfte
- Biotoper: viktiga områden för biologisk mångfald
- Känsliga områden: naturområden på land och i vatten som är känsliga för extern påverkan, som byggnation eller vid ökat besöksstryck. Dessa områden inkluderar strandskyddsområden, områden med höga naturvärden, ekologiskt känsligt område och ekologiska spridningssamband samt områden som är särskilt riskutsatta vid klimatförändringar.

INNEHÅLL

DEL 1: Planen och processen	1
Sammanfattning	2
Miljöbedömningsprocessen	21
Nulägesbeskrivning	23
Planförslag	28
Alternativ	34
DEL 2: Bedömning av konsekvenser	43
Metodik för bedömning av konsekvenser	44
Konsekvensbedömning av nollalternativ	47
Konsekvensbedömning av planförslaget	50
Riksintressen, miljökvalitetsnormer och lagskydd	91
Hållbarhetsmål	96
Kumulativa effekter	102
Uppföljning och åtgärder för ökad hållbarhet	106
Referenser	109

1

Hållbarhetsbedömning med
miljökonsekvensbeskrivning
Slutversion
01 mars 2024

DEL 1: PLANEN OCH PROCESSEN

SAMMANFATTNING

Ronneby kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan för kommunens utveckling fram till år 2045. Denna rapport utgör en hållbarhetsbedömning (HKB) och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Ronneby kommuns förslag till ny översiktsplan.

Sammanfattning av planförslaget

Planförslaget utgår från Ronnebys strategiska läge vid storskaliga infrastrukturledningar (E22, riksväg 27 samt Blekingebana) som bidrar till Ronnebys attraktionskraft och möjliggör för företagsetableringar samt för att attrahera arbetskraft och boende. Ronneby flygplatsen är en viktig kommunikationsnod för hela regionen. Hamnar i både Karlshamn och Karlskrona bidrar till Ronnebys goda transportsamband.

Planförslagens strategier för fysisk planering är till stor del koncentrerad till bebyggelse- och serviceutveckling i Ronneby tätort. Ronneby pekas i utvecklingskartan ut som ”centralort”, och kommunens övriga åtta tätorter är utpekade som ”serviceort”. Även kust- och sjönära lägen pekas ut för bostadsbebyggelser. I planförslaget presenteras även utbyggnadsinriktningar där serviceorter och områden kopplas till varandra för samutnyttjande av offentlig och kommersiell service.

Planförslagens ambition är att ta tillvara kommunens höga naturvärden samt naturens betydelse för invånare och för besöksnäringen. Kustområden och skärgården pekas ut som betydelsefulla för friluftslivet och tillgängligheten till viktiga målpunkter föreslås stärkas.

Sammanfattning av planförslagets konsekvenser för de aspekter där genomförandet kan medföra betydande miljöpåverkan

Naturmiljö

Planförslaget innebär att naturmiljö tas i anspråk och försvinner när verksamhetsområden och utvecklingsområden för bostäder och service byggs ut. I flera fall sker den föreslagna exploatering i områden som utgör flera riksintressen, Natura 2000-områden och natur- och kulturresevat. I gällande översiktsplanen (ÖP 2035) är det främst skogsmark som tas i anspråk för ny bebyggelse.

Bevarandeområden för biologisk mångfald, spridningslänkar och ekosystemtjänster pekas inte ut. Tydliga strategier för bevarande och stärkande av biologisk mångfald saknas.

Påverkan på riksintressen

Planförslagets föreslagna markanvändning bedöms motverka syftet med följande riksintressen:

- För riksintresse för naturvård finns det risk för negativ påverkan då planförslaget pekar ut ny bebyggelse inom riksintresset. Även arter i artskyddsförordningen kan komma att påverkas.
- För riksintresse för friluftsliv och högexploaterad kust finns viss risk för negativ påverkan. Ny bebyggelse i anslutning till befintlig struktur kan ge negativa effekter på natur- och vattenområden med bland annat ökad båttrafik och ökat slitage.
- Flera Natura 2000-områden riskerar att påverkas negativt av planförslaget. Intrång i Natura 2000-områden kräver tillstånd.
- I Ronneby kommun finns ett mindre antal områden i kustområdet som har ett landskapsbildskydd. Utpekade utvecklingsområden för reträtt i Järnavik och möjligt reträttsområde i Sandvik riskerar att påverka landskapsbilden negativt.

Intrång i lagskyddade områden riskerar negativ påverkan och kan medföra risk för påtaglig skada samt svårigheter att genomföra planförslaget i kommande planprocesser.

Översiktsplanens föreslagna markanvändning bedöms inte motverka syftet med de följande riksintressen:

- Riksintresse för vattenförsörjning, skyddade vattendrag, yrkesfiske, totalförsvaret, kommunikationer och luftfart bedöms inte påverkas negativt.
- Ny bebyggelse i anslutning till befintliga orter kan öka tillgängligheten till kust och skärgård för friluftsliv, vilket ger positiva effekter på riksintresse för friluftslivet.

Kommunen ska arbeta med klimatanpassningsåtgärder i flera riksintressen, vilket bedöms ge positiva effekter på berörda riksintressena.

Påverkan på miljökvalitetsnormer för ytvatten och grundvatten

Planförslaget bedöms i stort inte försämra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormer för ytvatten eller grundvatten. Dock planeras marina verksamheter och bebyggelse på vatten vilket medför både fysisk påverkan och ökad föroreningsbelastning på lokal nivå.

Utbyggnad i Eringsboda bör ses över i ett större perspektiv för att inte negativt påverka flera sjöar där det idag inte finns någon bebyggelse. Detta lyfts också upp i MKB:n för LIS-planen, där hela Eringsbodas vattenförsörjning samt avloppshantering pekas ut som viktigt att hantera i ett större sammanhang.

Hur den fysiska påverkan från utvecklingen av marina verksamheter ska hanteras i relation miljökvalitetsnormerna för ytvatten behöver lyftas fram i planförslaget.

Strandskydd

Intrången i de strandskyddade områdena kan gå emot strandskyddets långsiktiga syften om att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet och att hålla strandområdena tillgängliga för allmänheten. Översiktsplanen och LIS-planen föreslår strandnära bebyggelse, bebyggelse på vatten och friluftsanläggningar i och vid vatten. Detta kan både öka och minska allmänhetens tillgång till strandområden men riskerar att negativt påverka växt- och djurlivet.

Areella näringar

Planförslaget innebär att mark som idag används som jordbruksmark eller för skogsbruk tas i anspråk för bland annat bebyggelse och verksamheter. Kommunen har till viss del koncentrerat sin utbyggnad till området kring centralort och serviceorter, vilket gör att befintlig mark i kommunens övriga delar bibehåller nuvarande markanvändningen.

Hur mycket jordbruksmark som försvinner på lång sikt i kommunen och regionen hänger samman med planeringen av tillgängliga markresurser samt hur markanspråket för bostäder och verksamheter kan minskas i framtiden.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Etablering av storskaliga anläggningar för produktion av förnybar energi i kommunen begränsas av riksintressen och riksintressens påverkansområden. Till exempel innebär riksintresse för totalförsvaret att höga objekt så som vindkraftverk inte kan anläggas.

I kommunen och i regionen planeras för befolkningsökning, storskaliga verksamhetsområden med logistikcenter och andra typer av transporttåta verksamheter samt ökad besöksnäring. Exploateringen kommer att medföra ett stort markanspråk, men även ett ökat behov av energi, material och transporter vilket i sin tur medför ökade utsläpp av växthusgaser.

I planförslaget planeras för en sammanhållen bostadsbebyggelse i kollektivtrafiknära lägen och en ny sträckning av Blekinge kustbana för snabbare resor med spårbunden kollektivtrafik. En ny järnvägskoppling föreslås mellan Ronneby och Växjö/Alvesta. Planförslaget föreslår även en utveckling av laddningsinfrastruktur för elfordon och elcyklar samt en utbyggnad cykelnätet i kommunen och längs med kusten.

Enligt kommunens klimatriskanalys härrör de största riskerna för negativa konsekvenser i kommunen från översvämning orsakad av havsnivåhöjning, höga flöden i vattendrag och skyfall. Det finns även viss risk för att drabbas av störningar kopplade med ras, skred och erosion främst längs vattendrag och vid kusten. I riskanalysen har befintliga skyddsvärda objekt och intressen identifierats. I planförslaget finns strategier om klimatanpassning och kustskydd samt pekats ut reträttområden för bebyggelser och infrastruktur som kommer att drabbas av ökad havsnivån.

Planens förhållande till miljömål

Planförslagets utvecklingsinriktning att framför allt växa och bygga ut inom centralorten och serviceorterna skapar bättre förutsättningar för kollektivt resande och effektivt nyttjande av såväl resurser som befintlig infrastruktur.

Planförslaget pekar även ut nya utvecklingsområden för småhusbebyggelse främst i kustbandet och i mindre utsträckning i LIS-områden, på avstånd från befintliga kollektivtrafikstråk och delvis i känsliga områden. Andra aspekter som anses missgynna målen handlar främst om att det saknas skarpa strategier och vägledning som visar vilka ställningstaganden kommunen tar och kommer att ta för att minska miljöpåverkan för bland annat energiproduktion, klimatanpassning och grön infrastruktur. Detta kan i sin tur leda till svagt stöd vid målkonflikter i kommande planprocesser.

Förslag på åtgärder för ökad hållbarhet

I det fortsatta arbetet med översiktsplanen föreslås att planförslaget kompletteras enligt nedan för att kommunens ambitioner ska vara tydliga och lätta att följa upp.

- Planförslaget bör utarbeta en strategi för prioritering av utvecklingsområden så att det tydligt framgår vilka områden är prioriterade och vilka är reservområden. Prioriteringen behöver kopplas till befolkningsprognoser, behov av bostäder och variation av upplåtelseformer samt behov av verksamheter och industri i kommunens orter och landsbygder. Vidare behöver prioriteringen baseras på långsiktiga strategier för att minimera markanvändningens påverkan på miljö-, hälso- och klimatpåverkan, från byggnader, infrastruktur och energiproduktion.
- Planförslaget bör ta fram tydligare ställningstaganden gällande risker för människors hälsa och för miljö kopplat till översiktsplanens planerade logistik- och verksamhetsutveckling samt bostadsutveckling i känsliga områden (strandskydd, områden med höga naturvärden och ekologiska spridningssamband, klimatrisker).
- Planförslaget bör resonera kring prioriteringar vid de målkonflikter som kan uppstå mellan utveckling av bebyggelse- och verksamhetsområden och bevarande och utveckling av natur-, rekreation-, samt hälsa och säkerhetsaspekter.
- Planförslaget bör visa hur hänsyn tas till lagskyddade områden och ta fram lämpliga skyddsavstånd för att dels öka genomförbarheten, dels för att undvika tillstånds- och rättsprocesser.
- Planförslaget bör tydliggöra kommunens målsättning, ställningstagande och åtgärder kopplat till ekologiska värden, bland annat genom att synliggöra ekosystemtjänster i mark- och vattenanvändningskarta.

En utförligare lista över åtgärdsförslag för ökad hållbarhet av planförslaget finns i slutet av respektive hållbarhetskapitel.

En komplett lista över förslag på uppföljning och åtgärder för att öka hållbarhetsprofil i Ronneby kommun finns i slutet av dokumentet.

Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet pekar ut förtätnings- och utvecklingsområden för bebyggelse främst i de tätorter som identifierats som ”kärnor” och i kollektivtrafiknära lägen. Ambitionen i gällande översiktsplan ÖP2035 är att ny bebyggelse till största möjliga del bör utnyttja befintlig infrastruktur. Detta för att på ett samhällsekonomiskt lämpligt sätt dra nytta av, säkra och utveckla befintlig kollektivtrafik, service och infrastruktur.

Lokalisering av nya verksamhetsområden följer liknande planeringsprinciper, med utveckling i attraktiva lägen längs de större transportstråken och vid transportnoder.

Utvecklingsområden pekas ut där negativ påverkan på natur- och rekreationsområden bedöms vara lägst, men kommunen ställer sig positiv till mer bebyggelse på landsbygden och i kustbandet. Ett antal utvecklingsområden är utpekade där det finns höga naturvärden samt i strandnära lägen eller på jordbruksmark. Vägledning för samplanering av grön, blå och byggd struktur samt avvägningar kring målkonflikter saknas till viss del.

Genomförande av nollalternativet bedöms därmed kunna innebära negativ påverkan på ekologiska och kulturella värden samt på landskapsbild. Vidare bedöms nollalternativet medföra risk för spridd bebyggelse med konsekvenser i form av ökade kostnader för offentlig service, infrastruktur, ökat bilberoende samt risker kopplade med klimatförändringar.

I gällande översiktsplan ÖP2035 saknas en tydlig strategi för hantering av jordbruksmark, vilket gör att nollalternativet riskerar att ge bristfälligt stöd för en hållbar utveckling kopplad till långsiktig resursfördelning. Även styrningen gällande utveckling av den byggda miljön i relation till kulturmiljöer, landskapsidentitet och lokal identitet är vag. Det riskerar att leda till en negativ påverkan på dessa miljöer.

Gällande översiktsplan ÖP2035 ger begränsat stöd i kommunens arbete för att hantera klimatförändringarnas effekter, med risker för negativa konsekvenser på materiella/ekonomiska, kulturella samt ekologiska värden.

Sammanfattning av planförslagets hållbarhetsprestanda (HKB)

Ekonomisk hållbarhet

Bebyggelse ska enligt planförslaget främst lokaliseras i centralorten, i serviceorterna och längst utpekade utvecklingsstråk. Planens ambition är att nya bostäder och verksamheter till största möjliga del bör utnyttja befintlig transport- och teknisk infrastruktur samt service. Detta möjliggör nyttjande av befintliga infrastrukturer och service samt utveckling och säkring av framtida behov genom ökat kundunderlag.

Lokalisering av nya verksamhetsområden pekas ut längs med de större transportstråken och vid transportnoder. Nya verksamhetsområden pekas ut både intill orterna och i landsbygderna.

Planförslagets strategier för utveckling av lokala knutpunkter och orter nära kollektivtrafik, service och teknisk försörjning ger bra förutsättningar för en starkare lokal ekonomi och en långsiktig resursförvaltning samt en högre investeringsvilja hos olika aktörer. Sociala tillgångar förbättras också till följd av planförslagets utvecklingsstrategier.

I planförslaget saknas ett tydligt resonemang kring avvägningar mellan jordbruksmark som nationellt intresse och väsentligt samhällsintresse i andra verksamheter. Detta ger svagt stöd för hantering av jordbruksmark vid målkonflikter i markanvändning. Planförslaget bedöms ge bristfälligt stöd för en hållbar utveckling kopplad till långsiktig resursfördelning. Utveckling av storskaliga handelsområden bedöms medföra negativ påverkan för upprätthållande av lokal handel samt handel i centrumområden, vilket i sin tur kan medföra viss negativ påverkan för centrumens attraktivitet om inte andra värden tillskapas.

Planförslaget, utöver utveckling i kärnorna och längs utvecklingsstråken, identifierar utvecklingsområden för bostäder och mångfunktionell bebyggelse i kustbandet och i LIS-områden. Vidare ställer sig kommunen positiv till mer bebyggelse på landsbygden. Planens viljeinriktning är att denna skall lokaliseras till befintliga bebyggelsegrupper och infrastruktur samt att areella näringar och natur- och kulturvärden skall värnas.

Planförslaget pekar ut behovet av att ta hänsyn till effekter av klimatförändringar vid utveckling i områden med kända utmaningar. Dock pekas utvecklingsmöjligheter ut i eller intill områden som kommer att drabbas av klimatförändringarnas effekter. Klimatsäkring av potentiellt förorenade områden som kan komma att beröras av havsnivåhöjning eller höga flöden hanteras av kommunen inom andra planeringsprocesser. Turism, friluftsliv, näringsliv och verksamhet på landsbygden kan i framtiden negativt påverkas av klimatförändringar vilket skapar utmaningar för hantering av service och kommunikationer, i vardagen och under turistsäsongen.

Planförslaget saknar tydliga och skarpa riktlinjer för avvägningar mellan intressen och styrning i förhållande till jordbruksmark, naturvärden och strandskydd samt investeringskostnader för klimatsäkring av infrastrukturer och teknisk försörjning. Då kustbandet är mycket attraktivt som boendemiljö finns det en risk att planförslaget innebär spridd bebyggelse med stora negativa konsekvenser i form av ökade kostnader för offentlig service, infrastruktur, ökat bilberoende och negativ påverkan på kultur- och naturvärden samt risker kopplade med klimatförändringar. Sammantaget bedöms planförslaget ge svagt stöd för en långsiktig resursförvaltning och klimatanpassning.

Social hållbarhet

Ronneby kommun har en god tillgång till varierande natur- och fritidsområden, vilket är en viktig resurs för både boende och för turismnäring. I planförslaget finns tydliga ambitioner för att stärka gång- och cykelkopplingar, både inom tätorterna och till målpunkter i landsbygderna och i kustområden. Blekingeleden samt regionala samarbete för tillgänggöra skärgården bedöms förstärka möjlighet för bra fysisk hälsa och välmående i kommunen.

Förtätning och utveckling i orterna och längs utvecklingsstråk bedöms ge förutsättningar för att skapa sammanhängande miljöer och förbättrade kollektivtrafik, service samt utveckling av friluftsliv och kulturmiljöer. Inriktningen i planförslaget är att verka för blandade upplåtelseformer och en större variation av boendeformer i kommunens olika tätorter. Övergripande bedöms planförslaget bidra till en positiv utveckling kopplad till social hållbarhet i centralort och i serviceorterna.

Planförslagets ambition är att utveckla varierande och inkluderande sociala mötesplatser i den fysiska miljön i syfte att minska nuvarande ojämlikheter samt tillvarata bygdens kulturvärden. Detta bedöms medföra positiva konsekvenser för den lokala identiteten och tryggheten. Riktlinjer kring mötesplatser, rekreation och bostadsnära natur lyfts, vilket bedöms positivt bidra till folkhälsa och mer jämlik tillgång till resurser. Planförslaget är inte tydligt hur befintliga bostadsnära naturområden samt hur behovet av bostadsnära natur ska tillgodoses i framtiden.

Utveckling av externa verksamhetsområden samt utveckling i LIS-områden och i kustbandet bedöms kunna leda till ökat bilberoende med negativa konsekvenser för hållbart resande och tillgänglighet samt kan leda till störningar i landskapet och därmed tillgången till natur och friluftsliv. Vidare bedöms att utveckling i strandnära lägen och vid kustbandet kan medföra negativa konsekvenser för allmänhetens tillgång till kust- och strandområden, högre kostnader för tekniska infrastruktur, negativ påverkan på biologisk mångfald och andra kultur, natur- och rekreationsvärden. Andelen resor med bil bedöms också öka vid utveckling utanför orterna, vilket innebär en målkonflikt med förtätningsstrategier och mål om fler hållbara resor. Det finns också en risk att LIS-områden samt kustbandet utvecklas till isolerade områden med höga bostadspriser, tillgängliga de mest ekonomiskt resursstarka samhällsgrupper.

I planförslaget saknas tydligt stöd för hantering av målkonflikter kopplade till utveckling av infrastruktur, verksamheter, bostäder och anläggningar för energiproduktion i relation till störningar i landskapet samt tillgång till natur och friluftsliv. Detta bedöms medföra negativa konsekvenser för kulturmiljöer, landskapsidentitet och lokal identitet

Ekologisk hållbarhet

Planförslaget har en tydlig ambition att ta tillvara kommunens natur- och kulturvärden samt bevara landskapsvärden. Detta bedöms medföra positiva effekter för den lokala identiteten samt förstärka kommunens attraktionskraft som bostadsplats och besöksmål. Grönstrukturens värden beskrivs både utifrån ett rekreations-, klimatanpassning (skyfallshantering) och ekologiskt perspektiv, vilket bedöms som positivt. Planen bedöms dock främst fokusera på grönstrukturernas värde för rekreation och klimatanpassning, medan de ekologiska värden hanteras och beskrivs mer kortfattat.

Planförslaget pekar ut utvecklingsområden där den negativa påverkan på natur- och rekreationsområden har bedömts av kommunen vara lägst. Ett antal områden är dock utpekade där det finns höga naturvärden, såsom i strandnära lägen, på jordbruksmark eller i riskområden för ökade havsnivåer och

översvämning. Vägledning för samplanering av grön, blå och byggd struktur samt avvägningar kring målkonflikter saknas till viss del samt det råder otydligheter kring den tilltänka utvecklingen och dess omfattning.

Nuvarande negativ befolkningsutveckling tillsammans med att kommunen pekar ut flera områden för möjlig bostadsutveckling i och intill centralorten och serviceorterna gör att behovet av bostadsutveckling i LIS- områden och i kustbandet bedöms som lågt. Lokalisering av bebyggelseutveckling i LIS- områden eller i kustnära lägen / kustbandet bör därför ses över. Att kommunens strategiska vision enligt planförslaget innefattar ett byggande av attraktiva bostäder i sjö- och vattennära lägen för att attrahera flera invånare påverkar inte bedömningen. Detta eftersom strandskyddet avser att långsiktigt säkerställa allmänhetens tillgång till strandområden genom att just begränsa exploateringar i sjönära lägen. Klimatförändringar och den stora påverkan på just kust- och skärgård gör det också att utveckling i dessa områden inte avses vara av väsentligt samhällsintresse.

Genomförande av planförslaget i ekologiskt känsliga områden bedöms innebära risk för stor negativ påverkan på ekologiska värden och landskapsbild. Det är också viktigt vid ny bebyggelse att inte bygga igen eller fragmentera de landskapsstrukturer för ekosystemtjänster som finns, såsom strandmiljöer, ängs- och betesmark som är viktiga för både för växt- och djurliv samt viktiga områden för det rörliga friluftslivet.

Figur 1. Sammanfattande diagram över bedömd hållbarhetsprestanda. I diagrammet sammanfattas konsekvenserna som planförslaget bedöms medföra för de 12 olika hållbarhetsfaktorerna. Faktorerna beskrivs närmare i bedömningstexten. Hållbarhetsprestanda visualiseras för nuläget, planförslaget samt nollalternativet (gällande översiktsplan ÖP2035).

Planförslagets ambition och tydliga åtgärder kring rekreation, rikt utbud av mötesplatser för träff mellan olika socioekonomiska grupper, gång- och cykelkopplingar inom tätorterna och till större

10

Hållbarhetsbedömning med
miljökonsekvensbeskrivning

Slutversion

01 mars 2024

rekreationsområdet samt bevarande av identitets skapande strukturer bidrar till att öka samtliga aspekter kopplade med social hållbarhet. Vidare bidrar satsningar på social hållbarhet att även sociala tillgångar förbättras inom kommunen. Satsningar på hållbara transporter och spårbundna infrastrukturer bidrar till att förutsättningar för hållbart resande förbättras. Avsaknad av prioritering för utvecklingsområden för verksamheter och företagsetablering bedöms kunna leda till spridda investeringar och negativa effekter för den långsiktiga resursförvaltningen. Utveckling inom LIS-områden och i kustbandet bedöms också negativ påverka den långsiktiga resursförvaltningen och effektiv markanvändningen. Vidare bedöms utveckling i dessa områden medföra stor negativ påverka på naturvärden i vatten och på land. Strategier samt underlag kring viktiga strukturer för ekosystemtjänster och biologisk mångfald saknas, vilket har bedömts försvaga den ekologiska hållbarheten i kommunen.

Tabell 2. Sammanfattande tabell över bedömd påverkan. I tabellen sammanfattas de positiva och negativa konsekvenser som översiktsplanen bedöms medföra, sorterat under de tre hållbarhetsdimensionerna

EKONOMISK HÅLLBARHET

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.

- Planförslaget gynnar etablering av kontor och tjänsteföretag samt besöksintensiva verksamheter i nära kollektivtrafik samt gång- och cykelstråk. Detta bedöms kunna medföra positiva effekter för den lokala och regionala arbetsmarknaden samt bidra till ökade hållbara resor.
- Planförslagens satsningar på centralorten och serviceorter samt bra kommunikation bedöms kunna bidra till en högre tillgång till samhällsresurser och möjlighet till bättre livschanser samt bra serviceutbud. En ökad social mångfald bland befolkning ger förutsättningar för bland annat utveckling av det lokala näringslivet och en variation av kulturella initiativ.
- Planförslaget pekar ut prioritering av byggnation av kommunalt vatten och avlopp för områden identifierade som känsliga för höjda havsnivåer, vilket bedöms kunna medföra stora positiva konsekvenser för klimatanpassning av VA-system. Klimatsäkring av VA-system pågår kontinuerligt, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för klimatanpassning i kommunen.
- Planen pekar ut ett nytt stråk för Blekinge kustbana som kan möjliggöra för kortare restider mellan Blekinges tätorter och Öresundsregionen (i enlighet med Länstransportplan för Blekinge 2022-2023). Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökad attraktivitet och investeringsvilja i kommunen.

+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.

- Planens ställningstagande kring nybyggnation är att i största möjliga mån undvika exploatering på jordbruksmark, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bibehållandet av produktiv mark och aktivt jordbruk.
- Planförslagens ambition att verka för stärkta besöksnoder, förbättrade kommunikationer, gång- och cykelleder samt ökad service och infrastruktur bedöms kunna gynna besöksnäringen på fastland samt i kust- och skärgård.
- Planförslaget gynnar etablering av transportintensiva verksamheter och företagsetablering i transportnoder och kommunikationsstråk samt att den verkar för att skapa kluster och gynna näringslivssamverkan. Detta bedöms kunna medföra positiva

	<p>konsekvenser för det lokala och regionala näringslivet, förstärka arbetsmarknaden samt öka attraktivitet av Ronneby som bostadsort.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget möjliggör bostadskarriär inom kommunen samt skapar förutsättningar för social mångfald genom att verka för komplettering av bostadsutbudet (högre variation av bostadstyper och upplåtelseformer). Största effekterna bedöms förekomma i centralorten och i de större serviceorterna. Eftersom bostadsutvecklingen är beroende på arbetsmarknadens utveckling, både i Ronneby kommun och i Bleking som helhet, kan planens positiva konsekvenser bli mindre än förväntat. ▪ Hänsyn till skyfall och påverkan på ledningsnätet för dagvatten har tagits vid utpekande av nya områden för bostäder och verksamheter, samtidigt som ytor för skyfall reserveras i och i anslutning till bebyggelse och exploatering av gröna ytor i staden föreslås restriktivt. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för en effektiv markanvändning och klimatanpassning. ▪ Planförslagets ambition att majoriteten av nya bebyggelser och verksamheter lokaliseras vid centralorten och i serviceorter bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för en ökad resiliens av tekniska system. Detta gäller särskilt centralorten Ronneby och serviceort Kallinge, medan de positiva effekterna bedöms begränsade i övriga serviceorter på grund av det relativt låga kundunderlaget. ▪ Planförslagets ambition att verka för att samtliga allmänna vattentäkter ska ha vattenskyddsområden med uppdaterade skyddsföreskrifter bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för kommunens resiliens både kort och långsiktigt. ▪ Planförslaget prioriterar bostadsutveckling vid noder med bra transportförbindelser samt verkar för sammanhängande miljöer inom centralorten och i serviceorter. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för att nå det regionala utvecklingsmålet att stärka Blekinges profil som storstadsnära region i Öresundsregion. ▪ Planförslagets ambition att verka för ett mer varierat bostadsutbud och möjlighet till bostadskarriär samt identifiering av utvecklingsstråk mellan orterna bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för kommunens attraktivitet på regionalnivå.
	<p>0, inga eller obetydliga konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Möjlighet till varierat bostadsbestånd, livschanser samt tillgång till infrastruktur och service bedöms begränsade i mindre orterna och landsbygder på grund av längre avstånd till kommunala och regionala målpunkter samt lågt befolkningsunderlag.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p>

- Utveckling i kust- och sjönära lägen bedöms medföra märkbara negativa konsekvenser för boendes tillgång till infrastruktur och service. De attraktiva kust- och sjönära områden bedöms även kunna riskera utvecklas till isolerade samhällen för ekonomiskt resursstarka samhällsgrupper.
- Osäkerhet finns kring planerad befolkningsutveckling och råvattentäkternas försörjningskapacitet till följd av klimatförändringarnas påverkan på råvattnets kvalitet och kvantitet, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på den långsiktiga resursförvaltningen.
- Planförslaget saknar tydliga riktlinjer kring prioritering av utvecklingsområden för verksamheter, vilket bedöms kunna medföra negativ påverkan på synergieffekter och etableringskostnader.

- 3, risk för stora negativa konsekvenser.

- Prioritering av utvecklingsområden för verksamheter saknas. Detta bedöms kunna leda till negativa konsekvenser för den lokala ekonomin för bland annat möjlighet till synergieffekter samt ökade kostnader för teknisk försörjning och etableringskostnader.
- Utveckling av verksamhetsområden och företagsetablering (så som vid Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge) samt tekniska infrastrukturer (så som förslag till ett nytt reningsverk vid Bräkne-Hoby) i eller intill ekologiskt känsligt område bedöms medföra stora negativa konsekvenser för både naturvärden och långsiktig resursförvaltning.
- Utvecklingsområdena utpekade i LIS-områden samt i kustbandet bedöms motverka planförslagets förtättningsambition samt möjlighet till effektiv och resilient markanvändning, i synnerhet med hänsyn till klimatförändringar. Risker kopplas bland annat med markföroreningar samt störningar på både land- och vattenmiljöer som bedöms tillkomma av med den utpekade bebyggelse-, friluft- och besöksnäringens utveckling.
- Utveckling i LIS-områden samt vid kustbandet bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för ökade byggnads- och etableringskostnader, också i hänsyn till klimatförändringar.

SOCIAL HÅLLBARHET

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.

- Planförslagets ambition är att gestalta utomhusmiljöerna utifrån olika åldrars behov samt skapa möjligheter för aktiv fritid året runt. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för att skapa

multifunktionella ytor för samvaro och rekreation, med särskilt hänsyn för de mest socioekonomiska utsatta grupper.

- Ett förbättrat cykelnät samt möjlighet av att integrera cykelvägar med kollektivtrafiknoder och regionala cykelvägar (Blekingeleden) bedöms kunna bidra till att främja hållbara resor mot målpunkter inom kommunen och i regionen.
- I planförslaget lyfts vikten av att prioritera gång- och cykeltrafiken samt säkra cykelparkeringar inom tätorten och till målpunkter. Detta pekas ut som särskilt viktig i de miljöer där många barn och ungdomar rör sig, vilket bedöms kunna medföra stora positiva konsekvenser för rörelsefrihet och möjlighet till en aktiv vardag.
- Blekinge Arkipelag och Ark56 bedöms kunna bidra till att tillgängliggöra kustens värden för både invånare och besökare på ett hållbart sätt.

+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.

- I planförslaget lyfts vikten av att bibehålla en sammanhållen grön- och blåstruktur samt tillgång till bostadsnära natur för att erbjuda kommunens boende och besökare större rekreativområden. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat rekreation samt folkhälsa.
- 3-30-300-principen pekas i planförslaget som eftersträvanvärt vid exploatering och inom befintliga områden. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat rekreation och folkhälsa.
- Planförslaget lyfter behovet av att stärka befintliga värdekärnor för friluftsliv och rekreation samt för naturturism genom ökad service och infrastrukturer för kommunikation samt en ökad tillgänglighet genom nya leder och entréer. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för rekreation samt besöksnäring.
- Planförslaget pekar ut tydliga ställningstagande kring samlokalisering av fritidslokaler och kulturlokaler, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser både utifrån ett ekonomiskt perspektiv samt för möjlighet till att skapa nya mötesplatser.
- Planförslagets ambition om ett bredare utbud av övernattningsmöjligheter bedöms kunna bidra till utveckling av besöksnäringen i landsbygden.
- I planförslaget finns riktlinjer för att bevara tätorternas och landsbyggnadernas lokala karaktärer, kulturvärden och identitetsskapande grönbå strukturer samt siktlinjer vid bebyggelseutveckling. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bevarande av identitetsskapande strukturer i tätorterna och i landsbyggnaderna.
- I planförslaget finns ambitionen att arkitekturen ska bidra till trygga, tillgängliga, vackra och attraktiva miljöer, vilket bedöms kunna

	<p>medföra positiva konsekvenser för att stärka den kulturhistoriska anknytningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslagets ambition för en ökad social inkludering genom förbättrad tillgång och utbud av mötesplatser, kultur- och rekreationsområden, bostadsnära natur samt varierande boende- och livsmiljöer bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för minskning av ojämlika livsvillkor och segregation. Största synergieffekterna bedöms tillkomma i Ronneby – Kallinge och Johannishus-Listerby. ▪ Planförslagets bedöms kunna medföra flera positiva effekter på folkhälsan, bland annat genom ökade möjligheter till aktivt friluftsliv med förbättrade gång- och cykelstråk samt satsningar på ökat utbud av rekreations- och kulturmålpunkter. Prioritering av säkra gång- och cykelstråk bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökad trafiksäkerhet och rörelsefrihet. ▪ Planförslagets förtätningsstrategi vid kollektivtransportnoder samt ambitionen av att verka för snabbare regionala kopplingar bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för förbättrad folkhälsa genom minskat bilberoende.
	<p>+ 1, möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I övriga serviceorter och i landsbygderna bedöms möjlighet till att öka social inkludering begränsade på grund av serviceorternas storlek och möjlighet till att upprätthålla en variation av funktioner och platser samt avstånd till andra kommunala mötesplatser. Detta gäller särskilt barn och grupper med begränsad rörelsefrihet. ▪ Identifierade utvecklingsområden för verksamheter och industri bedöms kunna medföra negativ påverkan på trafiksäkerhet, ökade bullernivåer samt ökade luftföroreningar, i synnerhet vid lokalisering intill bostadsområden. ▪ Utveckling av Blekinge flygflottilj bedöms kunna medföra negativ påverkan i form av ökade bullernivåer och trafik samt ökade luftföroreningar.
	<p>- 1, risk för små negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ökade invånarantal och besöksantal bedöms kunna medföra risker för en mindre trygg trafiksituation för oskyddade trafikanter om inte gång- och cykelvägar utvecklas parallellt.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget framgår inte tydligt hur tillräckliga ytor för bostadsnära natur kommer att säkerställas i framtiden samt vilka naturområden som behövs tillgängliggöras för att möta framtida behov. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för boendes och verkandes tillgång till rekreationsområden.

- I planförslaget saknas tydliga vägledning kring hantering av målkonflikter mellan utveckling av friluft- och rekreationsområden samt påverkan på naturvärden på land och vatten. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för både natur- och rekreationsvärden.
- Exploatering i LIS-område och i kustbandet bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för allmänhets tillgänglighet till strand- och vattenområden.
- I utvecklingsområden för verksamheter och företagsetablering, bland annat i Gärdet (Ronneby), Vambåsa, Møljerud, områdena söder om flygplatsen och Backaryd bedöms det förekomma risker för negativ påverkan på landskapsbilden och identitetsskapande strukturer.
- Blekingebana samt Växjö/Alvesta järnvägen bedöms kunna medföra risker för negativ påverkan på landskapsbilden och ekologiska värden.
- Utveckling i LIS-områden och i kust- och sjönära lägen, bland annat i Listerby, Ekenäs, Saxemara och Järnavik, bedöms kunna medföra risker för målkonflikter mellan utveckling av marina näringarna och ambitionen att värna kultur- och naturvärden.
- Skarpa riktlinjer saknas för bevarande av siktlinjer och karaktärsdragna strukturer inom reträttområden, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för värdena knutna till lokal identitet.
- Etablering av externa köpcentra bedöms kunna konkurrera med den lokala kommersiella servicen samt minska möjlighet till att skapa synergieffekter mellan offentliga och kommersiella service i centrala lägen. Detta bedöms kunna medföra negativ påverkan på planens ambition av att stödja folkliv och ökad närvaro.

- 3, risk för stora negativa konsekvenser.

- Ett ökat antal besökare till kommunens naturområden och gästhamnar bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på naturmiljöer, bland annat i form av ökat slitage och föroreningar på känsliga vattenmiljöer.
- Planförslaget möjliggör utveckling av bostäder och marina verksamheter i översvämningsdrabbade och känsliga kustområden. Tydliga riktlinjer för hantering av bland annat miljöstörningar och störningar i drift samt kumulativa effekter av exploatering i dessa områden saknas. Alternativa lokaliseringar saknas i planen. Detta bedöms kunna medföra stora negativa konsekvenser på hälsa och säkerhet, bland annat i koppling till miljögifter / MKN för vatten, översvämning samt bullerstörningar kopplade med ökade resor på land och sjöss.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.

- Utpekad ny järnväg genom Blekinge möjliggör för förbättrade kopplingar mellan regionerna samt ökad tillgänglighet till nationella och internationella målpunkter. Detta bedöms kunna medföra positiva effekter för näringslivet samt boendes tillgång till service, arbetsmarknad och rekreation.
- Söder om flygplatsen (Ronneby Airport) pekas ett område ut för en framtida tågstation, s.k. Knutpunkt Blekinge, och etablering av verksamheter och företag. Planförslagets ambition är att på sikt kunna utveckla områden till en nod för hållbara resor inom kommunen och regionen. Utpekat område sammanfaller med det planerade mötesspår på Blekinge kustbana, vilket bedöms kunna generera synergieffekter och öka attraktionskraft för verksamheter.

+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.

- Planförslaget pekar naturbaserade lösningar för att minimera torkas effekter och dagvattenhantering samt tillämpning av lågintensiv skötsel och förvildning av delar av befintliga och nya grönområden som viktiga inriktningar för klimatanpassning. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för klimatanpassning.
- Planförslagets ambition är att aktivt arbeta för att minska utsläpp och andra föroreningar till recipienter, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat biologisk mångfald.
- I planförslaget uppmärksammas frågor kring dagvatten, översvämningar och behovet av skyfallsytor, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat ekosystemtjänster kopplade med blåstrukturer.
- Planförslaget pekar ut behovet att klimatsäkra reningsverken samt förnya befintligt ledningsnät, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat resilienta tekniska system.
- Planförslagets ambition är att öka andel förnyelsebar energi, lokal lagring av el, anpassning av laddningsinfrastrukturer, energiförsörjning av samhällsviktiga funktioner vid händelse av kris och effekter av klimatförändringar. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat resilienta tekniska system.
- Planförslaget föreslår en effektivisering av fjärrvärmeverken genom anläggning av ett nytt centralt verk och avveckling av de existerande. Den centraliserade anläggningen föreslås servera både Bräkne-Hoby och Ronneby. Föreslagen bedöms kunna öka robustheten i systemet.
- Planförslaget möjliggör för expansion av Angelskogs återvinningscentral, vilket bedöms kunna medföra positiva

	<p>konsekvenser för bemötande av framtida behov samt förbättra kretsloppssystemet för avfall i kommunen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget finns ambitionen att prioritera gång- och cykeltrafik inom och mellan tätorterna samt ambitionen av att verka för en kustnära cykelled genom Blekinge. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser på kommunens attraktionskraft för turism och besöksnäring. ▪ Planförslaget har ambitioner av att verka för ett ökat kollektivtrafikutbud, bland annat genom tätortsnära kollektivtrafik, utökade kommunikationer och nya lösningar för landsbygderna samt förlängd säsongen för skärgårdstrafik med flera turer. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser på kommunens attraktionskraft för turism och besöksnäring. ▪ Planförslagets ambition är att verka för en ny järnväg för att koppla Ronneby med Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för näringslivet och arbetsmarknad samt minska godstransporter på väg. ▪ Utpekad förtätning och utveckling runt kollektivtrafiknoder bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för befintlig och planerad bebyggelse genom förbättrade förutsättningar för kollektivtrafik samt minskad bilberoendet. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ett mer jämlikt transportsystem. Effekterna bedöms som störst i centralorten och i de större serviceorterna.
	<p>+ 1, möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Robusta och sammankopplade gröna och blå strukturer pekas ut som viktiga ur ett klimatanförändrings- och ekosystemtjänstperspektiv samt för rekreation och besöksnäring. Naturvärdena nämns i mål och utvecklingsriktlinjer, dock enbart i kopplingen med bebyggelse, turism, näringssektor och service. Strategier och tydliga ställningstagande kring bevarande av naturvärdena saknas, vilket bedöms försvaga planens ambition. ▪ I planförslaget lyfts kommunens ambition att den fysiska planeringen ska ske utifrån skadelindringshierarkin. Det framstår dock inte tydligt vilka prioriteringar och avvägningar kommer att tillämpas vid målkonflikter, vilket bedöms försvaga planens ambition om arbete med skadelindringshierarki. ▪ Planförslagets intention är att verka för solcellsetableringar med möjlighet till kombinerad markanvändning samt etablering av större solcellsanläggningar i närhet av regionnätet. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser utifrån ett klimat- och resiliensperspektiv. I planförslaget framgår dock inte tydligt hur andel förnyelsebara produktion kommer att ökas samt inga ytor för energiproduktion pekas ut, vilket bedöms försvaga kommunens ambition och möjlighet till lokal produktion av förnybar energi.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget pekas ett flertal reträttområden ut längs med kusten i syfte till att arbeta med klimatanpassning av infrastrukturer samt för anläggning av gemensamma VA-anlutningar. I planförslaget finns ställningstagande om att lämpliga områden för byggnation är områdena där VA-anlutningar är möjligt, vilket bedöms delvis kunna minimera de negativa effekterna av utvecklingen i kustområden. ▪ Utveckling av laddningsinfrastrukturer för cykel och bil (personbilar samt bussar och tunga fordon) samt möjlighet till laddning vid knutpunkter för skärgårdstrafik och fritidsbåtar bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökade klimatsmarta transporter.
	<p>0), inga eller obetydliga konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget finns ambitionen att bevara och värna områden med fungerande ekosystemtjänster inom och utanför tätorterna, vilka områden kommer att värna och bevaras identifieras dock inte, vilket bedöms försvaga planens ambition om bevarande av ekosystemtjänster. ▪ Ronneby kommun har en stor landsbygd med utspridd bebyggelse som är svår att bygga ut effektiv kollektivtrafik till. En ökning av hållbara resor till följd av bebyggelseutveckling vid kollektivtrafiknoder bedöms som mycket begränsat i övriga delar av kommunen.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Den interkommunala havsplanen bedöms ge förutsättningar för utveckling av olika verksamheter och skydd av värden i havet, men lämnar formuleringar av tydligare ställningstaganden kring hantering av ekologiska värden och ekosystemtjänster till enskilda kommuner. I planförslaget framgår inte tydligt vilka prioriteringar kommunen ska tillämpa vid målkonflikter mellan ekologiska och rekreativa- samt besöksnäringens värden, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på ekologiska värden och ekosystemtjänster i vatten- och strandmiljöer. ▪ I planförslaget framgår inte tydligt i vilken utsträckning kommunens vattendrag är påverkade och vilken utveckling kommunen vill se. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för biologisk mångfald kopplat till vatten. ▪ Bilberoende bedöms fortsätta vara hög i landsbygderna och i kustbandet. Föreslagna utvecklingen i kustbandet och LIS-områden bedöms svårt att kollektivtrafikförsörja, vilket bedöms kunna leda till ökade privata resor.
	<p>- 3, risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget framgår det inte tydligt kommunens ställningstagande kring utveckling i eller intill ekologiskt känsliga

naturområden, vilket bedöms kunna medföra stora negativa konsekvenser på naturvärdena.

- Reningsverk Bräkne-Hoby och Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge pekas ut på ekologiskt känsliga områden, vilket bedöms medföra stora negativa konsekvenser på naturvärdena.
- I mark- och vattenanvändningskarta pekas inte ut vilka områden som är viktiga för biologisk mångfald eller andra ekosystemtjänster. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bevarande av viktiga ekologiska strukturer vid bebyggelseutveckling. Eftersom det saknas underlag för värdering av planförslagets effekter på viktiga strukturer för biologisk mångfald och ekosystemtjänster har en försiktighetsprincip tillämpats i bedömningen av konsekvenser.
- I planförslaget saknas tydliga och skarpa ställningstaganden kring hur värdefulla vattenmiljöer ska skyddas och planförslaget innehåller inga skarpa restriktioner för bebyggelse vid känsliga eller skyddade vattenmiljöer. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bland annat biologisk mångfald kopplat till vattenmiljöer.
- I planförslaget hanteras inte påverkan på den lokala biologiska mångfalden från strukturförändringar i marina näringar, turism och markanvändning vid kusten och strandnära lägen. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bland annat biologisk mångfald kopplat till vattenmiljöer.
- Planförslaget pekar ut områden för vidare utveckling av marina näringar samt friluftsliv- och båtliv. Dock saknas ställningstagande kring ett mer hållbart båtliv samt hållbar utveckling av marina näringar. Detta, tillsammans med utveckling i kustområden, bedöms kunna medföra ett flertal märkbara miljöstörningar, dels fysisk påverkan från de strukturer som anläggs, dels kemisk påverkan från olika föroreningar. Fler boende och besökare längs med kusten bedöms också medföra ett ökat slitage av strandmiljöer.

MILJÖBEDÖMNINGSPROCESSEN

Miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning

Undersökning

Enligt miljöbalken kapitel 6 ska en miljöbedömning genomföras för planer och program som upprättas av myndigheter eller kommuner och som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Miljöbedömningen består av ett antal lagreglerade steg som bland annat omfattar behovsbedömning, avgränsning och samråd. Översiktsplanen omfattas i stort sett alltid av kravet på miljöbedömningar. För att ytterligare betona hållbarhetsperspektivet har avgränsningen utvidgats till att inkludera sociala och ekonomiska faktorer. Hållbarhetsbedömningen uppfyller plan- och bygglagens krav om konsekvensbedömningar och miljöbalkens krav på miljökonsekvensbeskrivningar

Samråd och förankring

Hållbarhetsbedömningen har pågått parallellt med förslagsarbetet. I arbetet har det ingått granskning av fokusområdena och förslag till anpassningar, avstämningsmöten kring planeringsinriktningar och kumulativa effekter samt bedömning av avvägningar som gjorts mellan olika inriktningar under planprocessen. Ett avgränsningssamrådsmöte med Länsstyrelsen skedde den 2023-03-28 för att tillsammans diskutera vilka miljöaspekter som vid översiktsplanens genomförande skulle kunna medföra betydande miljöpåverkan. Kontinuerliga avstämningar har hållits med representanter från konsultgrupp och tjänstepersoner från kommunen. Kommunen har under framtagandet även genomfört dialoger med Ronnebys kommuns medborgare (digital enkät mellan november 2022 - augusti 2023) och näringsidkare kring behov och förväntningar samt fördjupade dialog med gymnasieelever. Kommunen har också haft dialog med Karlskrona kommun samt med övriga kommuner i Blekinge genom ÖP-nätverk Blekinge.

Sakmässig avgränsning

Med en hållbarhetsbedömning som även inkluderar en MKB tas ett helhetsperspektiv och konsekvensbedömningar hanteras i vidare bemärkelse med konsekvenser för ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. I bedömningsmodellen kombineras indikatorer för hållbar utveckling med bedömningskriterier kopplade till Agenda 2030, de nationella miljö- och folkhälsomålen och konventioner såsom landskapskonventionen, barnkonventionen och konventionen om biologisk mångfald.

Den del av hållbarhetsbedömningen som utgörs av en formell miljökonsekvensbeskrivning, enligt 6 kapitlet miljöbalken, markeras i dokumentet genom lila markeringar i vänstermarginalen. Dessa textavsnitt utgör även en viktig del av hållbarhetsbedömningen.

Betydande miljöpåverkan

I kommunens avgränsningssamråd med länsstyrelsen bedömdes översiktsplanen kunna medföra betydande miljöpåverkan. I samrådet ansåg främst följande miljöaspekter vara relevanta att belysa i en kommande miljöbedömningsprocess:

- Vattenkvalitet, miljö kvalitetsnormer för grundvatten, ytvatten, kustvatten och dricksvatten
- Jordbruksmark
- Naturmiljö
- Klimatpåverkan

Geografisk avgränsning

Planområdet följer kommunens gräns även om vissa frågor är av sådan karaktär att det kan behöva beaktas påverkan utifrån eller utanför den egna kommungränsen.

De frågor som kommer belysas i ett regionalt, mellanregionalt eller mellankommunalt perspektiv är följande:

- Grön- och blåstruktur
- Vattenkvalitet och MKN för vatten
- Transportsystem
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Vindkraft
- Friluftsliv och besöksturism
- Näringsliv och service
- Teknisk försörjning
- Regionala planer
- Luftkvalitet, MKN för luft

Tidsmässig avgränsning

Hållbarhetsbedömningen inklusive MKB följer i huvudsak översiktsplaneförslagets tidsmässiga avgränsning med tidshorisont 2045. För klimatpåverkan och klimatanpassning tillämpas ett längre tidsperspektiv kopplat till bebyggelsens livslängd.

NULÄGESBESKRIVNING

Befolkningsutveckling

Av kommunens ca 29 170 invånare är ca 13 000 år bosatta i Ronneby tätort.

Invånarantalet har successivt ökat i Ronneby kommun de senaste 10 åren, dock visas det en minskande trend sedan den höga inflyttning som skedde under åren kring 2015, då många nyanlända kom till kommunen. Kommunens framtagna befolkningsprognos fram till år 2036 visar på en svagt negativ befolkningsutveckling. Befolkningsstrukturen visar på att barn och unga samt äldre seniorer är den målgrupp som genomgående väntas öka de kommande 10 åren.

Hög arbetslöshet och ojämn fördelning av resurser leder till sociala skillnader med ekonomiska olikheter och olika tillgång till livschanser inom befolkningen.

Bebyggelsestruktur

I Ronneby kommun finns nio tätorter fördelade över hela kommunen, men med en viss förskjutning mot kusten. Ronneby är kommunens centralort med fullskaligt serviceutbud och resterande åtta orter är serviceorter med fullt eller begränsat serviceutbud.

Kommunens bebyggelsestruktur karaktäriseras av de större tätorterna längs den gamla landsvägen, nu E22. Längs kusten har gamla fiskesamhällen och sommarstugeområden utvecklats till byar med permanentbebyggelse. I norr finns Backaryd och Hallabro längs riksväg 27 mellan Ronneby och Tingsryd/Växjö, och Eringsboda längs riksväg 122 från Karlskrona. Bräkne-Hoby och Ronneby har järnvägsstationer, genom både Kallinge och Johannishus går utan att tågen stannar. Eringsboda har viss närhet till järnvägsstationen i Holmsjö rakt österut i Karlskrona kommun.

Sammansättning av bostäder är ojämn med en hög andel småhus och mindre andel lägenheter.

Kommunikationer

Ronneby kommun har goda kollektiva transportförbindelser i öst-västlig riktning längs kustbanan och busslinjerna längs E22, där största pendlingsflödena går. Kustbanan stannar i Bräkne-Hoby och Ronneby. Tåget passerar även Kallinge med flygplats samt Johannishus, men tågen stannar inte. Eringsboda har viss närhet till järnvägsstationen i Holmsjö i Karlskrona kommun.

Goda bussförbindelser finns norrut längs riksväg 27. Längs denna busslinje finns lokala önskemål om fler hållplatslägen.

Kombinerat med den militära flygplatsen finns länets enda flygplats för passagerarflyg. Flygplatsen har betydelse för kommunens och regionens näringsliv, framför allt för att den ger en snabb och direkt koppling till Stockholm. Det finns också relativt goda buss- och tågförbindelser mellan

länets kommuner och till Skåne och Småland. E22 och riksväg 27 skapar attraktiva stråk för etablering av verksamhet och logistik. Under senare år har flera företagsetableringar gjorts längs dessa stråk. På kommunal nivå finns nu ett utpekad behov av mer verksamhetsmark.

Kommunen har en stor landsbygd med utspridd bebyggelse som är svår att bygga ut effektiv kollektivtrafik till. Lokalt finns det kollektivtrafik knuten till Ronneby-Kallinge, Bräkne-Hoby och Johannishus-Listerby samt anropsstyrda förbindelser.

Stora delar av kommunen är cykelvänlig med mindre vägar och vackra miljöer. Längre sammanbindande cykelstråk för pendling och transport är dock mindre utvecklat. Mellan Ronneby och Karlskrona finns cykelväg. Förbindelsen norrut mot Backaryd och Hallabro är dock bristfällig för pendlingscyklism på grund av omvägar och flera passager över riksvägen.

Service

Offentlig och kommersiell service är ojämnt fördelad mellan de största tätorterna och landsbygden inklusive de mindre orterna. Det finns stora skillnader i tillgång till funktioner som vård, skola och kommunikationer. Kommunens utveckling är historiskt starkt präglad av bilism och boende är i hög grad beroende av privattransporter. Särskilt kommunens nordöstra delar med Eringsboda som servicetätort utmärker sig genom bristande kollektivtrafik.

Befolkningsökning under mitten av 2010-talet har föranlett till att nya förskolor och grundskolor har tillkommit i kommunen, med det finns fortfarande behov av lämpliga lokaler för att bedriva förskole- och skolverksamheter. Vid en befolkningsökning finns det ytterligare behov av förskolor och skolor samt av en gymnasieskola och eftergymnasial utbildning för att möta framtida kompetenskrav.

Lokal ekonomi

Den lokala ekonomin i Ronneby är knuten till tillverkningsindustri, handel, offentlig förvaltning, försvaret, besöksnäring och areella näringar. Ett antal större arbetsgivare utöver kommunen är Försvarsmakten, Tarkett, Alfa Laval och Orbit One. Tillverkningsindustrin bedöms ha en positiv utveckling och utgör en större andel av arbetstillfällena. Med Blekinge flygflottilj i Kallinge och de tre största företagen lokaliserade till Ronneby innebär det en koncentration av de största arbetsgivarna, inklusive kommunen, till kommuncentrum.

Verksamhetsområden är främst lokaliserade längs E22 och riksväg 27 samt vid Ronneby hamn och söder om centralorten. Idag finns det en efterfrågan på mer mark för industri-, logistik och handel i lägen med bra kommunikationer.

Verksamheterna finns också spridda i landskapet och är starkt platsanknutna med koppling till natur och friluftaktiviteter. Kommunen har både en rik kulturhistoria och naturupplevelser att bjuda på.

Identitet, landskap och kulturmiljöer

Ronneby kommuns attraktivitet och identitet är starkt förknippad med sin rika kulturhistoria och natursköna landskap. Landskapets förutsättningar lägger också grunden till att de areella näringarna är betydelsefulla inom kommunen.

Ronneby har ett starkt kulturliv med många aktiva kulturföreningar. Flera museer runt om kommunen visar orters och bygdens historia. I Kulturcentrum finns en av södra Sveriges största konsthallar, som också fungerar som scen för musik och andra kulturarrangemang.

Naturvärden och friluftsliv

Ronneby kommun har stora områden med värdefulla natur- och kulturmiljöer; naturreservat, Natura 2000-områden, områden av riksintresse för naturvård, friluftsliv, kulturminnesvård och kusten, liksom skyddade vattendrag och värdefulla biotoper. Höga naturvärden är särskilt knutna till kommunens vatten- och våtmarksmiljöer, det småskaliga jordbrukslandskapet, ädellövskogarna och sandiga marker.

Kommunens norra del karaktäriseras av kuperad barrskog med en mängd sjöar och åkerlyckor vid vilka byar och gårdar lokaliserats. I söder möter kommunen Östersjön och kuststräckan med sin skärgård präglas till stor del av beteshävd och på flera ställen växer ekskogen ända ut till vattenbrynet. Mellan Smålandsgränsen i norr och kusten rinner åarna, och längs dessa breder de bördiga dalgångarna ut sig. Landskapet har präglats av de större gods och gårdar som funnits här, med bevarade ängs- och hagmarker och lövskogsmiljöer.

De hot som finns mot kommunens naturmiljöer är utöver exploatering och fragmentering bland annat igenväxning av gräsmarker, spridning av invasiva arter och påverkan av ett förändrat klimat.

Rekreation

Det finns höga naturvärden och flertal rekreationsmöjligheter inom kommunen som ger en bra grund för god folkhälsa. Rekreationsmöjligheter som finns inom tätorterna eller i nära anslutning kan enkelt nås med cykel och till fots, vilket ökar möjligheter för god hälsa och en jämlik resursanvändning. Samtidigt finns det brister i tillgänglighet, där vattendrag, större vägar och järnväg utgör barriärer, och kvalitet, med särskilt hänsyn till socioekonomiska utsatta områden.

Flera områden och målpunkter är svårtillgängliga utan bil, bland annat många platser längs kusten. Skärgården är tillgänglig enbart med privatbåtar eller kollektiv båttrafik. Arbete pågår dock för att tillgängliggöra kusten, bland annat genom Blekinge arkipelags arbete med Ark56 och leder längs och på vattnet.

Blå strukturer för ekosystemtjänster

Från Småland och de sjörika områdena i norr rinner fem åar parallellt ner genom kommunen till Östersjön i söder; Bräkneån, Vierydsån Ronnebyån, Listerbyån och Nättrabyån. Vattnets lopp genom landskapet fyller en viktig funktion som sammanbindande spridningssamband, både för arter i vattnet

och för arter i strandkanten och på land som är beroende av vattnet och rör sig längs med det.

Stora delar av vattensystemen är dock påverkade genom utdikning, rätning, fördämningar och flottledrensning, vilket påverkar systemen negativt. Vattendragen riskerar också att påverkas av klimatförändringar med extremt låga flöden sommartid.

I söder ligger kustbandet och kommunen sträcker sig som en spets cirka två mil ut i Östersjön. Generellt är den biologiska mångfalden mycket hög i strandzoner då många arter har sin livsmiljö här.

Även havsområdet utgör livsmiljö för många arter. Botten, vattenpelare och ytan är spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter.

I Ronneby kommun är de högsta värdena knutna till ålgräsängar, grunda vikar och åmynningar, rast- och häckningsplatser för fåglar och grunda områden till havs. Som ett brett stråk utanför skärgården löper Ronneby blåmusselbankar.

Klimatförändringar

Särskilt utsatta områden med befintlig bostadsbebyggelse utifrån en havsnivåhöjning på 3,59 m (beräknad utifrån ett medelvattenstånd år 2130 på 1,64 meter (SSP5-8,5), högsta beräknade havsvattenstånd på 1,55 meter och en säkerhetsmarginal på 0,4 meter) är Gö, Millegarne, Korsanäs, Ekenäs, Saxemara och i Ronneby längs med den nedre delen av Ronnebyån. Utöver bostadsbebyggelse påverkas även verksamheter inklusive besöksnäring och samhällsfunktioner.

Dricksvatten, avlopp och tekniska infrastrukturer

Ronneby kommun har ett relativt nederbörsfattigt läge. I kombination med förändringar i klimatet kommer dricksvattentillgång bli en allt viktigare fråga. Kommunen har tagit fram en vattenförsörjningsplan (2018) som inventerar kommunens vattenresurser och bristområden samt prioriterar förekomster och åtgärder.

På Johannishusåsen längs Listerbyån finns ett riksintresse för anläggning för vattenförsörjning genom grundvatten med konstgjord infiltration för Karlskrona vattenverk.

Kommunen har en utmaning i de många enskilda avlopp som finns inte minst i kustbandet. I VA-planen från 2018 finns en tydlig prioriteringsordning för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. Miljöteknik, som är kommunens bolag för el, värme, VA, renhållning och nät försörjer cirka 85-90 procent av kommunens invånare med VA.

Det finns sex avloppsreningsverk. Verken i Backaryd, Belganet, Eringsboda och Hallabro försörjer sina respektive orter. Verket i Bräkne-Hoby kommer förutom centralorten med omnejd även att försörja de områden söderut och norrut som beräknas anslutas till kommunalt VA enligt VA-planen. Rustorpsverket försörjer Ronneby, Kallinge, Johannishus, Listerby, Saxemara samt områden söder, väster och sydöst om Ronneby. Även Rustorpsverket

kommer att försörja fler områden allteftersom områden kopplas in längs kuststräckan västerut och Gärestad österut. Samtliga utom verket i Bräkne-Hoby bedöms klara utbyggnad av bebyggelse inom ramen för verkens nuvarande kapacitet.

I nulägesbeskrivning Ronneby 2022 konstateras att det trots en god tillgång till vatten och avlopp finns ett behov av att förbättra vattenkvaliteten samt minska föroreningar och övergödning.

I Ronneby finns det 10 vattenkraftverk placerade främst i Ronnebyån. Potentialen att öka produktionen på årsbasis är begränsad.

Med hänsyn till försvarets intressen finns det få lämpliga platser för ny vindkraft i Ronneby kommun.

I kommunen finns det sju återvinningscentraler. Mängden avfall och kraven på hanteringen av avfallet ökar vilket innebär ett utökat behov av yta för återvinningscentraler. Återvinningscentralen Angelskog sydost om Ronneby tätort är den största i kommunen. Ytan inom Angelskog är begränsad vilket innebär att fraktioner för vissa avfall inte ryms och att kommunens mål om återbruk är svårt att uppfylla.

I Blekinge saknas förbränningsmöjligheter av avfall. Möjligheten att samla in och förbränna avfall från övriga kommuner i Blekinge vid ett nytt fjärrvärmeverk i Ronneby, centralt placerat i Blekinge, behöver utredas och kräver samverkan och dialoger med samtliga kommuner i Blekinge.

Fjärrvärmenätet är väl utbyggt i Ronneby stad och svarar för cirka 75 % av värmebehovet.

Cirkulär ekonomi

Ronneby kommun har under lång tid arbetat med cirkulär ekonomi på olika sätt, bland annat genom medvetna och dokumenterade material i nybyggnation och genom strategier för växtval i planteringar. I kommunens hållbarhetsstrategi (2022-2024) lyfts att kommunen ska arbeta med hälsosamma material, ökad resurshushållning, cirkulär hållbar byggnation och biobaserad ekonomi.

PLANFÖRSLAG

En översiktsplan visar kommunens långsiktiga vilja och vision för hur kommunen ska utvecklas. Enligt plan- och bygglagen ska det ska framgå i översiktsplanen hur kommunen tar hänsyn till och samordnar översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Framtagande av Ronnebys översiktsplan 2045 baseras på ett gediget arbete där flera olika strategiska dokument på global, nationell, regional och kommunal nivå har legat till grund. Bland annat har följande dokument haft en stor roll; Agenda 2030 och de nationella miljömålen, Havsplan Blekinges kustkommuner (2019), Strukturbild Blekinge – regional utvecklingsstrategi (2022), Hållbarhetsstrategi Ronneby 2022 - 2025 (2021).

Vision Ronneby tar avstamp i Agenda 2030

Översiktsplan Ronneby 2045 tar avstamp i kommunens övergripande vision och strategiska målområden för Ronneby kommun som identifierade i *Kommunfullmäktiges strategiska målområden och indikatorer 2022*.

Agenda 2030 har legat till grund för framtagande av kommunens fem strategiska målområdena tillsammans med Hållbarhetsstrategin Ronneby 2022 – 2025 som är vägledande vid framtagande av andra styrdokument.

Följande tre strategiska målområden med bäringar för den fysiska planeringen har pekats ut av kommunen:

- Barn och ungas behov
- Attraktiv och trygg livsmiljö för alla
- Tillväxt och näringslivssamverkan

Utifrån dessa tre kommungemensamma strategiska målområden har nio fokusområden formulerats. Fokusområdena, som har förankrats brett inom kommunen genom olika workshoppar, anger riktningen för översiktsplanens arbete för en hållbar utveckling i Ronneby kommun:

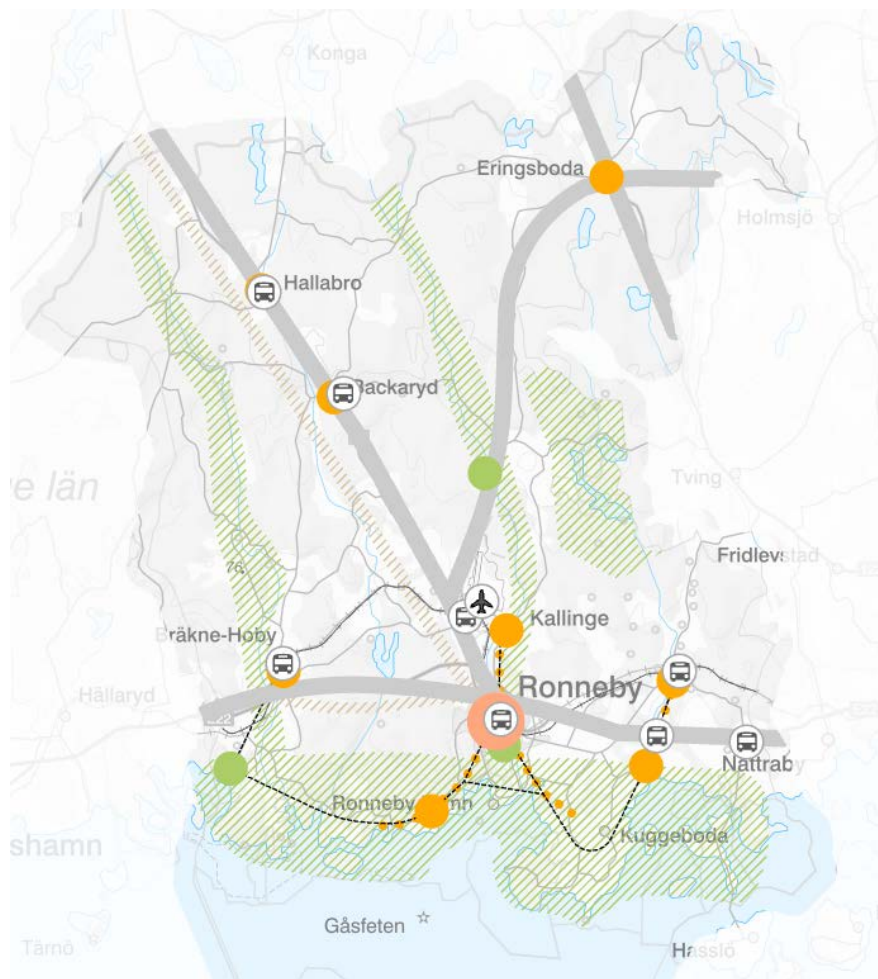
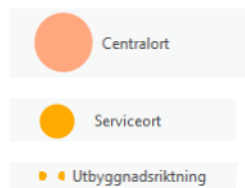
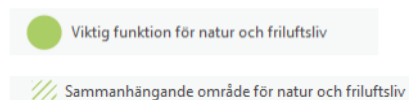
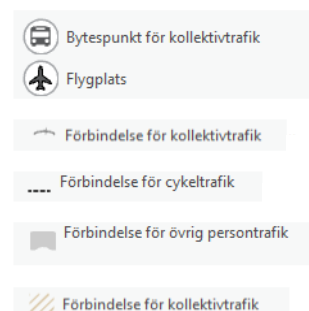
- Livskraftig natur
- Höga upplevelsevärden
- Ett robust samhälle
- Levande landsbygder
- Hög livskvalité
- Hållbar bebyggelseutveckling
- Konkurrenskraft och tillväxt
- Effektivare infrastruktur
- Ett inkluderande samhälle

Ytterligare utgångspunkter som har legat till grund för arbete med ÖP 2045 är kommunens utmaningar kopplade med Agenda 2030, som är identifierade i *Nulägesbeskrivning – Ronneby för en hållbar utveckling (2022)*.

Ämnesområden och utvecklingsinriktning

De nio fokusområdena konkretiseras genom ämnesområden och en inriktningskarta som visar kommunens ambitioner och strategier för bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikation (enligt Boverkets ÖP-modell 2.1). Ämnesområden beskriver vad kommunen ska planera för och vad som behöver förändras, bland annat för att nå det långsiktiga strategiska tillväxtmålet att öka med 4 000 invånare till 2045.

Inom varje ämnesområde pekas inriktningar ut. Inriktningar följs upp och konkretiseras i de geografiska områdena. Inriktningar är tänkta av att kunna användas av kommunens tjänstepersoner som vägledning vid planering och ställningstagande i ärende kopplade till bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikation som inte ingår i de geografiska områdena. I markanvändningskarta visas på ett mer detaljerat sätt den tilltänkta mark- och vattenanvändning i kommunens orter (så kallade geografiska områden) utifrån utpekade ämnens inriktningar och inriktningskartan. Till markanvändningskartan kopplas fördjupade beskrivningar av kommunens olika geografiska områden och orter samt identifiering av behov och eventuella målkonflikter.

Bebyggelse:**Natur och friluftsliv:****Kommunikationer:****Bebyggelse**

Föreslagna bebyggelseutveckling baseras på visionen ”Ronneby kommun ska fortsätta utvecklas som boendeort och erbjuda attraktiva boendemiljöer med ett varierat bostadsutbud. Kust- och sjönära bostadsbebyggelse utmärker Ronneby. Näringslivet ska ges möjlighet att växa och ny verksamhetsmark erbjudas för att möjliggöra expansion och nyetablering”.

Den fysiska planeringen utgår huvudsakligen från bebyggelse- och serviceutveckling i Ronneby tätort, som i utvecklingskartan pekas ut som ”centralort”, och i kommunens övriga åtta tätorter, utpekade i utvecklingskartan som ”serviceort”. Även kust- och sjönära lägen pekas ut för bostadsbebyggelser. Efterfrågan på nya bostäder förväntas vara störst i de södra kommundelarna, vilket speglar den historiska trenden i Ronneby kommuns utveckling. Bebyggelseutveckling följer till stor del strukturen utpekad i gällande översiktsplan ÖP2035.

I planförslaget pekas även utbyggnadsinriktningar ut där serviceorter och områden kopplas till varandra för samutnyttjande av offentlig och kommersiell service. Utbyggnadsstråk föreslås från Ronneby mot Kallinge, mot Saxemara samt mot Ronneby hamn (Aspan) samt mellan Bräkne-Hoby – Järnavik, mellan Johannishus - Listerby samt mellan Backaryd och Hallabro. Ambitionen att skapa ett varierande bostadsbestånd pekas ut för de flesta orterna. I Järnavik pekas ett område ut för möjlig reträtt av service och bostäder.

Utbyggnad och utveckling av verksamheter föreslås främst intill de stora kommunikationslederna vid Ronneby och Kallinge samt i nära anslutning till E22 och riksväg 27. Längs med väg E22 vid den östra kommungränsen föreslås skapas ett nytt verksamhetsområde som vid samarbete med Karlskrona kommun möjliggör för ett mer expansivt förslag.

Natur och friluftsliv

I utvecklingskartan har natur- och rekreationsområden samt värdekärnor för friluftslivet markerats. Utvecklingsinriktningen följer till stor del områdena och stråken identifierade i gällande översiktsplan ÖP2035.

Planförslagets ambition är att ta tillvara kommunens höga naturvärden samt naturens betydelse för invånare och för besöksnäringen. Kustområden samt skärgården pekas ut som betydelsefulla för friluftslivet och tillgängligheten till viktiga målpunkter ska stärkas. Genom att fokusera utvecklingen i vissa områden minskas påverkan på landskapet och fragmentering av grönstrukturen. Karlsnäsgården och Järnavik pekas ut som värdekärnor för friluftslivet. Bräkneåns och Ronnebyåns dalgångar hyser stora kvaliteter för friluftslivet och innehåller också mycket höga biologiska värden. Områdena kring Listersjöarna, Skärsjön och Salsjön utgör delar i större sammanhängande rekreationsområde.

Kommunikation

Planförslaget bygger på Ronnebys strategiska läge vid storskaliga infrastrukturledningar, som bidrar till Ronnebys attraktionskraft och möjliggör för företagsetableringar samt för att attrahera arbetskraft och boende.

De huvudsakliga kommunikationsstråken i kommunen följer Blekinge kustbana, E22 och riksväg 27. Längs med dessa infrastrukturer planeras bebyggelse och företagsetablering. I anslutning till järnvägen och flygplatsen pekas förutsättningar för att skapa en nod för kommunikationer och ett verksamhetsområde. Ronneby flygplatsen är en viktig kommunikationsnod för

hela regionen. Hamnar i både Karlshamn och Karlskrona bidrar till Ronnebys goda transportsamband.

I enlighet med Länstransportplan för Blekinge 2022 - 2023 pekas i planförslaget ett nytt stråk för Blekinge kustbana ut som kan möjliggöra för kortare restider mellan Blekinges städer och Öresundsregionen. Den befintliga Blekinge kustbanan föreslås fungera som ett lokaltågssystem. Nya stationslägen pekas ut i Johannishus och söder om Ronneby Airport. En ny järnväg / förstärkt stråk mellan Ronneby och stambanan pekas ut i syfte att förstärka kopplingar mot Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm.

En alternativ vägsträckning av Väg 653 föreslås försörja Ronneby Garnison i Kallinge.

Åtta viktiga knutpunkter mellan transportsystemen pekas ut längs med riksväg 27 och E22. Knutpunkterna är tänkta att möjliggöra hållbart resande i både centralorten, serviceorterna och i landsbygderna. Vidare utpekas i planförslaget viktiga kommunikationsstråk för kollektivtrafik samt gång- och cykelstråk till värdekärnor för friluftsliv samt noder för besöksnäring, på land och i skärgården. Behov att förbättrad förbindelse pekas ut mellan Bräkne-Hoby och Ronneby tätort.

Mellankommunala intressen

Inom utvecklingen av planförslaget har 10 mellankommunala intressen identifierats som viktigt att hantera med grannkommuner eller inom regionen.

Transportsystem

Ronnebys flygplats har betydelse för hela regionen. En tågstation i Kallinge är utpekad som betydelsefull för hela regionen samt för Öresundsregionen för att nå flygplatsen.

Utbyggnad av E22:an till motorvägsstrandad genom Blekinge är viktig för att säkra arbetspendling, kollektivtrafiken och godstrafiken. Goda möjligheter för cykelpendling bör även prioriteras.

Sydostlänken, den planerade järnvägsförbindelsen mellan Blekinge Kustbana och Olofström, ska möjliggöra både för person- och godstrafik på sträckan Älmhult-Olofström-Blekinge kustbana.

Hav, kust och skärgård

I Blekinges kustzon finns ekologiskt känsliga miljöer, höga rekreativvärden och attraktiva boendemiljöer. Försvarsmakten har även intressen i området. Bland annat samarbetar Ronneby kommun inom biosfärområdet ”Blekinge Arkipelag” för en hållbar utveckling inom kustzonen. Vidare ingår Ronneby kommun i Havsplanen (2019) som har tagits fram av samtliga kustkommuner i Blekinge. Havsplanen följer arbetet med den statliga havsplanen för Östersjön.

Naturvärden och ekosystemtjänster

Naturområden och grön infrastruktur kräver samarbete mellan kommuner och Länsstyrelsen för att säkerställa en robust och livskraftig natur och ekosystemtjänster samt för rekreation och friluftsliv.

Vatten och luft

Ronneby kommun är medlem i Bräkneåns Vattenförbund, Ronnebyåns och Blekinge kustvatten och luftvårdsförbund. Kommunen är också medlem i Bräkneåns Vattenråd och Vattenrådet för Blekingekusten.

Teknisk försörjning

Teknisk försörjning omfattar funktioner som energidistribution och energiproduktion, vattenförsörjning, avloppsrening, dagvatten, avfallshantering, materialförsörjning och informationsteknik.

Näringsliv och service

Både för arbetsmarknaden och för utvecklingen av näringslivet i kommunen är det viktigt att fler företag etablerar sig i regionen. Samverkan mellan kommuner i etableringsfrågor gör hela utbudet av verksamhetsområden, bostäder och övrig service i regionen mer synligt. Detta ökar chanserna för att företag kommer till regionen.

Friluftsliv, utflyktsmål och besökssturism

Blekinge och Ronneby har stor potential att utvecklas inom besöksnäringen. Ett stort mervärde ligger i samverkan över kommungränserna, bland annat genom att länka samman och utveckla vandrings-, cykel-, rid- och kanotleder.

Klimatanpassning

Som kustkommun behöver Ronneby gemensamt med andra kommuner samverka kring till exempelvis havshöjning och miljögifter.

Utbildning och kompetensförsörjning

Samverkan mellan kommuner, näringsliv, Arbetsförmedling och utbildningsanordning krävs för att snabbt kunna anpassa utbildningsutbudet efter arbetskraftens förutsättningar och företagens behov.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten Östra Blekinge är ett kommunalförbund som svarar för räddningstjänst och förebyggande åtgärder mot brand och andra olycksrisker inom Karlskrona kommun och Ronneby kommun. Idag pågår upprättande av en ny detaljplan, i första hand en brandstation och en ambulansstation i framtiden.

ALTERNATIV

I en miljökonsekvensbeskrivning ska alternativa sätt att uppnå målet och syftet med en plan eller ett program beskrivas och bedömas. Detta är en central del i miljöbedömningsprocessen om syftar till att identifiera vilket genomförande som är lämpligast ur miljösynpunkt. I miljöbalken formuleras detta som att en miljökonsekvensbeskrivning ska ”innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd”. Arbetet med alternativ är viktigt för att genom olika vägval sträva efter en hållbar utveckling och för att visa på de olika miljöeffekter som alternativen kan ge.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att samhällsutvecklingen sker enligt nu gällande översiktsplan ÖP2035, Ronneby 2035 (2018), med de tematiska tilläggen Ronneby vindkraftsplan (2012), Ronneby LIS (2013), Grönstrukturplan (2018) och ändring av översiktsplanen i och med Havsplan för Blekinges kustkommuner (2019).

Inriktningen i gällande översiktsplan ÖP 2035 bygger de tre framtidsbilderna ”Nära till varandra”, ”Livskvalitet i stad och på landsbygd” och ”Guldläge för utveckling mitt i Blekinge”. Utifrån dessa har sju temaområden arbetats fram vilka har mynnat i 19 planeringsstrategier och de geografiska utvecklingsförslagen.

Den fysiska planeringen utgår från utveckling i de nio tätorter som i utvecklingskartan pekas ut som ’kärnor’. Dessa skall sörja för tillgång till service och handel i kommunen och det är här områden för utvecklad bebyggelse föreslås. Utveckling föreslås även längs utvecklingsstråk och -områden för bostäder, samt längs transport samband med utvecklingsområden för verksamheter och kommunikationer. I utvecklingskartan har även natur- och rekreationsområden samt värdekärnor för friluftslivet markerats.

Majoriteten av föreslagen utveckling är lokaliserad till Ronneby stad och Kallinge samt de storskaliga infrastrukturerna E22 och riksväg 27. Här har också planarbete påbörjats i en stor andel av utvecklingsområdena. Även i Bräkne-Hoby och Backaryd har planarbete påbörjats i flertalet områden. I övriga kärnor har utvecklingsstrycket varit lägre. Sammantaget har kommunen ett behov av att identifiera ytterligare områden för utveckling av bostäder och verksamheter.

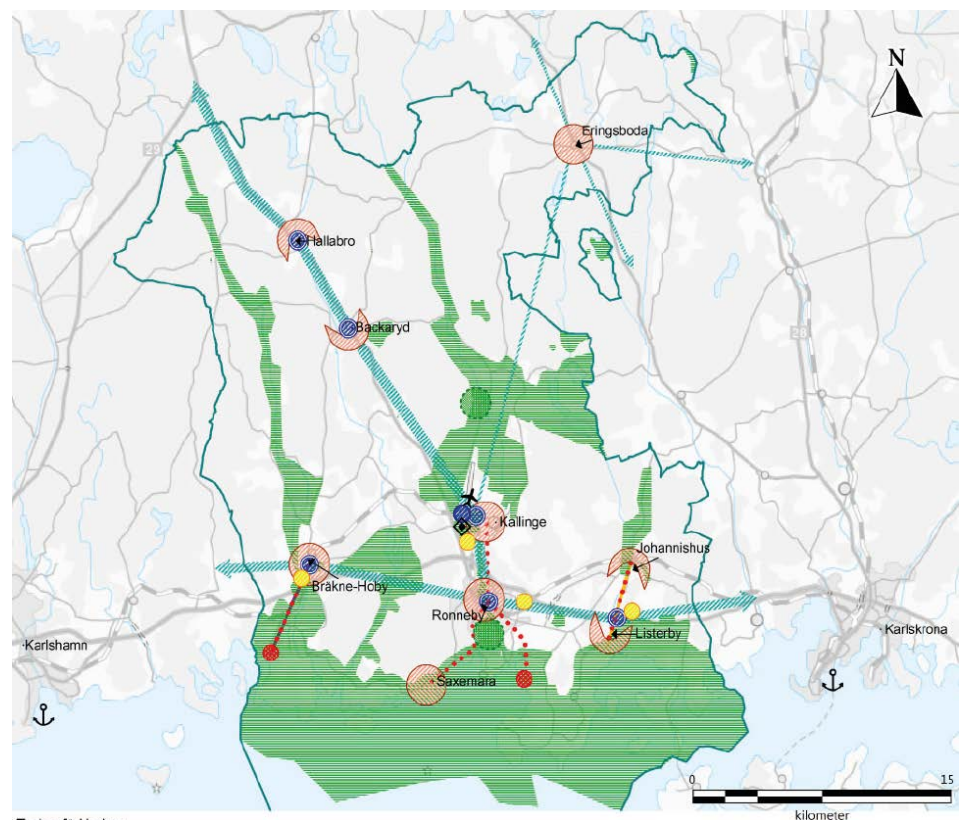
I den planeringsstrategi (2022) kommunen tagit fram som aktualitetsprövning av översiktsplanen konstateras att utöver behov av utökade områden för bebyggelseutveckling krävs förtydliganden gällande klimatanpassning och landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Sedan antagandet av Översiktsplan 2035 har barnkonventionen blivit en del av svensk lagstiftning och förändringar har skett i bostadsförsörjningslagen. I sitt underlag till Ronneby kommuns planeringsstrategi påpekar Länsstyrelsen i Blekinge (2022) att kommunen

ytterligare bör beakta dricksvattenförsörjning, det utvidgade strandskyddet längs kust och skärgård, risker och anpassningar kopplade till framtida klimatförändringar, skärpta riktvärden för MKN luft och buller samt naturmiljö och miljömål.

I gällande översiktsplan ÖP2035 pekas spridningssamband för sammanhängande grönstruktur samt vattendragen och kustzonen ut som huvudfokus för bevarande och utveckling av ekologiska värden. Friluftsliv och turism lyfts som en viktig del av Ronnebys identitet och framtida dragningskraft. Förslag finns för sammanlänkning av leder både på land och på vatten. Arbete med detta har genomförts framför allt i kustzonen.

Viss jordbruksmark tas i anspråk i anslutning till befintliga bebyggelser. Detta motiveras med platsernas närhet till befintlig service och/eller transportsamband. Vissa områden ligger också helt eller delvis inom LIS-områden. Utpekade LIS-områden härrör från LIS-planen från 2013 som införlivats i planförslaget. I granskningsyttrandet (2018) påpekar Länsstyrelsen att två utvecklingsområden överlappar med höga naturvärden och ej bör bebyggas.

I översiktsplanen finns utpekat ett nytt stationsläge för järnvägen i Källinge. Trafikverket anger i granskningsyttrandet (2018) att det inte är aktuellt. Förslaget kan anses svårt att förverkliga.

Teckenförklaring:			
	Kärna		Större hamn
	Transportsamband		Viktig plats för handel och logistik
	Nod		Flygplats
	Utvecklingsområde för verksamheter		Utvecklingsstråk för bostäder
	Utvecklingsområde för logistik och kommunikation		Natur- och rekreativområde
	Utvecklingsområde för bostäder		Värdekäma för friluftslivet

Alternativ planinriktning

I samråd med länsstyrelsen har det beslutats att en alternativ markanvändning inte ska utarbetats utan avvägningar och åtgärder som gjorts från de första utkasterna till markanvändningskarta och strategier till den slutliga versionen av översiktsplanen ska redogöras i stället.

Avvägningar mellan målkonflikter och alternativa utvecklingsförslag har hanterats löpande och parallellt med planprocessen. Avvägningar presenteras utifrån den geografiska indelningen som följs i planförslaget (ÖP2045).

Avvägningar utgör en del av konsekvensbedömningen.

Anpassningar av planförslaget under miljöbedömningsprocessen

Nationella, regionala och kommunala styrdokument har varit vägledande för kommunens avvägningar i planförslaget. Kommunens övergripande vision och målområden har varit vägledande och brutits ner till 9 fokusområden för översiktsplanen (vilka redogörs för i planförslagets kap 4). Dessa har i sin tur varit vägledande för de ställningstagande som redogörs löpande i planförslagets kapitel 3 och 4. Utvecklingsinriktningen tar grund i dessa och används som vägledning till mark- och vattenanvändningskartorna som också presenteras i planförslagets kapitel 4.

Kommunens vägledande principer för avvägningar mellan alternativa utvecklingar

- Kommunikationsstråk och noder stärks genom att fortsätta utveckla bebyggelsen i och i anslutning till dem.
- Nya verksamhetsområden planeras utmed de stora kommunikationsstråken E22 och riksväg 27.
- Nya områden för bostäder planeras i eller intill befintliga orter för att utnyttja befintlig infrastruktur och ge ökat underlag till service. Det utgör bland annat även underlag för att ekonomiskt möjliggöra satsningar på viktig infrastruktur ur ett klimatanpassningsperspektiv.
- Redan i anspråkstagen mark och skogsmark pekas ut för exploatering i stället för jordbruksmark.
- Klimatanpassning och en stärkt robusthet av kommunen mot klimatförändringar, exempelvis pekas ingen ny bebyggelse ut i områden som påverkas negativt av havsnivåhöjningar på 3,9 meter.
- Längs kuststräcka med öarna har avvägningar gjorts som fokuserar på att koncentrera bebyggelsen vid befintliga serviceorter, anslutande till befintlig bebyggelse och infrastruktur och/eller samlade kring viktig infrastruktur som behöver klimatanpassas även för att skydda befintliga värden, infrastruktur och bebyggelse. Reträttområden för bebyggelse och infrastruktur har identifierats för att säkerställa lämpliga ytor vid en ökad havsnivå. Naturområden och gröna kopplingar säkerställs för att bevara och utveckla besöksnäring samt området attraktivitet för boende.

De avsteg som har gjorts från vägledande principer har motiverats i planförslaget.

Geografiska områden

Nedan följer en detaljerad beskrivning av de ytor och frågor som anpassats under projektets gång. Följande redovisning har tagits fram av kommunens tjänstepersoner.

Ronneby

Bebyggelse

Fornanäs (Ro-04). Området har minskats ned från ursprunglig idé och gällande översiktsplan (ÖP 2035), men bedöms fortfarande lämpligt för bostadsbebyggelse. Området söderut från det befintligt utpekade område hyser höga naturvärden och är en viktig länk för grön infrastruktur och rekreation. Blekingeleden passerar området samt ett Natura-2000 område finns i anslutning till Fornanäs Ro-04. Området har även minskats med hänsyn till skyfall.

Området Ro-05, utpekade i ÖP 2035, har minskats med hänsyn till jordbruksmark, höga naturvärden samt kulturmiljövärden. Utpekade område bedöms lämpligt för kompletterande bebyggelse nära kollektivtrafik och vackra livsmiljöer.

Området Angelskog Ro-18, utpekade i ÖP 2035, är utsatt för skyfall och havsnivåhöjning. Området har flyttats norrut.

Området Ro-01, utpekade i ÖP 2035, har studerats utifrån bland annat naturvärden och därefter har delats in i tre delar (Ro-01 A, B och C) för att förtydliga vikten av gröna stråk.

Centrum, Karlshamnsvägen, Västra staden. Befintlig mångfunktionell bebyggelse har utpekats som större områden för att få ett sammanhang och ersätter mindre utpekade områden i ÖP 2035. Områdena kan förtätas, kompletteras och förädlas i syfte att minska byggnationen på icke bebyggd mark samt minska utspridning av staden. Detta ger kommunen möjlighet att arbeta med integration och andra sociala frågor samt skapa flera bostäder centralt i tätorten. Avvägning har gjorts mellan risker för att grönstrukturen påverkas negativt och möjligheten till att skapa mångfunktionella, bättre utnyttjade och sammanbindande gröna länkar inom områdena.

Natur och friluftsliv

Fler grönstråk och viktiga länkar och samband har pekats ut.

Vattentornsområdet (Ro-07). Grönområde tas i anspråk för att utöka området i sydost, förtätning i attraktivt läge. Naturvärdesinventeringar (inklusive djupare genomgång av området sedan ÖP 2035, inför uppstart av detaljplan) har gjorts, grönstråk bevaras i syfte att skapa en sammanhängande grönmiljö, som även utgör ett rekreationsområde för de kringboende.

Området Ro-10, utpekade i ÖP 2035, har ändrats från framtida tätort till pågående mångfunktionell bebyggelse. Området ses i ett sammanhang med kringliggande bebyggelse, en förtätning av befintligt område.

Kommunikationer

Område för möjlig dragning av rätare Blekinge kustbana pekats ut (Järnvägsreservat) för att säkerställa att området inte ytterligare exploateras.

Väggkoppling samt gång- och cykelväg under E22 mellan Hulta och Ka-01 har pekats ut. Norr om E22 planeras för ett stort område med mångfunktionell bebyggelse, Ka-01. Närheten till Ronneby behöver stärkas med länk under E22 för gång- och cykelväg samt bilväg.

Näringsliv, handel och service

Verksamhetsområde Galtsjön (söder om E22) har tillkommit efter diskussion om att förlägga ett fjärrvärmeverk mellan Bräkne-Hoby och Ronneby. Ökar robusthet och utnyttjar befintlig infrastruktur då området är en trafikplats/rastplats idag. Skogsområden behöver tas i anspråk. Inga påtagliga naturvärden.

Verksamhetsområde Mölleryd. Ett område väster om riksväg 27 har studerats och tagits bort ur planförslaget med hänsyn till topografi, naturvärden, obefintlig infrastruktur och låg efterfrågan på verksamhetsutveckling i detta område.

Klimatanpassning

Hela kustzonen pekats ut som prioriterat område för åtgärder för klimatanpassning för stigande havsnivåer och höga flöden i Ronnebyån. Det finns ingen generell lösning för Ronnebys kustzon, däremot pekar kommunen på ett behov av fördjupade studier och åtgärder.

Kallinge

Bebyggelser

Område Ka-02 har utökats norrut för att möjliggöra väggkopplingen för den nya brandstationen, vilket framkommit under pågående detaljplanearbete. För att få en bättre sammanhållande struktur har mer mark pekats ut och förtydligat att det måste vara gröna stråk genom området mellan Ka-01 och Ka-02 samt i anslutning till Kallingevägen i väster. Pågående planarbete kräver mer yta för räddningstjänst. Gröna korridorer mot Skärsjön sparas, men minskas i yta. Kommunen har valt att inte styra i detalj var den gröna korridoren ska ligga och istället pekats kopplingen mellan bostäder och strandlinjen som rekreationsmiljö. Syftet med den gröna korridoren är att bevara och öka kontakten med vattnet. Den mest optimala placeringen av det gröna stråket kommer att utredas i detaljplanefasen.

Område Ka-01 utökas söderut för att möjliggöra ytterligare bostäder, bättre koppling mellan tätorter och möjliggöra för ett mer sammanhängande område och bättre utnyttjande av befintliga service och infrastrukturer.

Kommunikationer

Utökning av Ka-04, utpekad i ÖP 2035. Inom området ska Trafikverket anlägga mötesspår. Kommunen pekar ut platsen som intressant för ett framtida stationsområde, då området har regionalt och statligt intresse på grund av närheten till Blekinge flygflottilj F17 och Ronneby Airport.

Ytor öster och väster om riksväg 27 är utpekade. Området har utökat västerut inom skogsmark då jordbruksmarken och biotopskyddad åkerholm påverkar möjligheten till exploatering. Jordbruksmarken förväntas exploateras. Kommunen bedömer att området har ett väsentligt samhällsintresse och möjliggör för hållbara resor då det är strategiskt beläget utmed utbyggd infrastruktur.

Näringsliv, handel och service

Nytt verksamhetsområde Viggen Etapp 3 pekas ut på jordbruksmark. Området är attraktivt för verksamhets- eller handelsetablering då det ligger i närhet av befintlig handel/verksamhet och utbyggd infrastruktur. Genom att utveckla området kan befintlig verksamhets- och industrimark samt kollektivtrafik nyttjas bättre. Befintligt utpekad grönstråk kvarstår. Stärkt gång- och cykelkoppling föreslås.

Eringsboda

Natur och friluftsliv samt klimatanpassning

Naturområde för möjlig översvämning pekas ut inom naturområden för att hantera skyfall inom Eringsboda. Området ska ej exploateras.

Saxemara

Bebyggelse

Området Sa-01, utpekad i ÖP 2035, minskas i sin omfattning på grund av skyfall.

Området Sa-03 utökas norrut för att ge möjlighet till att övrig bebyggelse som ligger låglänt ska kunna retirera dit samtidigt som Saxemara ska kunna fortsätta utvecklas.

Ett nytt område (Sa-04) pekas som sammanhängande bostadsbebyggelse inom befintligt skogsområde. Området lämpas för bebyggelser då det ej påverkas av klimatförändringar och ger möjlighet till Saxemara att kunna utvecklas. Avvägningar har gjorts mellan en viss risk för utbredning av orten och möjlighet till att förstärka kollektivtrafik utmed Vierydsvägen med flera resenärer.

Natur och friluftsliv

Befintliga grönstruktur och gröna stråk förtydligas och pekas som icke lämpliga för exploatering eftersom stora delar av dessa påverkas av havsnivåhöjningar.

Bräkne – Hoby

Bebyggelse

Området Br-01, utpekad i ÖP 2035, har minskats med hänsyn till jordbruksmark. Området har även delats i två för att förtydliga vilken utveckling / bebyggelse typer området lämpar sig för. Gröna stråket inom området förtydligas utifrån en förstudie och en NVI.

Området Br-02, utpekad i ÖP 2035, har tagits bort som framtida tätort med hänsyn till skyfall. Området planläggs i stället som grönområde i planförslaget (ÖP2045).

Området Br-04, utpekad i ÖP 2035, bedöms ej lämpligt för verksamheter med hänsyn till landskapsbild och jordbruksmark och tas därför bort.

Nytt område för sammanhängande bostadsbebyggelse pekas ut öster om Sanden. Naturvärden finns, men området bedöms vara i den riktning som Bräkne-Hoby utöver Br 01 kan växa med bostadsbebyggelse samt det möjliggör för en starkare service i orten. Området har även bra spårbundna kollektivtrafikkopplingar, vilket möjliggör för framtida boende av att välja ett hållbart resande.

Området Br-05, utpekad i ÖP 2035, har tagits bort ur planförslaget med hänsyn till att mark bedöms ej attraktiv för verksamheter samt drabbas av skyfall. Den sydvästra delen av utredningsområdet ingår i Öster om Sanden för vägkoppling.

Nya bostadsområden i Bräkne-Hoby har diskuterats för utökning, men beslutats som icke lämpliga med hänsyn till jordbruksmark, landskapsbilden, skyfall och risker för utspridning av bostadsbebyggelse. Två nya områden som har utretts.

Näringsliv, handel och service

Befintliga verksamhetsområden i norra Bräkne-Hoby har diskuterats för utökning, men beslutats som icke lämpliga med hänsyn till jordbruksmark och skyfall.

Tekniska infrastrukturer

Utökning av reningsverket i Bräkne-Hoby pekas ut på befintlig jordbruksmark, delar av tidigare Br-04. Den ytan som pekas ut är endast för att utvidga reningsverket. Reningsverket bedöms ha ett väsentligt samhällsintresse och placering i anslutning till det befintliga reningsverket ger möjlighet till att försörja orten och dess omgivning.

Järnavik

Bebyggelse

Nytt utvecklingsområde för reträtt av bostäder, området inkluderar området Jä-01 utpekad i ÖP 2035. Identifiering av ett nytt utvecklingsområde grundar sig i Järnaviks höga bevarandevärden för friluftsliv och besöksnäring samt som boendeort. Kommunen har identifierat ett stort område att utreda så att kopplingar till bland annat natur- och kulturvärden kan studeras. Stora ytor kommer fortsätta vara natur, åkermarken i Järnaviks övriga omgivning och stora arealer naturvärden bevaras.

Kommunikationer

Ny väganslutning inom reträttområde pekas ut, detta på grund av Järnaviksvägen starkt påverkas av klimatförändringar. Kommunen har bedömt att insatser för att klimatsäkra Järnaviksvägen är så pass omfattande att en alternativ väg kan behövas i framtiden.

Listerby

Bebyggelse

Området Li -04, utpekade i ÖP 2035, utökas för mer bostadsbebyggelse. En mindre andel jordbruksmark tas i anspråk, men vägas mot möjligheten av att skapa bättre vägdragningar och ortstruktur samt bemöta efterfrågan/behov av bostäder

Ny bostadsbebyggelse pekas nordost, i närheten av fotbollsplanerna. Området ligger nära bra kommunikationer och lämpar sig för tät bebyggelse. Avvägningar mellan byggnation på skogsmark och bevarande av jordbruksmark har gjorts i val av området.

Område Li-01, utpekade i ÖP 2035, pekas i planförslaget ut som "Mellan Joahnishus och Listerby". Nytt stort område för bostäder och service nära kommunikationer och E22. Området har valts ut då det inte finns påtagliga naturvärden samt möjliggör för bevarande av jordbruksmark.

Näringsliv, handel och service

Nytt verksamhetsområde väster om Listerby pekas ut nära kommunikationer och mindre befintliga verksamheter. I tidigare skede diskuterades ett större område som inkluderade även ytor norr om E22. Detta är dock borttagen med hänsyn till vattenskyddsområde och skyfallsproblematik som finns i området norr om E22.

Verksamhetsområde Vambåsa har minskats ned med hänsyn till jordbruksmarken som ligger norr om E22 samt med hänsyn till landskapsbild, jordbruksmarken och Riksintresse för kulturmiljövärden. Mellankommunalt intresse finns då Karlskrona pekar ut verksamhetsområde på sin sida kommungräns.

Johannishus

Kommunikationer

Område för möjlig dragning av rätare Blekinge kustbana pekas ut (Järnvägsreservat) för att säkerställa att området inte ytterligare exploateras.

Backaryd

Bebyggelse

Området Ba-01 utpekade i ÖP 2035, utökas för bostadsbebyggelse. Området ligger i ett attraktivt läge samt möjliggör för fortsatt service och kundunderlag i orten. Avvägningar har gjorts mellan anspråk av åkermark (låg klassning åkermark) och möjligheten av att skapa attraktiva bostäder i LIS-område samt knyta Backaryd till Årsjön.

Nytt utredningsområde norr om Hobyvägen. Områden ligger nära befintliga infrastrukturer och bedöms attraktivt för bostäder. Anspråk av skogsmark vägas mot möjlighet av att skapa attraktiva bostäder samt utnyttja befintliga infrastrukturer.

Näringsliv, handel och service

Nytt verksamhetsområde sydväst om Backaryd. Verksamhetsmark är viktigt för kommunens utveckling, området ligger nära infrastrukturer (nya RV 27) och har inga påtagliga naturvärden. Hänsyn till sjön Vitavatten samt strandskyddet har tagits vid identifiering av verksamhetsområdet.

Natur och friluftsliv

Ett grönområde för skyfallshantering pekas. Området föreslås ej exploateras.

Hallabro

Näringsliv, handel och service

Nytt verksamhetsområde (Verksamhetsområde1-4) pekas ut. Verksamhetsmark är viktigt för kommunens utveckling, området ligger nära infrastrukturer och har inga påtagliga naturvärden. Hänsyn till vattenskyddsområde har tagits vid identifiering av verksamhetsområdet. Korsningen med de nya RV 27 riskerar att vattenfyllas vid skyfall. Innan exploateringen kommer området att studeras i sammanhang med Trafikverkets åtgärder vid omdragning av RV 27.

Landsbygder

Utveckling av landsbygder förhåller sig till serviceorter vad gäller utpekande av mark till bostäder och verksamheter.

Kust- och skärgård

Utveckling av kust- och skärgård förhåller sig till serviceorter vad gäller utpekande av mark till bostäder och verksamheter.

Större fokus har tagits på klimatanpassning, inga föreslagna åtgärder för kustskydd har tagits fram dock pekas hela kusten ut som skyddsvärd. Kommunen beaktar havsnivåhöjning vid utveckling inom kust- och skärgården.

DEL 2: BEDÖMNING AV KONSEKVENSER

METODIK FÖR BEDÖMNING AV KONSEKVENSER

I bedömningen av konsekvenser utgår Ekologigruppen från det värde som berörs, men också till miljöpåverkans relation till miljökvalitetsnormer och miljömål samt övriga hållbarhetsfaktorer. Konsekvenser har bedömts från noll till fyra för såväl positiva som negativa konsekvenser (Tabell 3).

Förutsättningar för bedömningar

En förutsättning för bedömningarna i denna rapport är att riktlinjerna som presenteras i planförslaget följs och vidareutvecklas i kommande planerings- och utvecklingsarbete samt att övrig lagstiftning och prövning följs.

Bedömningsgrunder

En fyrgradig skala används för beskrivning av planens positiva och negativa konsekvenser. Skalan grundar sig på en relation mellan effekternas omfattning och storleken på de värden som påverkas. Bedömningarna är ofta formulerade utifrån möjlighet till positiva konsekvenser eller risk för negativa konsekvenser. Detta då styrningen i planen inte är tillräckligt tydlig för att kunna göra en bedömning att det blir positivt eller att negativ påverkan kan undvikas.

Planens positiva och negativa konsekvenser bedöms både utifrån utpekade ambitioner, viljeinriktningar och ställningstagande (se rubrik ”Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande” under respektive delkapitel i Konsekvensbedömning av planförslaget) samt vad som planförslaget möjliggör / pekar ut i mark- och vattenanvändningskartan (se rubrik ”Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning” under respektive delkapitel i Konsekvensbedömning av planförslaget). Detta för att kunna lyfta upp synergieffekter samt målkonflikter på ett tydligt och följbart sätt.

Tabell 3. Ekologigruppens konsekvensskala som sträcker sig från mycket stora positiva konsekvenser (+ 4) till mycket stora negativa konsekvenser (- 4).

Negativa konsekvenser	Positiva konsekvens
<p>- 4, mycket stora negativa konsekvenser</p> <p>Försämrar tydligt hållbarhetsprestanda för regionen eller nationen i någon aspekt, eller för kommunen i flera betydande aspekter.</p>	<p>+ 4, mycket stora positiva konsekvenser</p> <p>Bidrar tydligt till att utveckla hållbarhetsprestanda för regionen eller nationen i någon aspekt, eller för kommunen i flera betydande aspekter.</p>
<p>- 3, stora negativa konsekvenser</p> <p>Försämrar tydligt hållbarhetsprestanda för kommunen i någon betydande aspekt, eller för stadsdelen eller kommundelen i flera betydande aspekter.</p>	<p>+ 3, stora positiva konsekvenser</p> <p>Bidrar tydligt till att utveckla hållbarhetsprestanda för kommunen i någon betydande aspekt, eller för stadsdelen eller kommundelen i flera betydande aspekter.</p>

<p style="text-align: center;">- 2, märkbart negativa konsekvenser</p> <p>Försämrar tydligt hållbarhetsprestanda för stadsdelen eller kommundelen i någon betydande aspekt, eller för stadsdelen eller kommundelen i mindre betydande aspekter.</p>	<p style="text-align: center;">+ 2, märkbart positiva konsekvenser</p> <p>Bidrar tydligt till utveckling av hållbarhetsprestanda för stadsdelen eller kommundelen i någon betydande aspekt, eller för stadsdelen eller kommundelen i mindre betydande aspekter.</p>
<p style="text-align: center;">- 1, små negativa konsekvenser</p> <p>Försämrar i någon mån hållbarhetsprestanda för stadsdelen, kommundelen eller helt lokalt.</p>	<p style="text-align: center;">+ 1, små positiva konsekvenser</p> <p>Bidrar i någon mån till utveckling av hållbarhetsprestanda för stadsdelen, kommundelen eller helt lokalt.</p>
<p style="text-align: center;">0, inga eller obetydliga konsekvenser</p>	

Hållbarhetsverktyget Indikatorer för hållbar stadsutveckling

För en sammanfattande utvärdering av planens och nollalternativets möjligheter till hållbar utveckling, används Ekologigruppens hållbarhetsanalys och bedömningsverktyg EKOguide - Indikatorer för hållbar stadsutveckling, med kompletteringar och justeringar för ÖP-nivå.

Verktyget är uppbyggt kring tolv hållbarhetsfaktorer som representerar de olika aspekterna av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Verktyget förhåller sig till planer för fysiska strukturer och faktorerna är valda utifrån huruvida just strukturen som förmedlas i planen möjliggör en hållbar utveckling. Varje hållbarhetsfaktor delas i sin tur upp i delfaktorer för att beskriva de strukturer som utgör faktorernas faktiska hållbarhet. Syftet är att ge en helhetsbild av vad som kan stärka respektive motverka hållbarheten för tolv olika hållbarhetsfaktorer inom social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Planförslagets konsekvenser bedöms utifrån delfaktorerna som sen sammanfattas utifrån de tolv övergripande hållbarhetsfaktorerna. En närmre beskrivning av varje hållbarhetsfaktor samt delfaktorer återfinns i konsekvensbedömningskapitlet. Som inledning till hållbarhetsfaktor finns en ruta där delfaktorerna som bedömningen utgår ifrån listas.

En samlad visualisering av planförslagets hållbarhetsbedömning görs genom att föra in resultaten i ett värderingsdiagram (Ekologigruppen AB, 2022).

Osäkerhet i konsekvensbedömningar

I samrådsskedet har planförslagets konsekvenser i första hand bedömts utifrån den övergripande fysiska strukturens möjlighet att bidra till en hållbar utveckling. Eftersom plandokumentet är ett strategiskt dokument på en översiktlig nivå och ej juridiskt bindande bedöms konsekvenserna i denna konsekvensbedömning utifrån om de ger möjlighet till en positiv konsekvens eller risk för en negativ konsekvens. Bedömningarna baseras på de antaganden om framtiden som planhandlingen presenterar och omvärldsfaktorer utifrån ett nuläge.

Där det finns osäkerheter i bedömningen kopplade till planförslagets genomförande, belyses i bedömningen vikten av att olika delar av planens utvecklingsförslag samordnas för att de positiva effekterna skall uppnås.

Nedan presenteras en lista över faktorer som bedöms kunna förändras med effekter för Ronneby kommuns långsiktiga utveckling:

- **Befolkningsutveckling:** I Ronneby finns inget uppdämt eller prognostiserat bostadsbehov inom en 10-årsperiod. Översiktsplanens utvecklingsförslag baseras på målet att Ronneby kommun ska ha ökat sin befolkning med 4000 invånare år 2045, det vill säga cirka 170 personer årligen. Befolkningen har dock inte ökat så som prognostiserat i kommunens bostadsförsörjningsprogram (Utbyggnadsplan för bostäder, 2019) utan befolkningsstatistik visar negativa trender under de senaste åren. Omvärldsfaktorer och faktorer inom kommunen, bland annat kopplade med eventuellt utökning av försvarsområdet och antal nya verksamheter, kan ha en stor påverka på befolkningstrender och leda till en ökad eller minskad befolkning.
- **Yttre förändringar:** Översiktsplanen utgår från ett omvärldsläge liknande dagens. Förutsättningarna kan förändras genom omvärldsfaktorer som kommunen inte kan påverka men som kan påverka kommunen. Exempel på sådana faktorer kan vara förändrad lagstiftning, exempelvis kring strandskydd och den strategiska inriktningen på en regional nivå, eller förändringar i det nationella och internationella politiska läget, exempelvis vid konsekvenser av Sveriges inträde i NATO. Även internt på kommunen kan förutsättningarna förändras genom exempelvis förändrade samarbeten med grannkommunerna eller förändrade prioriteringar.
- **Klimatförändringar:** Översiktsplanen utgår från nuvarande prognoser för ökade havsnivåer och andra effekter kopplade med klimatförändringar, såsom torka, skyfall och invasiva arter. Omfattning och inträffande av prognostiserade effekter av klimatförändringar kan dock förändras och påverka kommunen i antingen större eller mindre utsträckning.

KONSEKVENSBEDÖMNING AV NOLLALTERNATIV

Ekonomisk hållbarhet

Bebyggelse ska enligt gällande översiktsplan ÖP2035 främst placeras i de tätorter som pekats ut som kärnor. Ambitionen i planen är att ny bebyggelse till största möjliga del bör utnyttja befintlig infrastruktur. Detta för att på ett samhällsekonomiskt lämpligt sätt dra nytta av, säkra och utveckla befintlig kollektivtrafik, service och infrastruktur.

Lokalisering av nya verksamhetsområden följer liknande planeringsprinciper, med utveckling i attraktiva lägen längs de större transportstråken och vid transportnoder.

Tydliga strategier kring utveckling av lokala servicepunkter och orter nära kollektivtrafik, service och teknisk försörjning bidrar till att förbättra förutsättningar för en starkare lokal ekonomi och en långsiktig resursförvaltning samt en högre investeringsvilja hos olika aktörer. Sociala tillgångar förbättras också till följd av översiktsplanens utvecklingsstrategier.

Idag bedöms behovet av mark för framför allt verksamheter men även för bostäder vara större än de ytor som pekats ut i gällande översiktsplan ÖP2035. Nollalternativet innebär därmed en begränsning kopplad till lokal ekonomi och investeringsvilja.

Utöver inriktningen om utveckling i kärnorna och längs utvecklingsstråk ställer sig kommunen också positiv till mer bebyggelse på landsbygden. Viljeinriktningen är att denna skall lokaliseras vid befintliga bebyggelsegrupper och infrastruktur samt att areella näringar och natur- och kulturvärden skall värnas. Planen saknar dock tydliga riktlinjer för avvägningar mellan intressen och styrning i förhållande till exempelvis jordbruksmark och strandskydd. Bland annat är kustbandet och vattennära lägen mycket attraktiva miljöer för bebyggelse och omvandling av fritidsbebyggelse till permanentbostäder. Det finns en risk att nollalternativet innebär spridd bebyggelse med konsekvenser i form av ökade kostnader för offentlig service, infrastruktur, ökat bilberoende och negativ påverkan på kultur- och naturvärden samt risker kopplade med klimatförändringar.

Avsaknad av en tydlig strategi för hantering av jordbruksmark med förtydligande resonemang kring avvägningar mellan jordbruksmark som nationellt intresse och väsentligt samhällsintresse i andra verksamheter gör att nollalternativet riskerar att ge bristfälligt stöd för en hållbar utveckling kopplad till långsiktig resursfördelning.

Översiktsplan 2035 ger begränsat stöd i kommunens arbete för att hantera klimatförändringarnas effekter. Behovet av en riskanalys gällande risken för skador till följd av översvämning, ras, skred och erosion samt hur dessa risker kan minskas eller elimineras tas upp i planen men har inte hanterats. Bland

annat lyfter Länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande (2018) att kommunen har ett stort antal potentiellt förorenade områden som kan komma att beröras av havsnivåhöjning eller höga flöden. Sammantaget bedöms nollalternativet ge svagt stöd för en långsiktig resursförvaltning och klimatanpassning.

Samtidigt beskrivs i planen en tydlig inriktning mot en cirkulär ekonomi, med strategier och ett ramverk som kan fungera som stöd både i kommunens verksamheter och det privata näringslivet. Detta bedöms främja en positiv utveckling kopplat till lokal ekonomi, investeringsvilja och projektekonomi i nollalternativet.

Ekologisk hållbarhet

Ambitionen i gällande översiktsplan ÖP2035 är att ta tillvara kommunens natur- och kulturvärden samt bevara landskapsvärden. På detta sätt kan den lokala identiteten och kommunens attraktionskraft som bostadsplats och besöksmål förstärkas. Grönstrukturens värden beskrivs både utifrån ett rekreations- och ekologiskt perspektiv, vilket bedöms som positivt. Riktlinjer kring bostadsnära natur och hänsyn till natur- och rekreationsområden pekas ut, vilket bedöms kunna ge positiva effekter på grön- och blåstruktur för ekosystemtjänster samt på folkhälsa.

Utvecklingsområdena pekas ut där negativa påverkan på natur- och rekreationsområden bedöms vara lägst. Ett antal områden är dock utpekade där det finns höga naturvärden samt i strandnära lägen eller på jordbruksmark. Vägledning för samplanering av grön, blå och byggd struktur samt avvägningar kring målkonflikter saknas till viss del.

Länsstyrelsen lyfter i Underlag till Ronneby kommuns planeringsstrategi (2022) att utpekade ytor Ro-05, Ro-14, Ro-17, Ro-18 och Ro-19 rymmer mycket höga naturvärden och inte bör bebyggas. Även inom område Ro-01 och Ka-03 finns naturvärden, i form av fridlysta och rödlistade arter. Genomförande av nollalternativet bedöms därmed kunna innebära negativ påverkan på ekologiska värden och landskapsbild.

Hållbara resor mot regionala målpunkter främjas genom utvecklingen i kollektivtrafiknära lägen. Kopplingar till regionala mål finns genom framför allt kustbanan och bussförbindelse längs riksväg 27 och E22. Behov av utveckling av cykel- och gångstråk pekas ut i planen, dock saknas tydlig handlingsplan kring hur och när flera av sträckorna skall genomföras.

Social hållbarhet

Tillgången och närheten till natur- och fritidsområden är god i kommunen. Rekreationsmöjligheter i form av exempelvis vandring, cykel samt friluftsliv kopplat med hav ses som en stor resurs både för boende och turistnäringen. I planen finns flera utvecklingsförslag för bland annat utveckling av leder och rekreationsområden som bedöms ge förutsättningar bra rekreation och hälsa. Utveckling av sociala mötesplatser i den fysiska miljön för samvaro, lek och rekreation samt tillvaratagande av bygdens kulturvärden bedöms som positivt för bland annat den lokala identiteten och tryggheten.

Kommunen har en relativt utspridd bebyggelsestruktur och i gällande översiktsplan ÖP2035 planeras den främsta bebyggelseutvecklingen i Ronneby tätort och i de andra utpekade kärnorna. Kärnorna ska stärkas och skapa attraktiva miljöer genom både förtätning och utveckling längs stråk. Utvecklingsstråken ska ge förutsättningar för att skapa sammanhängande miljöer och förbättrade förutsättningar för kollektivtrafik, service samt utveckling av friluftsliv och kulturmiljöer. Utveckling i kärnor och i stråk bedöms som positivt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv genom bland annat att skapa trygga och säkra kommunikationsmöjligheter. Övergripande bedöms nollalternativet bidra till en positiv utveckling kopplad till social hållbarhet.

Inom kärnorna planeras för stärkta noder för kollektivtrafik, vilket ses som positivt ur tillgänglighetsperspektiv och kan leda till minskat bilberoende. Utveckling av externa verksamhetsområden, som Östra infarten och Viggenområdet utanför tätortens kärna, bedöms dock kunna leda till ökat bilberoende riskerar att innebära negativa konsekvenser för hållbart resande och tillgänglighet.

Inriktningen i gällande översiktsplan ÖP2035 är att verka för blandade upplåtelseformer och en större variation av boendeformer i kommunens olika tätorter. Nya bostadsprojekt ska planeras utifrån social hållbarhet och därmed utgå från människors behov på aktuell plats. Förskolor och skolor ska placeras så att utemiljön ska kunna användas i undervisningssyfte. De ska kunna nås trafiksäkert till fots, på cykel eller med kollektivtrafik. För att säkerställa att det är lätt och attraktivt att välja gång, cykel eller kollektivtrafik ska områden inom tätorter och målpunkter prioriteras.

I Ronneby finns bullerkällor från både väg och järnvägstrafiken, men också i hög grad flyget. Omläggning av riksväg 27 kommer innebära en kraftig minskning av bullerbelastningen för invånarna i Backaryd och Hallabro, vilket ses som positivt ut ett hälso- och säkerhetsperspektiv. Buller från flygtrafikspåverkan i befintlig bebyggelse är svårt att påverka. Utvecklingsområdet Viggen utsätts för flygbuller vilket enligt gällande översiktsplan ÖP2035 ska beaktas vid planering.

Kommunen har flera riksintressen för kulturmiljöer. I grönstrukturplanen (2018) finns gedigna beskrivningar av olika aspekter av kommunens kulturhistoriska värden. I gällande översiktsplan ÖP2035 är dock styrningen vag gällande utveckling av den byggda miljön i relation till kulturmiljöer, landskapsidentitet och lokal identitet. Det riskerar att leda till en negativ påverkan på miljöerna.

KONSEKVENSBEDÖMNING AV PLANFÖRSLAGET

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet bär upp stads- och bebyggelsestrukturens förmåga att generera ett mångformigt näringsliv med verksamheter och service, såväl inom tätorter som för areella näringar. Marina näringar, skogsbruk och jordbruk är också relevanta aspekter som bidrar till kommunens ekonomiska hållbarhet. Den ekonomiska hållbarheten innefattar långsiktig samhällsekonomi, ekonomiska möjligheter att genomföra föreslagna byggprojekt och förutsättningar för en lokal ekonomi.

Kommunens ekonomiska hållbarhet påverkas bland annat av tillgång till ett livskraftigt näringsliv, attraktionsförmåga för besökare och arbetskraft, näringsfrämjande miljöer och tillgång till infrastruktur för transport och kommunikation. Att motverka fragmentering eller exploatering av ytor med värde för areella näringar är ytterligare en del. Starka arbetsgivare och ett varierande utbud av verksamheter och näringsliv inom en kommun bidrar till att mer levande stads- och landsbygdsmiljöer utvecklas, vilket i sin tur kan bidra med arbetstillfällen och skatteintäkter. I orter där det livskraftiga näringslivet är bundet till en eller få starka arbetsgivare finns det dock högre risker för ekonomiska störningar.

Ekonomisk hållbarhet kommer att analyseras utifrån följande hållbarhetsfaktorer:

- Lokal ekonomi
- Sociala tillgångar
- Långsiktig resursförvaltning
- Investeringsvilja och attraktiva regionala lägen

Lokal ekonomi

Bedömningen av planens påverkan på den lokala ekonomin utgår från följande kriterier:

- Variation och lokalisering av näringsliv (turismnäring, jord- och skogsbruksnäring, marina näringar, industri, handel, logistik) och service.
- Lokal- och extern handel
- Klustring av verksamheter och service
- Riktlinjer och mål för näringsliv och service

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget gynnar etablering av kontor och tjänsteföretag samt besöksintensiva verksamheter i nära kollektivtrafik samt gång- och cykelstråk. Detta bedöms kunna medföra positiva effekter för den lokala och regionala arbetsmarknaden samt bidra till ökade hållbara resor.
+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planens ställningstagande kring nybyggnation är att i största möjliga mån undvika exploatering på jordbruksmark, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bibehållandet av produktiv mark och aktivt jordbruk. ▪ Planförslaget ambition att verka för stärkta besöksnoder, förbättrade kommunikationer, gång- och cykelleder samt ökad service och infrastruktur bedöms kunna gynna besöksnäringen på fastland samt i kust- och skärgård. ▪ Planförslaget gynnar etablering av transportintensiva verksamheter och företagsetablering i transportnoder och kommunikationsstråk samt att den verkar för att skapa kluster och gynna näringslivssamverkan. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för det lokala och regionala näringslivet, förstärka arbetsmarknaden samt öka attraktivitet av Ronneby som bostadsort.
- 3, risk för stora negativa konsekvenser.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prioritering av utvecklingsområden för verksamheter saknas. Detta bedöms kunna leda till negativa konsekvenser för den lokala ekonomin för bland annat möjlighet till synergieffekter samt ökade kostnader för teknisk försörjning och etableringskostnader.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Verksamhet och handel

Tätorternas centrala delar pekas ut i planen som bra lägen för etablering av kontor och tjänsteföretag. Besöksintensiv handel och företag föreslås

lokaliseras nära kollektivtrafik samt gång- och cykelstråk. Transportintensiva företag och verksamheter i behov av stora markytor föreslås lokaliseras utmed kommunikationsstråken E22 och riksväg 27.

Befintliga verksamhetsområden föreslås kompletteras och/eller utökas för att skapa kluster och gynna samverkan och utveckling. Detta bedöms stödja den regionala efterfrågan på mer mark för industri-, logistik och handel i bra kommunikationslägen. Även utökning av externhandel föreslås i anslutning och i närheten av befintliga externhandelsetableringar.

Generella satsningar inom Försvarsmakten och ett inträde i NATO bedöms kunna ge förutsättningar för flera arbetstillfällen inom Flygflottiljen såväl som för andra företag i Ronneby kommun och i regionen.

Föreslagen utveckling av externhandel – till exempel intill Ronneby och Kallinge - samt Karlskronas och Malmös attraktionskraft bedöms negativt påverka möjlighet till att bibehålla lokal handel samt handel i centrumområden. Trots planförslagets förtätningsstrategier bedöms möjlighet till att upprätthålla service i de mindre serviceorterna samt i kust- och skärgård begränsad på grund av lågt kundunderlag.

Areella näringar

Jordbruket i kommunen är främst koncentrerat till kust och mellanbygd där dalgångarna utgör produktiv jordbruksmark, medan de storskaliga skogsområdena präglar kommunens norra del.

Planförslagets generella ställningstagande kring nybyggnation är att i största möjliga mån undvika exploatering på jordbruksmark, vilket bedöms som positivt för bibehållande av produktiv mark och möjlighet till att bedriva ett aktivt jordbruk.

Vid målkonflikter mellan bebyggelseutveckling och bevarande av jordbruksmark har närhet till befintlig bebyggelse, service och möjlighet till att starka transport- och kollektivtrafikstråk vägts in som viktiga faktorer. Ställningstagande bedöms som positivt utifrån ett investeringsperspektiv, det är dock viktigt att undvika fragmentering samt möjlighet till att bedriva ett aktivt jordbruk.

Besöksnäring

Besöksnäringen i Ronneby är både plats- och säsonganknuten. För att utveckla samt balansera besöksnäringen pekar planen ut ambitionen av att stärka besöksnoder med bland annat förbättrade kommunikationer, gång- och cykelleder samt ökad service och infrastruktur på både fastland och i kust- och skärgård. Planens ambition bedöms som positiv för att bibehålla och förstärka kommunens attraktivitet för besökare och boende. Det är dock viktigt att undvika fragmentering av och intrång i känsliga naturmiljöer på land, kust och vatten.

Ökad tillgänglighet av naturområden samt samarbete med lokala entreprenörer pekas ut som andra viktiga åtgärder för att förstärka besöksnäringen, vilket bedöms som positivt för att skapa synergieffekter och en mer resiliert besöksnäring.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Verksamhet och handel

I mark- och vattenanvändningskartan pekas ytor ut för utveckling av verksamhetsområden intill E22 och riksväg 27, vilket är i linje med kommunens lokaliseringsstrategi för verksamheter. Utveckling av logistik och verksamheter i närheten av befintliga områden och med bra kopplingar till storskaliga infrastruktur skapar synergier samt underlag för både kollektivtrafik och service, vilken bedöms positiv för utveckling av den lokala arbetsmarknaden samt för att öka attraktivitet av Ronneby som bostadsort.

I planförslaget pekas stora arealer ut för utveckling av verksamheter och handel, dock framgår det inte tydligt vilka områden som är prioriterade och vilka anses som reservområden. Det framgår inte heller tydligt vilken tidshorisont som avses för utveckling/byggnation i de mera periferiska lägena. Detta kan leda till negativa konsekvenser för den lokal ekonomin om investeringar sprids ut geografiskt samt kan leda till ökade kostnader för infrastruktur och teknisk försörjning.

Några av de utpekade områden för verksamheter och logistik, bland annat vid Vambåsa, Möljeryd, Bäcksjögärde /Backaryd ligger långt från service och andra verksamhetsområden, vilket bedöms försvaga möjligheten till att skapa synergieffekter och den önskade utvecklingen.

Besöksnäring

En stor andel av verksamheter i landsbygden och i kust- och skärgård är starkt årstidsbundna, vilket gör den lokala ekonomin mer sårbar. Utveckling av cykelstråk inom kommunen och till grannkommuner samt utökat utbud av kollektivtrafik mot målpunkter för turism och friluftsliv anses kunna ge positiva effekter för turismnäringen. Samtidigt är det viktigt att stor hänsyn ska tas till känsliga miljöer på land och vatten.

I planförslaget saknas tydlig vägledning vid målkonflikter mellan utveckling av turismnäringar och ambitionen att värna kultur- och naturvärden, vilket bedöms ge negativa effekter för värdena som är knyta till naturen.

Sociala tillgångar

Bedömningen av planens påverkan på sociala tillgångar utgår från följande kriterier:

- Näringsliv och lokala föreningar
- Tillgång till infrastruktur och service
- Stadsstruktur och variation i bostadsbeståndet

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+	<p>+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget satsningar på centralorten och serviceorter samt bra kommunikation bedöms kunna bidra till en högre tillgång till samhällsresurser och möjlighet till bättre livschanser samt bra serviceutbud. En ökad social mångfald bland befolkning ger förutsättningar för bland annat utveckling av det lokala näringslivet och en variation av kulturella initiativ.
+	<p>+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget möjliggör bostadskarriär inom kommunen samt skapar förutsättningar för social mångfald genom att verka för komplettering av bostadsutbudet (högre variation av bostadstyper och upplåtelseformer). Största effekterna bedöms förekomma i centralorten och i de större serviceorterna. Eftersom bostadsutvecklingen är beroende på arbetsmarknadens utveckling, både i Ronneby kommun och i Bleking som helhet, kan planens positiva konsekvenser bli mindre än förväntat.
0	<p>0, inga eller obetydliga konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Möjlighet till varierat bostadsbestånd, livschanser samt tillgång till infrastruktur och service bedöms begränsade i mindre orterna och landsbygder på grund av längre avstånd till kommunala och regionala målpunkter samt lågt befolkningsunderlag.
-	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Utveckling i kust- och sjönära lägen bedöms medföra märkbara negativa konsekvenser för boendes tillgång till infrastruktur och service. De attraktiva kust- och sjönära områden bedöms även kunna riskera utvecklas till isolerade samhällen för ekonomiskt resursstarka samhällsgrupper.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Planförslaget har ambitionen att arbeta med strategiskt markförvärv i syfte att styra utvecklingen mot önskad ritning. I samtliga orter inom Ronneby kommun syftar planförslaget till att verka för en komplettering av bostadsutbudet i kommunen mot en ökad variation av bostadstyper och upplåtelseformer. För

att skapa förutsättningar att bevara och stärka befintlig service pekar planförslaget ut möjligheten till flera bebyggelser i landsbygderna intill serviceorterna.

För att stödja levande landsbygder är planförslaget ambition att stödja lokalt föreningsliv, näringsliv och utbyggnation av digital infrastruktur. Vid kommunala beslut som rör landsbygdsområden är det viktigt att beakta de strategiska kopplingar som finns med angränsande kommuner.

Planförslagets ambition bedöms positiv för att möjliggöra bostadskarriär inom orterna och inom kommunen, för att skapa förutsättningar för social mångfald samt öka kommunens attraktionskraft som boendekommun.

Bostadsutvecklingen är dock beroende på arbetsmarknadsutveckling och dess stabilitet, både i Ronneby kommun och i Bleking som helhet.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Majoriteten av bostadsutveckling förslås lokaliseras i centralorten, i serviceorterna samt i kust- och sjönära lägen.

Centralort och serviceorter

I Ronneby planeras det största tillskottet av bebyggelser mot Aspan och Saxemara i söder.

Kallinge föreslås fortsätta utvecklas som serviceort med fokus på att skapa ett varierande bostadsbestånd. Serviceorter Johannishus och Listerby ingår i samma utbyggnadsinriktning, där orterna föreslås växa ihop med E22 i mitten. Bräkne-Hoby och Järnavik ingår i samma utbyggnadsinriktning, där Bräkne-Hoby pekas som serviceort medan Järnavik pekas som värdekärna för friluftsliv och besöksnäring. I Järnavik identifieras även ett område för möjlig reträtt av infrastruktur, verksamhet och bostäder.

Samtliga orter föreslås utvecklas vad gäller bostadsutbyggnad, kommunikationer och service, med fokus på att skapa ett varierande bostadsbestånd och bra livschanser. Satsningar på centralorten och serviceorter samt bra kommunikationer bidrar till en högre tillgång till samhällsresurser och livschanser samt möjlighet till att upprätthålla förskolor, skolor och äldreboende. En social mångfald ger förutsättningar för bland annat utveckling av det lokala näringslivet och en variation av kulturella initiativ. Detta förutsätter att utvecklingen inte sker på bekostnad av någon grupp utan att alla får tillgång till livschanser och att möjlighet till möten finns mellan olika grupper.

Planförslaget bedöms medföra positiva konsekvenser för sociala tillgångar avseende varierande bostadsbestånd, livschanser samt tillgång till infrastruktur och service. Största effekter bedöms tillkomma i centralorten samt i Johannishus- Listerby och Bräkne-Hoby. I mindre serviceorter och landsbygder bedöms effekterna vara begränsade på grund av längre avstånd till kommunala och regionala målpunkter samt mindre attraktionskraft för kommersiella service och begränsade möjlighet för offentlig service. Detta innebär att offentlig och kommersiell service troligtvis kommer att förbli

ojämnt fördelad i kommunen, bland annat när det gäller tillgång till funktioner som vård, skola och kommunikationer.

Kust- och sjönära lägen

I planförslaget pekas behovet ut av att tillskapa attraktiva bostäder för att attrahera viktiga kompetenser och på detta sätt stärka Ronnebys och regionens näringsliv. Identifierade områden för bebyggelseutveckling i kustbandet samt i LIS-områden pekas ut intill befintlig infrastruktur samt tar i hänsyn klimatförändringar. Större reträttområden pekas bland annat i Saxemara, Järnavik, Skönevik och Sandvik.

Trots kommunens utpekade ambitioner och hänsyn bedöms utveckling i kustbandet kunna medföra märkbara negativa konsekvenser eftersom tillgång till infrastruktur, kollektivtransporter och service är begränsat i dessa områden samt att områdena kan riskera utvecklas till isolerade samhällen för ekonomiskt resursstarka grupper. Vidare finns det risker att ökad attraktivitet i specifika områden tränger ut personer med mindre resurser. Även utveckling i LIS-områden bedöms medföra negativa konsekvenser för sociala tillgångar.

Långsiktig resursförvaltning

Bedömningen av planens påverkan på den långsiktiga resursförvaltningen utgår från följande kriterier:

- Effektiv markanvändning
- Matproduktion
- Dricksvatten
- Produktion av material
- Klimatanpassning

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 3,	<p>möjlighet till stora positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget pekar ut prioritering av byggnation av kommunalt vatten och avlopp för områden identifierade som känsliga för höjda havsnivåer, vilket bedöms kunna medföra stora positiva konsekvenser för klimatanpassning av VA-system. Klimatsäkring av VA-system pågår kontinuerligt, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för klimatanpassning i kommunen.
+ 2,	<p>möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hänsyn till skyfall och påverkan på ledningsnätet för dagvatten har tagits vid utpekande av nya områden för bostäder och verksamheter, samtidigt som ytor för skyfall reserveras i och i anslutning till bebyggelse och exploatering av gröna ytor i staden föreslås restriktivt. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för en effektiv markanvändning och klimatanpassning. ▪ Planförslagets ambition att majoriteten av nya bebyggelser och verksamheter lokaliseras vid centralorten och i serviceorter bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för en ökad resiliens av tekniska system. Detta gäller särskilt centralorten Ronneby och serviceort Kallinge, medan de positiva effekterna bedöms begränsade i övriga serviceorter på grund av det relativt låga kundunderlaget. ▪ Planförslagets ambition att verka för att samtliga allmänna vattentäkter ska ha vattenskyddsområden med uppdaterade skyddsföreskrifter bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för kommunens resiliens både kort och långsiktigt.
- 2,	<p>risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osäkerhet finns kring planerad befolkningsutveckling och råvattentäckernas försörjningskapacitet till följd av klimatförändringarnas påverkan på råvattnets kvalitet och kvantitet, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på den långsiktiga resursförvaltningen.

- 3, risk för stora negativa konsekvenser.

- Planförslaget möjliggör exploatering inom vattenskyddsområden, vilket bedöms kunna medföra stora negativa konsekvenser för hälsa och säkerhet samt för naturvärden.
- Utveckling av verksamhetsområden och företagsetablering (så som vid Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge) samt tekniska infrastrukturer (så som förslag till ett nytt reningsverk vid Bräkne-Hoby) i eller intill ekologiskt känsligt område bedöms medföra stora negativa konsekvenser för både naturvärden och långsiktig resursförvaltning.
- Utvecklingsområdena utpekade i LIS-områden samt i kustbandet bedöms motverka planförslagets förtättningsambition samt möjlighet till effektiv och resilient markanvändning, i synnerhet med hänsyn till klimatförändringar. Risker kopplas bland annat med markföroreningar samt störningar på både land- och vattenmiljöer som bedöms tillkomma av med den utpekade bebyggelse-, friluft- och besöksnäringsutveckling.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Effektiv markanvändning

I planförslaget finns en tydlig ambition att majoriteten av tillkommande bebyggelse och verksamheter ska lokaliseras vid centralorten och i serviceorter. Detta för att kunna ta vara på befintliga infrastrukturer, teknisk försörjning (inklusive dricksvatten) och service, samt kunna stärka dem. Hänsyn till skyfall och påverkan på ledningsnätet för dagvatten har tagits vid utpekande av nya områden för bostäder och verksamheter, samtidigt som ytor för skyfall reserveras i och i anslutning till bebyggelser. Exploatering av gröna ytor i staden föreslås restriktivt.

Vid utveckling av Ronneby kommun är det viktigt att behålla och lyfta fram de värden som idag gör områdena unika. Samtidigt är det viktigt att utveckla möjligheterna för att skapa effektiv och resilient service, teknisk försörjning och infrastruktur. Det är viktigt vid nybyggnation att inte bygga igen eller fragmentera de landskapsstrukturer för ekosystemtjänster som finns, såsom strandmiljöer, ängs- och betesmark. Dessa strukturer är viktiga för både för växt- och djurliv samt utgör viktiga områden för det rörliga friluftslivet.

Klimatanpassning och dricksvatten

Klimatförändringar påverkar Ronnebys kommun genom havsnivåhöjningar, höga flöden i Ronnebyån, skyfall, ras, skred och erosion samt värmeböljor. I planförslaget pekas behovet ut av att minimera klimatförändringarnas negativa konsekvenser på infrastrukturer, att klimatförändring ska tas i hänsyn vid planering av nya bebyggelser och infrastruktur samt att tillfartsvägar till samhällsviktig verksamhet ska säkras. Planförslaget pekar ut att nya större bebyggelseområden ska kopplas till det kommunala vatten- och avloppsnätet, också i hänsyn till klimatförändringar. Prioritering av byggnation av kommunalt

VA pekas ut för områden utpekade som känsliga för höjda havsnivåer. Klimatsäkring av VA-system pågår kontinuerligt.

Vattenskyddsområden med uppdaterade skyddsföreskrifter föreslås för samtliga allmänna vattentäkter, vilket bedöms medför positiva konsekvenser för kommunens resiliens både kort och långsiktigt. Samtidigt öppnas upp för exploateringsmöjligheten inom vattenskyddsområden, där skarpa riktlinjer saknas, vilket kan leda till märkbara negativa konsekvenser.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Effektiv markanvändning

Planförslagets genomförande bedöms innebära möjligheter till effektiv markanvändning för bostadsbebyggelser, med positiva konsekvenser för förbättrad service och infrastruktur genom ökat kundunderlag samt ökad resiliens mot klimatförändringar för tekniska system. Detta gäller särskilt centralorten Ronneby och serviceort Kallinge, medan effekten bedöms begränsat i serviceorter på grund av det relativt låga kundunderlaget och förväntade utvecklingen.

Utvecklingsområdena utpekade i kustbandet samt i LIS-områden och i sjönära lägen bedöms motverka planens förtätningsambition samt möjlighet till effektiv och resilient markanvändning, i synnerhet med hänsyn till klimatförändringar.

Detta, kopplat med nuvarande negativ befolkningsutveckling i Ronneby kommun, gör att behovet av att peka områden för bostadsutveckling i kustbandet, inom Natura-2000 områden (så som vid Järnavik) samt i LIS-områden bedöms som mycket begränsat utifrån ett bostadsförsörjningsperspektiv. Vidare bedöms bostadsutveckling i dessa områden kunna medföra stora negativa konsekvenser ur ett långsiktigt resursförvaltningsperspektiv.

Utpekat område för mångfunktionell bebyggelse vid Hamnen i Järnavik, där bland annat möjliggörs för mindre verksamheter och enklare anläggningar som syftar till friluftslivets utveckling och utökad service, bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för Natura-2000 området och för biologisk mångfald i land och vatten. Risker kopplas bland annat med markföroreningar samt störningar på både land- och vattenmiljöer som bedöms tillkomma vid bebyggelse-, friluftsliv- och besöksnäringens utveckling. Stor negativ påverkan bedöms tillkomma av planens möjliggörande av husbåtar i hamnområdet och bostäder på vatten. Beroende på tillkommande bebyggelser inom campingområde i Järnavik kan negativ påverkan på Natura-2000 område tillkomma.

Utpekat område för ett nytt reningsverk vid Bräkne-Hoby samt utpekat område för Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge bedöms medföra stor negativ påverkan på ekologiskt känsliga områden.

Generellt är det också viktigt vid ny bebyggelse att inte bygga igen eller fragmentera de landskapsstrukturer för ekosystemtjänster som finns, såsom strandmiljöer, ängs- och betesmark som är viktiga för både för växt- och djurliv samt utgår viktiga områden för det rörliga friluftslivet.

Klimatanpassning, dricksvatten

I planförslaget framgår inte tydligt vilka avvägningar och prioritering ska följas vid utveckling i kustbandet och i LIS-områden samt vilka riktlinjer finns för klimatsäkring av befintliga bebyggelser och infrastruktur.

Osäkerhet finns kring planerad befolkningsutveckling och råvattentäckernas försörjningskapacitet till följd av klimatförändringarnas påverkan på råvattnets kvalitet och kvantitet. Detta innebär att möjliga framtida uttagsmängder bör utredas vidare.

Investeringsvilja och attraktiva regionala lägen

Bedömningen av planens påverkan på investeringsviljan och attraktiva regionala lägen utgår från följande kriterier:

- Attraktivt läge och identitet
- Överkomliga tröskelinvesteringar och byggnadskostnader
- Marknadsflexibilitet

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 3	<p>möjlighet till stora positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planen pekar ut ett nytt stråk för Blekinge kustbana som kan möjliggöra för kortare restider mellan Blekinges tätorter och Öresundsregionen (i enlighet med Länstransportplan för Blekinge 2022-2023). Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökad attraktivitet och investeringsvilja i kommunen.
+ 2	<p>möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget prioriterar bostadsutveckling vid noder med bra transportförbindelser samt verkar för sammanhängande miljöer inom centralorten och i serviceorter. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för att nå det regionala utvecklingsmålet att stärka Blekinges profil som storstadsnära region i Öresundsregion. ▪ Planförslagets ambition att verka för ett mer varierat bostadsutbud och möjlighet till bostadskarriär samt identifiering av utvecklingsstråk mellan orterna bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för kommunens attraktivitet på regionalnivå.
- 2	<p>risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget saknar tydliga riktlinjer kring prioritering av utvecklingsområden för verksamheter, vilket bedöms kunna medföra negativ påverkan på synergieffekter och etableringskostnader.
- 3	<p>risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Utveckling i LIS-områden samt vid kustbandet bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för ökade byggnads- och etableringskostnader, också i hänsyn till klimatförändringar.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Planförslaget stödjer regionala utvecklingsmål att stärka Blekinges profil som storstadsnära region i Öresundsregion genom att prioritera bostadsutveckling vid orter med bra transportförbindelser samt genom att skapa sammanhängande miljöer inom centralorten och i serviceorter. I enlighet med Länstransportplan för Blekinge 2022-2023 pekas även ett nytt stråk för Blekinge kustbana ut som kan möjliggöra för kortare restider mellan Blekinges

tätorter och Öresundsregionen. Bostadsproduktion i kollektivtrafiknära lägen bedöms efterfrågas även av en åldrande befolkning samt av förstagångsköpare som söker efter mindre och planeffektiva lägenheter.

Planförslaget ambition att verka för ett mer varierat bostadsutbud och möjlighet till bostadskarriär samt identifiering av utvecklingsstråk mellan orterna bedöms som positiv för öka kommunens attraktivitet på regionalnivå. Genom att arbeta med orterna i ett sammanhang kan de orterna fortsätta utvecklas och komplettera varandra.

Utveckling i kustbandet samt i LIS-områden bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för ökade byggnadskostnader samt för infrastruktur för kommunikation och teknisk försörjning.

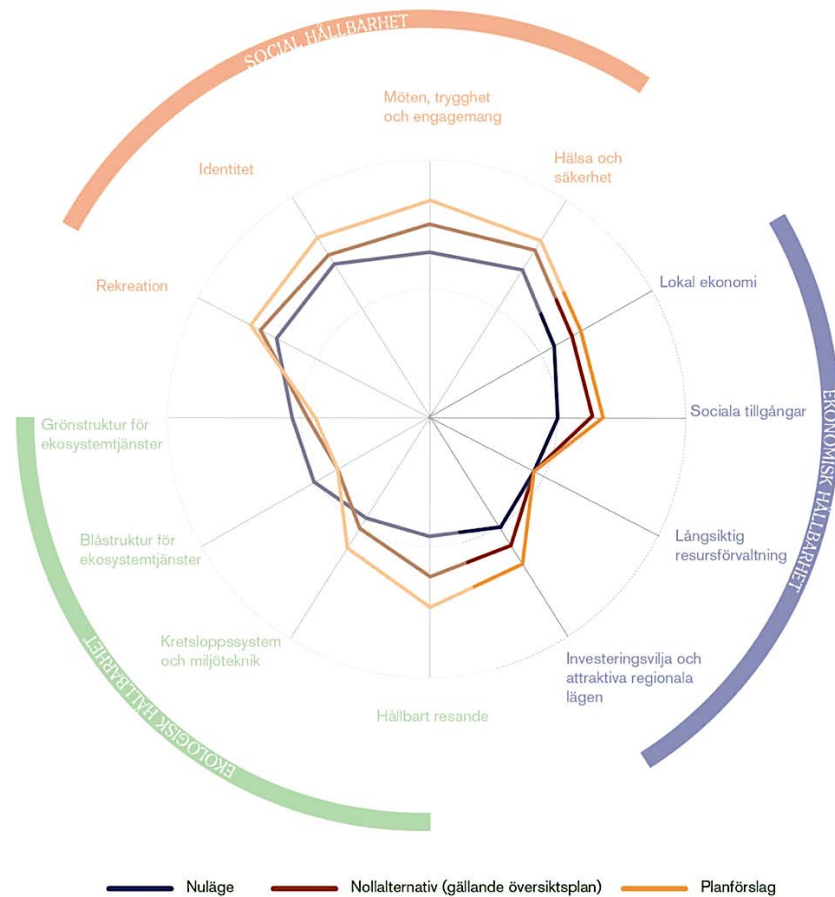
På kommunal nivå finns ett utpekat behov av mer verksamhetsmark. Planförslaget ambition att verksamhetsutvecklingen lokaliseras längs med viktiga infrastrukturer för kommunikation bedöms positiv för att bibehålla och attrahera näringsliv. Det saknas dock tydliga riktlinjer kring prioritering av utvecklingsområden för verksamheter, vilket kan negativt påverka synergieffekter och etableringskostnader. Vidare kan detta negativt påverka orternas attraktivitet för boende samt behållande av levande centrum och handel i tätorterna.

I planförslaget betonas vikten av att värna kulturmiljöer samt natur- och landskapets karaktärer. Effekten bedöms verka positivt för bibehållande av kommunens attraktivitet och identitet. Det saknas dock tydliga avvägningar och prioriteringar vid målkonflikter mellan utpekade utvecklingsområden och kulturmiljöer samt landskapsobjekten.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Utvecklingen av serviceorterna bedöms bidra till ett förbättrat underlag för service såsom kollektivtrafik, förskola, gång- och cykelvägar, samt tekniska infrastrukturer. Planförslaget bedöms dock medföra risk för fortsatt hög bilanvändning bland boende, särskilt i utvecklingsområdena i kustbandet och i de mer periferiska lägena. Planförslaget medför också viss risk att bebyggelsen i kustbandet samt i LIS-områden utvecklas till isolerade områden med höga bostadspriser.

Utveckling av verksamhetsområdet intill serviceorterna och i landsbygden, så som öster om Ettebro, vid Backaryd och vid Bommerstorp, kan medföra negativa konsekvenser för bevarande av kommunens attraktivitet för boende i dessa områden. Utvecklingen av verksamhetsområden bör inte ske på bekostnad av värdehöjande kvaliteter för boende.

Figur 4. Sammanfattning av översiktsplanens påverkan på ekonomisk hållbarhet.

Förslag till åtgärder för ökad ekonomisk hållbarhet

- Planförslaget bör presentera en strategi för prioritering av utvecklingsområden för bostäder, verksamheter och företagsetablering så att det tydligt framgår vilka områden som är prioriterade och vilka som är reservområden. Strategin bör även innehålla tydliga och skarpa riktlinjer för bevarande av landskapsbild, jordbruksmark och andra viktiga ekologiska och rekreativa värden.
 - Planförslaget bör tydliggöra hur storskalig produktion av förnybara energi kommer att utvecklas i framtiden samt peka i mark- och vattenanvändningskarta över vilka ytor som anses lämpliga.
 - Planförslaget bör ta fram en strategi för hur konflikter mellan olika intressen ska hanteras i kust- och sjönära områden där utveckling föreslås. De viktigaste frågorna för Ronneby kommun är att ge vägledning till hur friluftsliv, rekreation och bebyggelseutveckling behöver anpassas för att inte störa naturvärdena samt hur klimatanpassning ska hanteras med hjälp av grön infrastruktur.
- Vid utpekande av LIS-områden är det viktigt att kommunen har ett långsiktigt perspektiv i planeringen samt att utpekandet av LIS-områden görs mycket restriktiv utifrån en helhetsbild av behov och risker.

Social hållbarhet

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämlikt samhälle där människor har lika möjligheter att ta del av samhället och kan leva ett gott liv med god hälsa, utan orättvisa skillnader. Social hållbarhet inbegriper förutsättningar för mänskliga möten, trygghet och säkerhet, idéutbyten och lokalt engagemang. Kulturella ekosystemtjänster som bidrar med immateriella värden, så som miljöer för upplevelser, lärande, kunskap och rekreation inkluderas i värderingen av sociala hållbarheten.

För att sociala resurser som kreativitet och mångfald ska komma samhället till godo behöver aspekter som trygghet, säkerhet och hälsa vara tillgodosedda. Den fysiska planeringen måste därför ta hänsyn till alla människors behov och säkerställa deras rättigheter. Hälsöfrämjande bebyggda miljöer är en viktig bidragande faktor till möjligheten att skapa en socialt hållbar utveckling.

Social hållbarhet kommer att analyseras utifrån följande hållbarhetsfaktorer:

- Rekreation
- Identitet
- Möten, trygghet och engagemang
- Hälsa och säkerhet

Rekreation

Bedömningen av planens påverkan på rekreation utgår från följande kriterier:

- Tillgänglighet till tätortsnära grönområden
- Tillgänglighet till friluftsområden
- Sammanhängande grönsstruktur på lokal och kommunal nivå
- Variation av rekreativa kvaliteter

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.

- Planförslaget ambition är att gestalta utomhusmiljöerna utifrån olika åldrars behov samt skapa möjligheter för aktiv fritid året runt. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för att skapa multifunktionella ytor för samvaro och rekreation, med särskilt hänsyn för de mest socioekonomiska utsatta grupper.
- Ett förbättrat cykelnät samt möjlighet av att integrera cykelvägar med kollektivtrafiknoder och regionala cykelvägar (Blekingeleden) bedöms kunna bidra till att främja hållbara resor mot målpunkter inom kommunen och i regionen.
- I planförslaget lyfts vikten av att prioritera gång- och cykeltrafiken samt säkra cykelparkeringar inom tätorten och till målpunkter. Detta pekas ut som särskilt viktig i de miljöer där många barn och ungdomar rör sig, vilket bedöms kunna medföra stora positiva konsekvenser för rörelsefrihet och möjlighet till en aktiv vardag.
- Blekinge Arkipelag och Ark56 bedöms kunna bidra till att tillgängliggöra kustens värden för både invånare och besökare på ett hållbart sätt.

+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.

- I planförslaget lyfts vikten av att bibehålla en sammanhållen grön- och blåstruktur samt tillgång till bostadsnära natur för att erbjuda kommunens boende och besökare större rekreativområden. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat rekreation samt folkhälsa.
- 3-30-300-principen pekas i planförslaget som eftersträvanvärt vid exploatering och inom befintliga områden. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat rekreation och folkhälsa.
- Planförslaget lyfter behovet av att stärka befintliga värdekärnor för frilufts- och rekreation samt för naturturism genom ökad service och infrastrukturer för kommunikation samt en ökad tillgänglighet genom nya leder och entréer. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för rekreation samt besöksnäring.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget pekar ut tydliga ställningstagande kring samlokalisering av fritidslokaler och kulturlokaler, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser både utifrån ett ekonomiskt perspektiv samt för möjlighet till att skapa nya mötesplatser. ▪ Planförslaget ambition om ett bredare utbud av övernattningsmöjligheter bedöms kunna bidra till utveckling av besöksnäringen i landsbygden.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget framgår inte tydligt hur tillräckliga ytor för bostadsnära natur kommer att säkerställas i framtiden samt vilka naturområden som behövs tillgängliggöras för att möta framtida behov. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för boendes och verkandes tillgång till rekreationsområden. ▪ I planförslaget saknas tydliga vägledning kring hantering av målkonflikter mellan utveckling av friluft- och rekreationsområden samt påverkan på naturvärden på land och vatten. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för både natur- och rekreationsvärden. ▪ Exploatering i LIS-område och i kustbandet bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för allmänhets tillgänglighet till strand- och vattenområden.
	<p>- 3, risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ett ökat antal besökare till kommunens naturområden och gästhamnar bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på naturmiljöer, bland annat i form av ökat slitage och föroreningar på känsliga vattenmiljöer.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Tätortsnära rekreation- och gröna miljöer

I planförslaget lyfts vikten av att bibehålla en sammanhållen grön- och blåstruktur för att kunna erbjuda kommunens boende och besökare större rekreationsområden. Buffertzoner mellan tillkommande bebyggelser och natur, sammanhängande grönstruktur i tätorterna samt tillgänglighet till bostadsnära natur lyfts som viktiga planeringsprinciper för att skapa multifunktionella områden för rekreation och biologisk mångfald. 3-30-300 principen pekas ut i planförslaget som eftersträvansvärt vid exploatering och inom befintliga områden.

I planförslaget lyfts behovet av att arbeta mot en mer jämlik tillgänglighet och kvalitet av natur- och rekreationsområden så att skillnader i bland annat hälsa och välbefinnande mellan kommunens olika socioekonomiska grupper minskar. Planförslaget ambition är att gestaltning av utomhusmiljöer ska ske utifrån olika åldrars behov, för att skapa möjligheter för aktiv fritid året runt samt att säkerställa att rekreationsytor är tillräckligt stora för att rymma viktiga kvaliteter utan att slitage förekommer. Detta bedöms medföra positiva

konsekvenser för att skapa multifunktionella ytor för möte och rekreation, med särskilt hänsyn för de mest socioekonomiska utsatta grupper.

Klimatanpassningar pekas ut som viktigt för att möjliggöra ett fortsatt friluftsliv. Detta bedöms som särskilt viktigt i kustbandet och i skärgård, där flera noder och områden viktiga för friluftsliv- och rekreation kommer att negativt påverkas av ökade havsnivåer och översvämningar.

Rekreation och friluftsliv på kommunal nivå

Planförslaget har tydliga ambitioner för att stärka befintliga värdekärnor för friluftsliv- och rekreation samt naturturism genom ökad service och infrastrukturer för kommunikation samt en ökad tillgänglighet genom nya leder och entréer. Planen har ambitionen att verka för en förlängd säsong för friluftslivet och besöksnäring, där skärgårdstrafik och utökade skärgårdsturer samt naturturism spelar en viktig roll.

Ett förbättrat cykelnät samt möjlighet av att integrera cykelvägar med kollektivtrafiknoder lyfts som viktig för att främja hållbara resor mot målpunkterna. På en kommunövergripande nivå är det regionala huvudcykelnätet samt det pågående arbete med en kustnära cykelled viktiga insatser. Ombyggnationen av E22 mellan Ronneby och Nätraby möjliggör för utökad cykelpendling mellan Ronneby och Karlskrona.

Inom tätorten och till målpunkter lyfts vikten av att prioritera gång- och cykeltrafiken samt säkra cykelparkeringar. Enligt planförslaget är det särskilt viktigt i de miljöer där många barn och ungdomar rör sig, vilket bedöms som mycket positivt för rörelsefrihet och möjlighet till en aktiv vardag.

Planförslagets ambition är att utveckla redan ianspråkta områden och noder, både i syfte till att värna känsliga oexploaterade områden samt för att samordna investeringar kring infrastruktur, avfallshantering och skötsel. Detta bedöms som positivt utifrån rekreativ-, friluftsliv- och besöksnäringsspektiv. Ett ökat antal besökare till kommunens naturområden och gästhamnar bedöms dock medföra negativa konsekvenser på naturmiljöer, bland annat i form av ökat slitage och föroreningar på vattenmiljöer.

Insatser för att bevara och stärka besöksnäringen i utsatta lägen för klimatförändringar pekas ut i planen. I planförslaget saknas dock vägledning kring hantering av målkonflikter mellan utveckling av friluftsliv- och rekreativområden och påverka på naturvärden på land och vatten.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

I Ronneby kommun utgör Karlsnäs, Järnavik och Brunnsparken värdekärnor för friluftslivet. Dessa områden pekas i planförslaget som fortsatt viktiga målpunkter för rekreation.

En friluftslivsplan är under framtagande, i planen kommer att tydliggöras hur friluftslivet ska utvecklas i kommunen och spridas över hela året. Bland annat pekas behovet ut att upprusta campingar och stugbyar med vattenförsörjningen vintertid samt tillgång till internet. Bredare utbud av övernattningsmöjligheter bidrar till att besöksnäringen i landsbygden utvecklas.

LIS-, kust- och sjönära områden

I planförslaget pekas områden i kust- och sjönära lägen ut som möjliga lägen för utveckling av bebyggelser och verksamheter kopplade till friluftslivs- och besöksnäring. Det saknas dock vägledning kring hantering av målkonflikter mellan ökat besöksstryck och känsliga naturmiljöer, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser. Till exempel en utveckling av Järnavik bedöms medföra negativa konsekvenser för både naturreservatet och Natura-2000 områden till följd av flera båtresor, nya bryggor samt husbåtar. I Backaryd och Eringsboda ska beaktas att exploatering i LIS-område inte medföra negativa konsekvenser för tillgänglighet till strand- och vattenområden. Även i Saxemara kan stora negativa påverka tillkomma på det rörliga friluftslivet samt på naturvärdena vid utveckling av hamnområde.

Kopplingar till målpunkter

För hela kuststräckan pekar planförslaget ut en stor potential att utveckla möjligheter för vandring och cykel. Blekinge Arkipelag och Ark56, där samtliga kommuner i Blekinge samarbetar, syftar till att tillgängliggöra kustens värden för både invånare och besökare på ett hållbart sätt.

Idrottsanläggningar och rekreativa strukturer

Inom tätorterna lyfts renoveringsbehov av flera idrottsanläggningar. Planförslaget har tydliga ställningstagande för samlokalisering av fritidslokaler och kulturlokaler, vilket bedöms positivt både utifrån ett ekonomiskt perspektiv samt för möjlighet till att skapa mötesplatser. Vidare lyfter planförslaget vikten av att idrottsanläggningar, kulturverksamheter och fritidsgårdar placeras i tillgängliga och attraktiva lägen med bra gång-, cykel och kollektivtrafikkopplingar för att stödja barnens möjlighet att röra sig på egen hand.

I planförslaget pekas natur- och skogsområden ut för bostadsutveckling och mångfunktionell bebyggelse. Dessa områden hyser idag värde för rekreation och tätortsnära natur, som kommer delvis eller helt att byggas bort. I planförslaget pekas kopplingar och buffertzoner ut för att natur och rekreation ska skapas vid utveckling, vilket bedöms positivt för att skapa integrerade gröna stråk och områden. Det framgår dock inte tydligt hur planen kommer att säkerställa att tillräckligt bostadsnära natur kommer att finnas i framtiden samt vilka naturområden behövs tillgängliggöras för att möta framtida behov.

Identitet

Bedömningen av planens påverkan på identitet utgår från följande kriterier:

- Landskapets karaktär
- Kulturhistorisk anknytning

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

	<p>+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget finns riktlinjer för att bevara tätorternas och landsbyggnadernas lokala karaktärer, kulturvärden och identitetsskapande grönbå strukturer samt siktlinjer vid bebyggelseutveckling. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bevarande av identitetsskapande strukturer i tätorterna och i landsbyggnaderna. ▪ I planförslaget finns ambitionen att arkitekturen ska bidra till trygga, tillgängliga, vackra och attraktiva miljöer, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för att stärka den kulturhistoriska anknytningen.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I utvecklingsområden för verksamheter och företagsetablering, bland annat i Gärdet (Ronneby), Vambåsa, Møljerud, områdena söder om flygplatsen och Backaryd bedöms det förekomma risker för negativ påverkan på landskapsbilden och identitetsskapande strukturer. ▪ Blekingebana samt Växjö/Alvesta järnvägen bedöms kunna medföra risker för negativ påverkan på landskapsbilden och ekologiska värden. ▪ Utveckling i LIS-områden och i kust- och sjönära lägen, bland annat i Listerby, Ekenäs, Saxemara och Järnavik, bedöms kunna medföra risker för målkonflikter mellan utveckling av marina näringarna och ambitionen att värna kultur- och naturvärden. ▪ Skarpa riktlinjer saknas för bevarande av siktlinjer och karaktärsdragna strukturer inom reträttområden, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för värdena knutna till lokal identitet.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Ronneby kommuns attraktivitet och identitet är tätt förknippad med den rika kulturhistoria som finns i bygden och det småbrutna landskapet i Blekinge som präglas av ädellövskogar, stenmurar, forsande åar och havsutsikt.

I planförslaget finns tydliga riktlinjer för att bevara tätorternas och landsbyggnadernas lokala karaktärer, kulturvärden och identitetsskapande grönbå strukturer och siktlinjer vid utveckling. Här lyfts också ambitionen ut

att arkitekturen ska bidra till trygga, tillgängliga, vackra och attraktiva miljöer, vilket bedöms positivt för att stärka den kulturhistoriska anknytningen. Genom att ta fasta på platsens och områdenas unika värden och utveckla dem skapas goda förutsättningar för att stärka identitetskänslan och skapa en positiv självbild bland invånare och besökare.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Utveckling i kust- och sjönära lägen, bland annat i Listerby, Ekenäs, Saxemara och Järnavik, bedöms medföra risk för målkonflikter mellan viljan att utveckla de marina näringarna och ambitionen att värna kultur- och naturvärden. Exempelvis innebär ianspråktagande av vassområden och grunda vikar för exempelvis bryggor och husbåtar att värdefulla miljöer försvinner, med stora negativa konsekvenser för både ekologiska och sociala värden.

I planförslaget lyfts behovet av vidare utredningar ska tas fram för bebyggelseutveckling i reträttområde. Det saknas dock skarpa riktlinjer för bevarande av siktlinjer och karaktärsdragna strukturer, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för värdena knutna till lokal identitet.

I utvecklingsområden för verksamheter och företagsetablering, bland annat i Gärdet (Ronneby), Vambåsa, Møljerud, områdena söder om flygplatsen och Backaryd bedöms det förekomma risker för negativ påverkan på landskapsbild och identitet. Placering av volymer och infartsvägar samt möjlighet av att arbeta med gröna buffertzoner kommer behöva beaktas för att minimera risker för visuella störningar i landskapen.

Möten, trygghet och engagemang

Bedömningen av planens påverkan på möten, trygghet och engagemang utgår från följande kriterier:

- Kopplingar mellan målpunkter inom och mellan tätorterna
- Funktionsintegrering mellan bostäder, service, arbetsplatser samt rekreation och friluftsliv
- Tillgång till mötesplatser med kvalitet och funktion
- Trygga stråk och bebyggda miljöer

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 2	<p>möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget ambition för en ökad social inkludering genom förbättrad tillgång och utbud av mötesplatser, kultur- och rekreationsområden, bostadsnära natur samt varierande boende- och livsmiljöer bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för minskning av ojämlika livsvillkor och segregation. Största synergieffekterna bedöms tillkomma i Ronneby – Kallinge och Johannishus-Listerby.
+ 1	<p>möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I övriga serviceorter och i landsbygderna bedöms möjlighet till att öka social inkludering begränsade på grund av serviceorternas storlek och möjlighet till att upprätthålla en variation av funktioner och platser samt avstånd till andra kommunala mötesplatser. Detta gäller särskilt barn och grupper med begränsad rörelsefrihet.
- 1	<p>risk för små negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ökade invånarantal och besöksantal bedöms kunna medföra risker för en mindre trygg trafiksituation för oskyddade trafikanter om intåg- och cykelvägar utvecklas parallellt.
- 2	<p>risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Etablering av externa köpcentra bedöms kunna konkurrera med den lokala kommersiella servicen samt minska möjlighet till att skapa synergieffekter mellan offentliga och kommersiella service i centrala lägen. Detta bedöms kunna medföra negativ påverkan på planens ambition av att stödja folkliv och ökad närvaro.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

I planförslaget finns tydliga ambitioner att möte, trygghet och engagemang ska stödjas genom att befintliga och framtida rekreationsområden gestaltas enligt inkluderande utformningsprinciper samt genom att tillgodose ett rikt utbud av kultur- och fritidsområden. Vidare lyfter planförslaget vikten av att skapa lättorienterbara och trygga stråk mellan målpunkter inom tätorterna.

Utöver identifiering av viktiga stråk mot / genom grönområden pekar planförslaget ut behovet att arbeta med gestaltning av det offentliga rummet samt aktiva bottenvåningar.

Ökade invånarantal och besöksantal kan leda till en mindre trygg trafiksituation för oskyddade trafikanter om inte gång- och cykelvägar utvecklas parallellt.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Planförslagets ambition att verka för en ökad social inkludering genom varierande boende- och livsmiljöer, ökad tillgång och variation av mötesplatser, kultur- och rekreationsområden samt bostadsnära natur bedöms positivt bidra till att minska befintliga ojämlika livsvillkor och segregation. Största synergieffekterna bedöms tillkomma i Ronneby – Kallinge och Johannishus-Listerby, där föreslagna kompletteringar möjliggör för en ökad närhet till flertal olika funktioner. I övriga serviceorter och i landsbygderna bedöms effekterna begränsade på grund av avstånd till centralorten samt serviceorternas storlek och möjlighet till att upprätthålla en variation av funktioner och platser. Negativa effekter bedöms förekomma för barn och andra grupper som har en begränsad rörelsefrihet.

I planförslaget pekas utvecklingsområden ut för verksamheter och extern handel intill Ronneby centralort. Etablering av externa och stora köpcentra konkurrerar med den lokala kommersiella servicen och möjlighet till att skapa mötesplats med kvalitet i centrala lägen. Detta bedöms negativt påverka planens ambition av att stödja folkliv och ökad samvaro samt utgör en tydlig målkonflikt i planförslaget. Utveckling av de lokala knutpunkterna som levande mötesplatser kan vara svår att realisera även vid områden som karakteriseras av en säsongsbunden marknad och där stora investeringskostnader för teknisk försörjning och infrastrukturer förekommer. Detta kan leda till negativa konsekvenser för attraktivitet och möjlighet till möte mellan människor minskar, särskilt under lågsäsongen.

Hälsa och säkerhet

Bedömningen av planens påverkan på hälsa och säkerhet utgår från följande kriterier:

- God ljudmiljö
- Ren luft
- Säker trafikmiljö
- Folkhälsan

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

	<p>+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget bedöms kunna medföra flera positiva effekter på folkhälsan, bland annat genom ökade möjligheter till aktivt friluftsliv med förbättrade gång- och cykelstråk samt satsningar på ökat utbud av rekreations- och kulturmålpunkter. Prioritering av säkra gång- och cykelstråk bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökad trafiksäkerhet och rörelsefrihet. ▪ Planförslaget förtätningsstrategi vid kollektivtransportnoder samt ambitionen av att verka för snabbare regionala kopplingar bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för förbättrad folkhälsa genom minskat bilberoende.
	<p>- 1, risk för små negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifierade utvecklingsområden för verksamheter och industri bedöms kunna medföra negativ påverkan på trafiksäkerhet, ökade bullernivåer samt ökade luftföroreningar, i synnerhet vid lokalisering intill bostadsområden. ▪ Utveckling av Blekinge flygflottilj bedöms kunna medföra negativ påverkan i form av ökade bullernivåer och trafik samt ökade luftföroreningar.
	<p>- 3, risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget möjliggör utveckling av bostäder och marina verksamheter i översvämningsdrabbade och känsliga kustområden. Tydliga riktlinjer för hantering av bland annat miljöstörningar och störningar i drift samt kumulativa effekter av exploatering i dessa områden saknas. Alternativa lokaliseringar saknas i planen. Detta bedöms kunna medföra stora negativa konsekvenser på hälsa och säkerhet, bland annat i koppling till miljögifter / MKN för vatten, översvämning samt bullerstörningar kopplade med ökade resor på land och sjöss.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Planförslaget bedöms ha flera positiva effekter på folkhälsan, bland annat genom ökade möjligheter till aktivt friluftsliv med förbättrade gång- och

cykelstråk och satsningar på ökat utbud av rekreations- och kulturmålpunkter. Förtätningsstrategi vid kollektivtransportnoder samt ambitionen av att verka för snabbare regionala kopplingar ger förutsättningar för förbättrad folkhälsa genom minskat bilberoende. Prioritering av säkra gång- och cykelstråk ger också positiva konsekvenser med ökad trafiksäkerhet och rörelsefrihet.

I planförslaget pekas behovet ut att beakta den negativa påverkan från ett förändrat klimat samt att bebyggelser, tekniska infrastrukturer samt infrastrukturer för kommunikation ska klimatsäkras. Samtidigt möjliggörs i planen en utveckling av bostäder och marina verksamheter i översvämningsdrabbade och känsliga kustområden, vilket utgör en tydlig mållkonflikt.

Tydliga riktlinjer för hantering av bland annat miljöstörningar och störningar i drift samt kumulativa effekter av exploatering i dessa områden saknas. Alternativa lokaliseringar saknas i planförslaget. Detta bedöms medföra stora negativa konsekvenser på hälsa och säkerhet, bland annat för miljögifter och MKN för vatten, översvämning samt bullerstörningar kopplade med ökade resor på land och sjöss.

Tydliga riktlinjer för skydd av befintlig och framtida bebyggelse intill vägar för transporter av farligt gods, störande verksamheter samt verksamheter med hög andel tunga transporter finns inte. Identifierade utvecklingsområden för verksamheter och industri bedöms medföra negativ påverkan på trafiksäkerhet, ökade bullernivåer samt ökad föroreningshalt i luften, i synnerhet vid lokalisering intill bostadsområden.

I planförslaget finns en vilja att utveckla kustområden och verksamheter som lägger grunden för en ökad privat båttrafik. En ökning av allt snabbare båtar samt andra fordon på vattnet, såsom vattenskotrar, riskerar att leda till ökade bullernivåer och en risk för hälsa och säkerhet, bland annat i form av risk för kollisioner. I planförslaget finns inga tydliga riktlinjer för hur risken för konflikter kopplade till detta skall hanteras.

Utveckling av Blekinge flygflottilj kan också medföra negativ påverkan i form av ökade bullernivåer och trafik, vilket kommer behöva tas i hänsyn i vidare planering.

Figur 4. Sammanfattning av översiktsplanens påverkan på social hållbarhet.

Förslag till åtgärder för ökad social hållbarhet

- Planförslaget bör inkludera en strategi för att säkerställa att gröna områden ska behålla vissa rekreativa funktioner även vid översvämning, tex genom att säkerställa att stråk och bänkar inte svämmas över. På detta sätt kan områdenas länkande funktion behållas även vid översvämning.
- Planförslaget bör presentera en strategi för hur allmänhetens tillgänglighet till rekreativa områden säkerställs vid utveckling i kustbandet samt i sjönära områden. I planförslaget bör vägledning ges för hur friluftsliv och rekreation bör anpassas för att inte störa natur-, kultur eller landskapsvärden.
- I planförslaget bör kommunens ställningstagande tydliggöras kring konflikter mellan verksamhetsutveckling och bevarande av landskapsbilder, viktiga kulturmiljöer samt andra identitetsskapande strukturer. Planförslaget bör även inkludera en analys av Blekingebanas samt Växjö/Alvesta järnvägens påverkan på landskapet och ekologiska värden.
- Planförslaget bör identifiera effekterna av bebyggelseutveckling som planeras i bostadsnära naturområden som idag utgör viktiga rekreativa målpunkter. Vidare bör planförslaget inkludera en strategi för att säkerställa att tillräcklig yta för bostadsnära natur finns tillgänglig för framtida boende och verkande i kommunen.

Ekologisk hållbarhet

Människors överlevnad och välbefinnande är beroende av väl fungerande ekosystem. Ekologisk hållbarhet bär upp ekosystemens långsiktiga resiliens; här ingår den biologiska mångfalden och olika ekosystemtjänster som inbegriper människors tillgång till mat, vatten och andra naturresurser.

Ekosystemtjänstbegreppet bidrar till att uppmärksamma ekosystemets värde och nytta kopplat till människornas välbefinnande och samhällsnytta.

Ekosystemtjänster delas in i fyra kategorier. Stödjande tjänster är själva förutsättningen för de övriga och består av arters livsmiljöer och processer som upprätthåller ekosystemen. Här spelar biologisk mångfald en avgörande roll. Reglerande tjänster står till exempel för kontroll av klimat, vattenflöden, erosionsskydd, pollinering, naturlig skadedjurskontroll samt bullerdämpning. Försörjande tjänster utgör basen för mat, dricksvatten, bioenergi och andra direkta produkter och material. Kulturella tjänster bidrar med immateriella värden som miljöer för upplevelser, lärande, kunskap och rekreation.

Trots att arbetet för bevarande av biologisk mångfald och naturvärden har pågått under flera decennier fortsätter förlusten av arter och deras habitat, både lokalt, nationellt och på en global skala. Denna utveckling hotar inte bara naturen i sig utan även våra samhällen, eftersom naturen och den biologiska mångfalden är basen för ett stort antal processer och funktioner som upprätthåller ekosystemen och i förlängningen vår välfärd.

Den ekologiska hållbarheten påverkas i hög grad av hur effektiv markanvändningen är, både inom bebyggda områden, i landsbygden och i naturområdena. För att bevara och forma morgondagens resilienta samhälle måste hänsyn tas till den grönstruktur som möjliggör ett fungerande ekosystem som kan förse våra samhällen med ekosystemtjänster. I det hållbara samhället ska också resursförbrukningen inordnas i hållbara kretslopp för material, vatten och näring, helst på en lokal skala för att i så stor utsträckning som möjligt minska behovet av transporter.

Ekologisk hållbarhet kommer att analyseras utifrån följande hållbarhetsfaktorer:

- Grönstruktur för ekosystemtjänster
- Blåstruktur för ekosystemtjänster
- Kretsloppssystem och miljöteknik
- Hållbart resande

Grönstruktur för kulturella ekosystemtjänster behandlas under faktorer som berör social hållbarhet.

Grönstruktur för ekosystemtjänster

Bedömningen av planens påverkan på grönstrukturer för ekosystemtjänster utgår från följande kriterier:

- Grön infrastruktur för reglerande och försörjande ekosystemtjänster samt biologisk mångfald.
- Markanvändning och grön infrastruktur för reglerande och försörjande ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Mål och strategier för ökad biologisk mångfald samt stödjande ekosystemtjänster.
- Mål och strategier för bevarande och stärkande av stödjande, reglerande och försörjande ekosystemtjänster kopplade med gröna miljöer.

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 2	<p>möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget pekar naturbaserade lösningar för att minimera torkas effekter och dagvattenhantering samt tillämpning av lågintensiv skötsel och förvildning av delar av befintliga och nya grönområden som viktiga inriktningar för klimatanpassning. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för klimatanpassning.
+ 1	<p>möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Robusta och sammankopplade gröna och blå strukturer pekas ut som viktiga ur ett klimatanförändrings- och ekosystemtjänstperspektiv samt för rekreation och besöksnäring. Naturvärdena nämns i mål och utvecklingsriktlinjer, dock enbart i kopplingen med bebyggelse, turism, näringssektor och service. Strategier och tydliga ställningstagande kring bevarande av naturvärdena saknas, vilket bedöms försvaga planens ambition. ▪ I planförslaget lyfts kommunens ambition att den fysiska planeringen ska ske utifrån skadelindringshierarkin. Det framstår det dock inte tydligt vilka prioriteringar och avvägningar kommer att tillämpas vid målkonflikter, vilket bedöms försvaga planens ambition om arbete med skadelindringshierarki.
0	<p>inga eller obetydliga konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget finns ambitionen att bevara och värna områden med fungerande ekosystemtjänster inom och utanför tätorterna, vilka områden kommer att värna och bevaras identifieras dock inte, vilket bedöms försvaga planens ambition om bevarande av ekosystemtjänster.
- 3	<p>risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget framgår det inte tydligt kommunens ställningstagande kring utveckling i eller intill ekologiskt känsliga

naturområden, vilket bedöms kunna medföra stora negativa konsekvenser på naturvärdena.

- Reningsverk Bräkne-Hoby och Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge pekas ut på ekologiskt känsliga områden, vilket bedöms medföra stora negativa konsekvenser på naturvärdena.
- I mark- och vattenanvändningskarta pekas inte ut vilka områden som är viktiga för biologisk mångfald eller andra ekosystemtjänster. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bevarande av viktiga ekologiska strukturer vid bebyggelseutveckling. Eftersom det saknas underlag för värdering av planförslagets effekter på viktiga strukturer för biologisk mångfald och ekosystemtjänster har en försiktighetsprincip tillämpats i bedömningen av konsekvenser.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

I planförslaget lyfts vikten att beakta variationen av de gröna och blå miljöerna som kännetecknar kommunen, bland annat genom att värna det karaktäristiska mosaiklandskapet och dess biotoper samt genom att förstärka länkar (spridningskorridorer) mellan livsmiljöer. Robusta och sammankopplade gröna och blå strukturer pekas ut som viktiga ur ett klimatanförändrings- och ekosystemtjänstperspektiv samt för rekreation och besöksnäring.

I planförslaget framgår det dock inte tydligt kommunens ställningstagande vid målkonflikter mellan ekologiska och rekreativa värden i frågor som rör friluft och naturturism. Naturvärdena nämns i mål och utvecklingsriktlinjer, dock enbart i kopplingen med bebyggelse, turism, näringssektor och service. Strategier och tydliga riktlinjer kring bevarande av naturvärdena vid målkonflikter med bebyggelse- eller verksamhetsutveckling saknas, vilket bedöms försvaga planförslagets ambition.

För att värna naturen och dess värden föreslår planförslaget att buffertzoner ska tillämpas mellan naturområden och tillkommande bebyggelser samt att multifunktionella ytor för ekosystemtjänster skapas i både nya och befintliga områden. Naturbaserade lösningar för torra och dagvattenhantering samt tillämpning av lågintensiv skötsel och förvildning av delar av befintliga och nya grönområden pekas ut som viktiga inriktningar för klimatanpassning.

I planförslaget lyfts kommunens vilja att den fysiska planeringen sker utifrån skadelindringshierarkin. Dock framgår det inte tydligt om planförslagets ambition i första hand är att undvika och minimera skada på naturen samt vilka prioriteringar och avvägningar som kommer att tillämpas vid målkonflikter.

I planförslaget lyfts ambitionen att bevara och värna områden med fungerande ekosystemtjänster inom och utanför tätorterna, vilka områden kommer att värnas och bevaras identifieras inte. I planförslaget framgår inte tydligt kommunens prioriteringar och avvägningar kring utveckling i känsliga naturområden.

Klimatförändringar innebär en ökad risk för invasiva arter. Enligt planförslaget ska invånare informeras om hantering av invasiva arter samt att kommunen ska

arbeta för att minska spridningen. En handlingsplan för invasiva arter kommer att tas fram.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Höga naturvärden är särskilt knutna till kommunens vatten- och våtmarksmiljöer, det småskaliga jordbrukslandskapet, ädellövskogarna och sandiga marker. De hot som finns mot kommunens naturmiljöer är, utöver exploatering och fragmentering, igenväxning av ängs- och hagmarker, spridning av invasiva arter, påverkan av klimatförändringar (torka och översvämning), konnektivitet och återställning av vattendrag samt våtmarksmiljöer, samt ianspråktagande av jordbruksmark.

Vid ianspråktagande av ny mark för bebyggelse riskerar spridningssamband för olika arter som finns i landskapet att försvagas eller brytas. Underlag om viktiga spridningssamband för särskilt känsliga arter saknas inför framtagandet av planförslaget. Detsamma gäller kartläggning av viktiga områden för ekosystemtjänster. Effekterna av planförslaget föreslagna mark- och vattenanvändning på viktiga strukturer för biologisk mångfald och ekosystemtjänster kan därför inte bedömas.

Naturvärden hanteras i löptext inom respektive geografiska områden, vilket bedöms positivt för beaktande av dessa värden i fortsatt planering. I markanvändningskartan framgår dock inte vilka områden som är viktiga för biologisk mångfald, vilket bedöms medföra negativa konsekvenser för hantering av målkonflikter mellan bebyggelseutveckling och bevarande av viktiga ekologiska strukturer.

Utpekade områden för ett nytt reningsverk vid Bräkne-Hoby samt utpekade områden för Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge bedöms medföra stor negativ påverkan på ekologiskt känsliga områden då utveckling föreslås i eller intill dessa områden.

Blåstruktur för ekosystemtjänster

Bedömningen av planens påverkan på blåstrukturer för ekosystemtjänster utgår från följande kriterier:

- Sammanhängande blåstruktur och värdefulla vattenbiotoper (sjö och hav).
- Blå infrastruktur för reglerande och försörjande ekosystemtjänster samt biologisk mångfald.
- Markanvändning och blå infrastruktur för reglerande och försörjande ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Mål och strategier för ökad biologisk mångfald samt stödjande ekosystemtjänster.
- Mål och strategier för bevarande och stärkande av stödjande, reglerande och försörjande ekosystemtjänster kopplade med vattenmiljöer.

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

	<p>+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget ambition är att aktivt arbeta för att minska utsläpp och andra föroreningar till recipienter, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat biologisk mångfald. ▪ I planförslaget uppmärksammas frågor kring dagvatten, översvämningar och behovet av skyfallsytor, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat ekosystemtjänster kopplade med blåstrukturer.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Den interkommunala havsplanen bedöms ge förutsättningar för utveckling av olika verksamheter och skydd av värden i havet, men lämnar formuleringar av tydligare ställningstaganden kring hantering av ekologiska värden och ekosystemtjänster till enskilda kommuner. I planförslaget framgår inte tydligt vilka prioriteringar kommunen ska tillämpa vid målkonflikter mellan ekologiska och rekreativa- samt besöksnäringens värden, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser på ekologiska värden och ekosystemtjänster i vatten- och strandmiljöer. ▪ I planförslaget framgår inte tydligt i vilken utsträckning kommunens vattendrag är påverkade och vilken utveckling kommunen vill se. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för biologisk mångfald kopplat till vatten.
	<p>- 3, risk för stora negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I planförslaget saknas tydliga och skarpa ställningstaganden kring hur värdefulla vattenmiljöer ska skyddas och planförslaget innehåller inga skarpa restriktioner för bebyggelse vid känsliga eller skyddade vattenmiljöer. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bland annat biologisk mångfald kopplat till vattenmiljöer.

- I planförslaget hanteras inte påverkan på den lokala biologiska mångfalden från strukturförändringar i marina näringar, turism och markanvändning vid kusten och strandnära lägen. Detta bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för bland annat biologisk mångfald kopplat till vattenmiljöer.
- Planförslaget pekar ut områden för vidare utveckling av marina näringar samt friluft- och båtliv. Dock saknas ställningstagande kring ett mer hållbart båtliv samt hållbar utveckling av marina näringar. Detta, tillsammans med utveckling i kustområden, bedöms kunna medföra ett flertal märkbara miljöstörningar, dels fysisk påverkan från de strukturer som anläggs, dels kemisk påverkan från olika föroreningar. Fler boende och besökare längs med kusten bedöms också medföra ett ökat slitage av strandmiljöer.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Stora delar av vattensystemen i Ronneby kommun är påverkade genom utdikning, rätning, fördämningar och flottledsrensning, vilket påverkar systemen negativt. Vattendragen riskerar också att påverkas av klimatförändringar med extremt låga flöden sommartid. Planförslagets ambition är att aktivt arbeta för att minska utsläpp och andra föroreningar till recipienter.

Planförslaget lyfter strandskyddet som viktigt för att bevara tillgängligheten längs stränder, sjöar och åar. Dock framgår inte tydligt hur prioritering mellan ekologiska och rekreativa- / besöksnäringsvärden ska göras vid målkonflikter.

Den övergripande målsättningen som pekas i den interkommunala havsplanen för Blekinges havsområde är att skapa förutsättningar för en god havsmiljö och en hållbar tillväxt, det vill säga ge förutsättningar för olika verksamheter och skydd av värden i havet. Den interkommunala havsplan som finns har ett utzoomat perspektiv och det finns utrymme för Ronneby kommun att formulera tydligare ställningstaganden kring den hantering av ekologiska värden och ekosystemtjänster i kommunens havsområde. I planförslaget framgår dock inte tydligt hur prioritering mellan ekologiska och rekreativa- / besöksnäringsvärden ska göras vid målkonflikter.

Planförslaget uttrycker flera goda intentioner och det är positivt att frågor kring dagvatten, översvämningar och behovet av skyfallsytor uppmärksammas.

Samtidigt som kommunen vill värna sina vattenmiljöer saknas det tydliga och skarpa ställningstaganden kring hur värdefulla vattenmiljöer ska skyddas. Vidare ger planförslaget inga uttryck för skarpa restriktioner för bebyggelse vid känsliga eller skyddade vattenmiljöer. Planförslaget saknar ställningstagande kring hur grundvattenresurserna ska förvaltas utan hänvisar till kommunens vattenförsörjningsplan. Sammantaget medför detta i dessa avseende risk för märkbara negativa konsekvenser.

I planförslaget framgår det inte tydligt vilka konflikter som finns mellan exploatering och viktiga strukturer för biologisk mångfald kopplade med vattenmiljöer, vilket bedöms medföra risker för märkbara negativa

konsekvenser. I planförslaget hanteras inte påverkan på den lokala biologiska mångfalden av strukturförändringar i marina näringar, turism och förändrat markanvändning vid kusten.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Kommunens fem vattendrag (Bräkneån, Vierydsån Ronnebyån, Listerbyån och Nättrabyån) riskerar att påverkas av klimatförändringar med extremt låga flöden sommartid. Låga flöden är ett hot bland annat mot musslor och fisk. Även vattenuttag är ett hot för den biologiska mångfalden och samarbete måste ske med uppströms kommuner. I planförslaget framgår inte tydligt i vilken utsträckning kommunens vattendrag är påverkade och vilken utveckling kommunen vill se i framtiden, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för biologisk mångfald kopplat till vatten.

Generellt är den biologiska mångfalden mycket hög i strandzoner då många arter har sin livsmiljö här. En konflikt finns mellan bebyggelse i strandzonen och de arter som lever där. Ur ett ekologiskt perspektiv är det viktigt att inte bygga igen stränderna.

Även havsområdet utgör livsmiljö för många arter. Botten, vattenpelare och ytan är spridningsvägar samt flytt- och vandringsstråk för fågel, fisk och andra djurarter. I Ronneby kommun är de högsta värdena knutna till ålgräsängar, grunda vikar och åmynningar, rast- och häckningsplatser för fåglar och grunda områden till havs. Som ett brett stråk utanför skärgården löper Ronneby blåmusselbankar.

Nybyggnation i strandnära lägen och i kustbandet kan medföra negativ påverkan på biologisk mångfald och övriga natur- och rekreativvärden kopplade till strandmiljöer.

I planförslaget pekas områden ut för vidare utveckling av marina näringar samt friluftsliv och båtliv. Planförslaget saknar ställningstagande kring ett mer hållbart båtliv samt utveckling av marina näringar. Detta, tillsammans med utveckling i kustområden, bedöms medföra ett flertal märkbara miljöstörningar, dels fysisk påverkan från de strukturer som anläggs, dels kemisk påverkan från olika föroreningar. Fler boende och besökare längs med kusten förväntas också innebära ett ökat slitage av strandmiljöer.

Kretsloppssystem och miljöteknik

Bedömningen av planens påverkan på kretsloppssystem och miljöteknik för ekosystemtjänster utgår från följande kriterier:

- Förnybar energiproduktion och anläggningar.
- Resilienta tekniska system.
- Kretsloppssystem för avfall.
- Miljöanpassad vatten- och avloppshantering.
- Miljöanpassat byggande.

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

	<p>+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget pekar ut behovet att klimatsäkra reningsverken samt förnya befintligt ledningsnät, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat resilienta tekniska system. ▪ Planförslaget ambition är att öka andel förnyelsebar energi, lokal lagring av el, anpassning av laddningsinfrastrukturer, energiförsörjning av samhällsviktiga funktioner vid händelse av kris och effekter av klimatförändringar. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bland annat resilienta tekniska system. ▪ Planförslaget föreslår en effektivisering av fjärrvärmeverken genom anläggning av ett nytt centralt verk och avveckling av de existerande. Den centraliserade anläggningen föreslås servera både Bräkne-Hoby och Ronneby. Föreslagen bedöms kunna öka robustheten i systemet. ▪ Planförslaget möjliggör för expansion av Angelskogs återvinningscentral, vilket bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för bemötande av framtida behov samt förbättra kretsloppssystemet för avfall i kommunen.
	<p>+ 1, möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planförslaget intention är att verka för solcellsetableringar med möjlighet till kombinerad markanvändning samt etablering av större solcellsanläggningar i närhet av regionnätet. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser utifrån ett klimat- och resiliensperspektiv. I planförslaget framgår dock inte tydligt hur andel förnyelsebara produktion kommer att ökas samt inga ytor för energiproduktion pekas ut, vilket bedöms försvaga kommunens ambition och möjlighet till lokal produktion av förnybar energi. ▪ I planförslaget pekas ett flertal reträttområden ut längs med kusten i syfte till att arbeta med klimatanpassning av infrastrukturer samt för anläggning av gemensamma VA-anlutningar. I planförslaget finns ställningstagande om att lämpliga områden för byggnation är områdena där VA-anlutningar är möjligt, vilket bedöms delvis

	kunna minimera de negativa effekterna av utvecklingen i kustområden.
--	--

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Miljöanpassad vatten- och avloppsbantering

Ronneby kommun har ett relativt nederbörsfattigt läge. I kombination med ett förändringar i klimatet kommer dricksvattentillgång bli en allt viktigare fråga. Kommunen har tagit fram en vattenförsörjningsplan (2018) som inventerar kommunens vattenresurser och bristområden samt prioriterar förekomster och åtgärder.

Kommunen har en utmaning i de många enskilda avlopp som finns inte minst i kustbandet. I VA-planen från 2018 finns en tydlig prioriteringsordning för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. VA-planen är under revidering. Miljöteknik, som är kommunens bolag för el, värme, vatten och avlopp, renhållning och nät försörjer cirka 85-90 procent av kommunens invånare med VA.

Kommunens reningsverk är i dag föroreningsmässigt relativt lågt belastade. Utifrån nuvarande krav finns det utrymme för belastning på samtliga verk, med undantag för Bräkne-Hoby. Samtidigt är belastningen hög vid större regn och under blöta perioder eftersom det förekommer även tillskottsvatten. Detta förväntas öka i framtiden på grund av ökade nederbörds mängder och stigande havsnivåer. I planen pekas behovet av att klimatsäkra reningsverken samt förnya befintligt ledningsnät.

Förnybar energiproduktion och anläggningar

Planförslagets ambition är att andel förnyelsebar energi ska öka samt att lokal lagring av el, anpassning av laddningsinfrastrukturer, energiförsörjning av samhällsviktiga funktioner vid händelse av kris och effekter av klimatförändringar ska säkerställas. Omställning innebär en ökad nätkapacitet samt ökat behov av ytor för energiproduktion och lagring i närheten av konsumtion, det vill säga nära befintliga och framtida industrier, verksamheter och bostäder.

Vidare har planförslaget intentionen av att verka för solcellsetableringar med möjlighet till kombinerad markanvändning samt etablering av större solcellsanläggningar i närhet av regionnätet. Förnybar elproduktionen bedöms som positiv utifrån ett klimat- och resiliensperspektiv. I planförslaget framgår dock inte tydligt hur andel förnyelsebara produktion kommer att ökas då inga ytor för energiproduktion pekas ut.

Planförslaget föreslår en effektivisering av fjärrvärmeverken, som i dagsläget har begränsad kapacitet och är delvis i behov av modernisering, genom anläggning av ett nytt centralt verke och avverkning av de existerande. Den centraliserade anläggningen föreslås servera både Bräkne-Hoby och Ronneby. Föreslagen bedöms medföra positiva konsekvenser för att öka robustheten i systemet.

Avfallshantering

Utredningsbehov kopplad med avfallshantering pekas ut i planförslaget, bland annat i relation med klimatanpassningsåtgärder för drift av återvinningscentraler samt förbränningsmöjligheter av avfall. Det sistnämnda kräver samverkan med samtliga kommuner i Blekinge. Planförslaget innehåller tydliga ambitioner av att förbättra möjligheter för insamling av olika fraktioner samt transport, både för återvinningscentraler och återvinningsstationer.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Planförslaget pekar inte ut specifika områden för energiförsörjning. Inriktningen är dock att kommunen ska verka för att stora områden för solceller etableras i närhet av regionnät. Likaså verkar kommunen för att solcellsetableringar sker i kombination med annan markanvändning inom till exempel jordbruk, parkeringsytor eller inom svårt förorenade områden med begränsad annan användning.

Inga områden för vindkraftpark pekas i planen, detta på grund av restriktionerna från flygplatsen, Försvaret och Trafikverkets anläggningar begränsar möjligheterna till nya etableringar utöver de befintliga.

Planförslaget möjliggör för expansion av Angelskogs återvinningscentral, vilket bedöms positivt för att kunna bemöta framtida behov.

I Ronneby finns det 10 vattenkraftverk placerade främst i Ronnebyån. Många av vattenkraftverken har dammar som fungerar som energilager för att balansera svängningar i efterfrågan, dock är potentialen att öka produktionen på årsbasis är begränsad. Konflikter finns även mellan energiproduktion och biologisk mångfald, då kraftverken utgör hinder för vandrande fiskar och skapar uppdämda passager.

I planförslaget pekas ett flertal reträttområden ut längs med kusten i syfte till att arbeta med klimatanpassning av infrastrukturer samt för anläggning av gemensamma VA-anlutningar. I planförslaget finns ställningstagande att lämpliga områden för byggnation är områdena där VA-anlutningar är möjligt, vilket bedöms delvis minimera de negativa effekterna av utvecklingen i kustområden.

Hållbart resande

Bedömningen av planens påverkan på hållbart resande utgår från följande kriterier:

- Bebyggelsestruktur och infrastrukturer för hållbart resande
- Attraktiva trafiknoder och stråk
- Mål och strategier för hållbart resande

Hållbarhetsbedömning av planförslaget

+ 3, möjlighet till stora positiva konsekvenser.

- Utpekad ny järnväg genom Blekinge möjliggör för förbättrade kopplingar mellan regionerna samt ökad tillgänglighet till nationella och internationella målpunkter. Detta bedöms kunna medföra positiva effekter för näringslivet samt boendes tillgång till service, arbetsmarknad och rekreation.
- Söder om flygplatsen (Ronneby Airport) pekas ett område ut för en framtida tågstation, s.k. Knutpunkt Blekinge, och etablering av verksamheter och företag. Planförslaget ambition är att på sikt kunna utveckla områden till en nod för hållbara resor inom kommunen och regionen. Utpekad område sammanfaller med det planerade mötesspår på Blekinge kustbana, vilket bedöms kunna generera synergieffekter och öka attraktionskraft för verksamheter.

+ 2, möjlighet till märkbart positiva konsekvenser.

- I planförslaget finns ambitionen att prioritera gång- och cykeltrafik inom och mellan tätorterna samt ambitionen av att verka för en kustnära cykelled genom Blekinge. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser på kommunens attraktionskraft för turism och besöksnäring.
- Planförslaget har ambitioner av att verka för ett ökat kollektivtrafikutbud, bland annat genom tätortsnära kollektivtrafik, utökade kommunikationer och nya lösningar för landsbygderna samt förlängd säsongen för skärgårdstrafik med flera turer. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser på kommunens attraktionskraft för turism och besöksnäring.
- Planförslaget ambition är att verka för en ny järnväg för att koppla Ronneby med Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för näringslivet och arbetsmarknad samt minska godstransporter på väg.
- Utpekad förtätning och utveckling runt kollektivtrafiknoder bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för befintlig och planerad bebyggelse genom förbättrade förutsättningar för kollektivtrafik samt minskad bilberoendet. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ett mer jämlikt transportsystem. Effekterna bedöms som störst i centralorten och i de större serviceorterna.

	<p>+ 1, möjlighet till små positiva konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> Utveckling av laddningsinfrastrukturer för cykel och bil (personbilar samt bussar och tunga fordon) samt möjlighet till laddning vid knutpunkter för skärgårdstrafik och fritidsbåtar bedöms kunna medföra positiva konsekvenser för ökade klimatsmarta transporter.
	<p>0, inga eller obetydliga konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ronneby kommun har en stor landsbygd med utspridd bebyggelse som är svår att bygga ut effektiv kollektivtrafik till. En ökning av hållbarbara resor till följd av bebyggelseutveckling vid kollektivtrafiknoder bedöms som mycket begränsat i övriga delar av kommunen.
	<p>- 2, risk för märkbart negativa konsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bilberoende bedöms fortsätta vara hög i landsbygderna och i kustbandet. Föreslagna utvecklingen i kustbandet och LIS-områden bedöms svårt att kollektivtrafikförsörja, vilket bedöms kunna leda till ökade privata resor.

Konsekvenser av översiktsplanens ambitioner och ställningstagande

Ronneby kommun ligger i ett strategiskt läge med flera kommunikationsmöjligheter av både kommunal och regional relevans. Kommunens utveckling är dock historiskt starkt präglad av bilism och boende är i hög grad beroende av privattransporter. Särskilt kommunens nordöstra delar med Eringsboda som kärntätort utmärker sig genom bristande kollektivtrafik.

I planförslaget finns en tydlig viljeriktning att satsa på mer klimatsmarta transporter och kommunikation, bland annat genom utveckling av laddningsinfrastrukturer för cykel och bil (personbilar samt bussar och tunga fordon) samt möjlighet till laddning vid knutpunkter för skärgårdstrafik och fritidsbåtar. Ökad närheten till service och arbete pekas också som viktig strategi för att minska privattransporter och dess klimatpåverkan.

I planförslaget finns ambitionen att prioritera gång- och cykeltrafik inom och mellan tätorterna så viktiga målpunkter kan nås på ett säkert och attraktivt sätt. Kommunen lyfter också ambitionen att verka för en kustnära cykelled genom Blekinge, vilket bedöms också ha positiv påverkan på kommunens attraktionskraft för turism och besöksnäring.

I planförslaget finns tydliga inriktningar kring prioritering av utvecklingen i kollektivtrafikhärla läge samt planering av kollektivtrafiken i tidigt skede av planprocessen. Vidare vill planförslaget verka för en utökad kollektivtrafik, bland annat genom utökade kommunikationer och nya lösningar för landsbygderna samt förlängd säsongen för skärgårdstrafik med flera turer.

Kommunen har även ambitionen att verka för anläggning av en ny genare järnväg genom Blekinge, som kommer att förbättra kopplingar mellan regionerna samt öka tillgängligheten till nationella och internationella

målpunkter.

Inom planförslaget lyfts ambitioner att verka för en ny järnväg för att koppla Ronneby med Växjö, Alvesta och norrut mot Stockholm.

Konsekvenser av översiktsplanens förslag till mark- och vattenanvändning

Planförslaget pekar ut utvecklingsområden vid eller i närheten av befintliga transportnoder och befintliga kollektivtrafikstråk. En förtätning och utveckling runt kollektivtrafiknoder minskar bilberoendet samt ökar möjligheter för en högre turtäthet. Detta leder också till ett mer jämlikt transportsystem då även de som av olika socio-ekonomiska- och åldersskäl inte har tillgång till en bil kan resa på ett smidigt och tidseffektivt sätt. Positiva effekter bedöms framkomma främst i Ronneby-Kallinge samt Bräkne-Hoby och Johannishus-Listerby. Effekten av bebyggelseutveckling vid kollektivtrafiknoder bedöms som mycket begränsat i övriga delar av kommunen.

Ronneby kommun har en stor landsbygd med utspridd bebyggelse som är svår att bygga ut effektiv kollektivtrafik till. Samtidigt finns en stark trend att vilja bo längs kusten och i sjönäralägen, vilket planförslaget möjliggör. Kustbandet är svårt att kollektivtrafikförsörja även i de utpekade reträttområden / större utvecklingsområden. Bilberoende bedöms fortsätta vara hög i landsbygderna och i kustområden, trots planens tydliga ambitioner och satsningar på kollektivtrafiken samt cykel.

Den föreslagna utvecklingen med tydliga, trygga och välintegrerade cykel- och gångstråk mot viktiga målpunkter för friluftsliv och turism samt förbättrad kollektivtrafik bedöms medföra positiva konsekvenser för hållbart resande. Det bidrar också till att näringslivet får större möjlighet till att stärkas och att tillgänglighet till service och livschanser ökar.

Söder om flygplatsen (Ronneby Airport) pekas ett område ut för en framtida tågstation, så kallad Knutpunkt Blekinge, och etablering av verksamheter och företag. Planförslagets ambition är att på sikt kunna utveckla områden till en nod för hållbara resor inom kommunen och inom regionen. Utpekat område sammanfaller det planerade mötesspår på Blekinge kustbana, vilket bedöms kunna generera synergieffekter och öka attraktionskraft för verksamheter.

Figur 4. Sammanfattning av översiktsplanens påverkan på ekologisk hållbarhet.

Förslag till åtgärder för ökad ekologisk hållbarhet

- Planförslaget bör visa tydliga och skarpa riktlinjer kring en mycket begränsad utveckling i kustbandet samt i LIS- områden. All utveckling i anslutning till ett vattenområde innebär en risk för att strand- eller vattenområdet negativt påverkas på kort eller lång sikt, genom bland annat ökad störning, utsläpp av giftiga båtbottnfärger och ianspråktagande av yta. Exempelvis innebär ianspråktagande av vassområden och grunda vikar för bryggor eller husbåtar att värdefulla miljöer försvinner, oavsett om det finns andra verksamheter i närheten. En utbyggnad av bryggor eller husbåtar innebär också ökad båttrafik till och från bryggan, vilket påverkar miljöer i ett större kringområde. Utveckling av befintliga marina näringar kan även innebära en negativ påverkan på strandmiljöer.
- En ekosystemtjänstkartläggning bör tas fram inom översiktsplansarbetet. Kartläggningen bör peka ut viktiga områden att bevara, samt ta fram åtgärdsförslag om vad som krävs för att stärka grönbå strukturer för biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband på land och vatten. I kartläggningen bör även inkluderas en utredning av invasiva främmande arter samt åtgärdsförslag för att minimera risker för natur samt människor.

- Planförslaget bör ta fram strategier för integrering av ekosystemtjänster och kompensationsåtgärder i detaljplanprocesser, med särskilt fokus på områden i kustbandet samt i LIS-områden.
- I planförslaget bör klargöras hur friluftsliv, rekreation och bebyggelseutveckling behöver anpassas för att inte störa naturvärdena.

RIKSINTRESSEN, MILJÖKVALITETSNORMER OCH LAGSKYDD

I detta kapitel görs bedömningar av planens konsekvenser i relation till riksintressen, miljö kvalitetsnormer samt olika lag- och områdesskydd.

Planens konsekvenser i relation till riksintressen

Hållbarhetsbedömningen analyserar planens konsekvenser i relation till de riksintressen för kulturmiljövård, naturvård, kommunikationer, totalförsvaret, friluftsliv, skyddade vattendrag, vattenförsörjning, högexploaterad kust samt yrkesfiske som berör planområdet.

Kulturmiljövård

Det finns fyra riksintressen för kulturmiljövård i kommunen. Planerat område för verksamheter i Förkärla centralbygd riskerar att påverka riksintresset negativt. Påverkan kommer att hanteras i detaljplaneskedet.

Naturvård

Ronneby kommun har 12 riksintressen för naturvård. Planförslaget föreslår åtgärder för klimatanpassning inom vissa områden. Stor hänsyn ska tas till naturmiljövärdena där utpekade områden i Bräkne-Hoby, Järnavik och Sandsvik riskerar att påverka riksintresset negativt.

Kommunikationer

Kommunen har 10 riksintressen för kommunikation omfattande

- Väg: E22, riksväg 27, väg 652
- Järnväg: Blekinge kustbana och Ronneby och Bräkne-Hoby stationer,
- Luftfart (se rubrik nedan) och sjöfart: två allmänna farleder och en skyddad höjd.

Riksintresseområdet för väg E22 överlappar riksintresseområden för kulturmiljövärden K 11 Johannishus med mera och Förkärla centralbygd.

Luftfart

Ronneby flygplats är riksintresse för luftfart med stoppområde för höga objekt som i stort berör hela kommunen. Hela kommunen omfattas även av MSA-yta.

Totalförsvaret

Kommunen har tre riksintressen för totalförsvaret. Ingen störningskänslig bebyggelse får ske inom påverkansområde för buller och annan risk. Större delen av Ronneby kommun omfattas av stoppområdet för höga objekt. Det

finns även skyddsvärd meteorologisk infrastruktur och låginflygningsområde. Ronneby kommun och Region Blekinge verkar för ett tågstopp söder om Ronneby flygplats. Detta tågstopp är beläget inom riksintresse för totalförsvaret och behöver utformas för att inte påtagligt skada riksintresset för totalförsvaret.

Friluftsliv

Det finns fyra områden som är av riksintresse för friluftsliv. Dessa riksintressen bedöms inte påverkas negativt av planförslaget men utpekade område i Järnavik ligger inom riksintresset. Kommunen ska arbeta med klimatanpassningsåtgärder.

Skyddade vattendrag

Det finns ett riksintresse för skyddade vattendrag i kommunen. Det föreslås inga åtgärder inom riksintresse varför denna inte bedöms påverkas negativt.

Vattenförsörjning

Inom kommunen finns två riksintressen för vattenförsörjning:

- Dricksvattenförsörjning som sträcker sig till Karlskrona kommun.
- Infiltrationsanläggning och ledning till Karlskrona vattenverk.

Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset för vattenförsörjning.

Högexploaterad kust

Hela Ronneby kommuns kust utgör riksintresse för högexploaterad kust. Det finns risk för negativ påverkan med kompletterande bebyggelse till befintliga tätorter och fritidshusbebyggelse även om stor hänsyn tas till höga natur- och kulturvärden. Kommunen ska arbeta med klimatanpassningsåtgärder.

Yrkesfiske

Det finns ett riksintresse för yrkesfiske. Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset.

Natura 2000-områden enligt miljöbalken 4 kap 1 & 8 §§

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest skyddsvärda naturområden. Syftet är att värna om vissa naturtyper samt växt- och djurarter som medlemsländerna kommit överens om att skydda. Varje land ansvarar för skyddet och värden av sina områden så att deras naturvärden bevaras.

Inom kommunen finns flertal Natura 2000-områden.

Planförslaget föreslår åtgärder för klimatanpassning inom vissa Natura 2000-områden. I Järnavik föreslås mångfunktionell bebyggelse med bland annat bebyggelse på vatten. Detta område överlappar och ansluter till Natura 2000-område. Även utpekade områden i Ronneby tätort, Kallinge och Sandvik angränsar till Natura 2000-områden. Den föreslagna nya sträckningen av Blekinge kustbana skär genom ett Natura 2000-område. Även om det ska tas

stor hänsyn till naturmiljövärdena finns risk för negativa påverkan på dessa Natura 2000-område.

Naturresevat

Ronneby kommun har ett flertal naturresevat och ett kulturresevat (Ronneby Brunnspark) och som i många fall även är riksintresse för naturvård och Natura 2000-områden. I Ronneby tätort och i Järnavik finns risk för negativ påverkan då naturresevat angränsar till utpekade områden. Här behöver lämpliga skyddsavstånd tas fram.

Strandskydd (MB 7 kap. 13 §)

Strandskydd gäller vid havet, insjöar och vattendrag och syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt vattenstånd. För vissa delar är strandskyddet utökat till mellan 100 och 300 meter.

Planförslaget och LIS-planen föreslår strandnära bebyggelse, bebyggelse på vatten och friluftsanläggningar i och vid vatten. Detta kan både öka och minska allmänhetens tillgång till strandområden och riskerar att negativt påverka växt- och djurlivet.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är juridiskt bindande styrmedel som regleras i miljöbalken. En miljö kvalitetsnorm anger den miljö kvaliteten som människan och miljön kan anses tåla.

Planförslaget bör redogöra för miljö kvalitetsnormerna och det ska i översiktsplanen framgå hur kommunen avser följa gällande miljö kvalitetsnormer. Det ska även tydligt framgå om miljö kvalitetsnormerna riskerar att överskridas.

Om en miljö kvalitetsnorm överskrids eller riskerar att överskridas kan ett åtgärdsprogram behöva upprättas.

Luft

De miljö kvalitetsnormer som anges i luftkvalitetsförordningen (2010:477) är gränsvärdesnormer och får därmed inte överskridas. De luftföroreningar som svenska städer generellt har störst problem att klara normerna för är kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀). Det är kommunen som ansvarar för att miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft följs.

I en rapport från Blekinge kustvatten- och luftvårdsförbund (Blekinge kustvatten- och luftvårdsförbund, 2023) konstateras att de mätningar och modellberäkningar som gjorts inom kommunen visar att halter för samtliga parametrar ligger under miljö kvalitetsnormer (MKN) samt underskrider den nedre utvärderingströskeln (NUT) för årsmedelvärde. Luftkvaliteten i

kommunen bedöms främst påverkas av utsläppen från trafik på de större leder som går genom kommunen, flygtrafik samt båttrafik.

Buller

I kommuner som har fler än 100 000 invånare gäller miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller samtliga vägar, järnvägar, flygplatser, tillståndspliktiga hamnar samt vissa större, utpekade industrigrenar. Generellt gäller normen annars för större vägar, järnvägar och flygplatser. Miljökvalitetsnormen för buller beskriver en målsättning där strävan är att undvika skadliga effekter på människors hälsa av omgivningsbuller.

Då kommunen har färre än 100 000 invånare, omfattas inte Ronneby kommun av miljökvalitetsnormerna för buller. Riktvärden för buller bör ändå beaktat i samband med fysiska planering och i prövning av verksamheter. Planförslagets möjlighet att uppfylla bullervärdena beror i stor utsträckning på skyddsavstånd till bullerkällor och utformning av bullerskyddsåtgärder. Buller bör beaktas och hanteras vid framtida detaljplaneläggning. Strävan om att undvika skadliga effekter på människors hälsa på grund av omgivningsbuller bör förtydligas i översiktsplanen.

Yt- och grundvattenförekomster

Genomförandet av vattenförvaltningen, som är det svenska genomförandet av EU:s vattendirektiv, innebär att Sverige ska kartlägga och analysera alla vatten, fastställa mål/kvalitetskrav och upprätta åtgärdsprogram för vattenmiljöerna i Sverige samt övervaka dem. Målet är att samtliga vattenförekomster i Sverige uppnår god ekologisk, kemisk och kvantitativ status år 2027. Andra kvalitetskrav får fastställas om det finns särskilda skäl.

Ronneby ingår i vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt. Åtgärdsprogram har utformats för vattendistriktet för att säkerställa att MKN uppfylls. Programmet anger vilka myndigheter som ska göra vad för att nå dessa mål. Några av utmaningarna är att minska övergödningen, efterbehandla miljögifter och skydda grundvattnet. Miljöproblemen i Ronneby består främst av övergödning, försurning, miljögifter och morfologiska förändringar.

Idag uppnås inte MKN för samtliga vattenförekomster, 26% av vattenförekomster har god status och 43% har måttlig status. För kommunens del av Södra Östersjön (del av Blekingekusten) är den ekologiska statusen måttlig och ej god kemisk status och där båt- och fartygstrafik är en stor källa till miljögifter.

Planförslaget bedöms i stort inte försämra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormer för ytvatten eller grundvatten. Dock planeras marina verksamheter och bebyggelse på vatten vilket medför både fysisk påverkan och ökad föroreningsbelastning. Även utbyggnad i Eringsboda där MKB:n för LIS-planen pekar ut att hela Eringsbodas vattenförsörjning samt avloppshantering bör ses över i ett större perspektiv för att inte negativt påverka flera sjöar där det idag inte finns någon bebyggelse.

Hur den fysiska påverkan från utvecklingen av marina verksamheter ska hanteras i relation miljö kvalitetsnormerna för ytvatten behöver lyftas fram.

Mellankommunal samverkan sker via havsplan för Blekinges kustkommuner och med vattenvårdsförbund.

Landskapsbildsskydd

I Ronneby kommun finns ett mindre antal områden i kustområdet som har ett landskapsbildsskydd. Utpekade områden i Järnavik och Sandvik riskerar att påverka landskapsbildsskyddet negativt.

Stora opåverkade områden (3 kap. 2 § Miljöbalken (1998:808))

Kommunen har utpekat fem stora opåverkade områden. Påverkan på stora opåverkade områden har inte genomförts eftersom information om utbredning saknas och om det finns några utpekade områden för bebyggelse eller verksamheter som påverkar områdena.

Ekologiskt känsliga områden

Kommunen har ett stort antal utpekade områden som ekologiskt känsliga områden. I kustområden sammanfaller dessa i stort med riksintressen och andra lagskydd. Utpekade området Knutpunkt Blekinge/tågstopp Kallinge och reningsverk Bräkne-Hoby riskerar att påverka de ekologiskt känsliga områdena negativt.

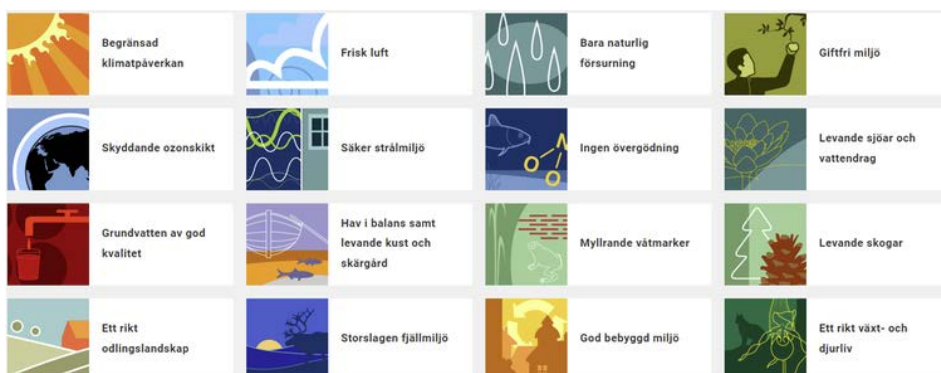
HÅLLBARHETSMÅL

Nationella miljömål & Agenda 2030

FN:s generalförsamling antog i september 2015 en femtonårig agenda för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling, den så kallade Agenda 2030. Agenda 2030 för hållbar utveckling består av 17 globala mål för människornas och planetens välbefinnande.

Sveriges miljömål är beslutade av riksdagen och är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala målen för hållbar utveckling som ingår i Agenda 2030. De 16 miljökvalitetsmålen är mer preciserade när det gäller vilken miljökvalitet som krävs för en god miljö i jämförelse med målen i Agenda 2030. Sveriges miljömål gäller dock den svenska miljöns kvalitet, även om miljöproblem i Sverige beror på negativ miljöpåverkan både inom och utanför landets gränser (Naturvårdsverket, 2018).

Detta kapitel rymmer en sammanfattande översikt över planens konsekvenser i relation till relevanta nationella och globala hållbarhetsmål. För dig som vill läsa mer om de nationella miljömålen respektive de globala hållbarhetsmålen, se www.miljomal.se, www.globalgoals.org.

Kommunens miljömål

För Ronneby kommun och planförslaget bedöms samtliga mål vara aktuella utom Storslagen fjällmiljö, Skyddande ozonskikt och Säker strålmiljö. De ovan nämnda miljömålen bedöms inte vara relevant för denna översiktsplan och behandlas därför inte i denna MKB.

Ronneby kommun fokuserar miljömålsarbetet på åtgärder för kommunala verksamheter och bolag. Ronneby kommun har en kommunövergripande vision (Hållbarhetsstrategin Ronneby 2022 – 2025, antagen av kommunfullmäktige 2021) och arbetar med fem strategiska målområden som har en direkt koppling till de globala målen. Hållbarhetsstrategin Ronneby 2022 – 2025 är vägledande vid framtagande av andra styrdokument.

De strategiska målområdena är Barn och ungas behov, Attraktiv och trygg livsmiljö för alla, Tillväxt och näringslivssamverkan, Ekonomi i balans för en hållbar utveckling och Attraktiv arbetsgivare. Översiktsplan 2045 tar avstamp i visionen och de strategiska målområdena från 2021.

Utöver detta finns Kommunfullmäktiges strategiska målområden och indikatorer (2021), ett program för klimat och energi (2021), en avfallsplan (2022), VA-plan (2018), en vindbruksplan (2018) samt en regional havsplan (2019) som medverkar till positiva miljöinsatser.

Nationella miljömål	I miljömålets riktning	Motverkar miljömålet	Agenda 2030
<p>Frisk luft</p> <p>Begränsad klimatpåverkan</p>	<p>I planförslaget planeras för en sammanhållen bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.</p> <p>Utbyggnad av cykelnätet planeras i kommunen och längs med kusten.</p> <p>Ny Blekinge kustbana för snabba regionala och intraregionala resor.</p> <p>Utveckling av laddningsinfrastruktur för elfordon och elcyklar.</p> <p>Nytt fjärrvärmeverk för minskad klimatpåverkan.</p>	<p>I planförslaget planeras för nya utvecklingsområden för småhusbebyggelse i LIS-områden och i kustbandet, på avstånd från befintliga kollektivtrafikstråk.</p> <p>I planförslaget planeras stort tillskott / utveckling av verksamhetsområden.</p> <p>Båda strategier kan medföra ökande trafik, såväl personbil som tung trafik.</p>	<p>Mål 3 – God hälsa och välbefinnande</p> <p>Mål 7 – Hållbar energi för alla</p> <p>Mål 13 – Bekämpa klimatförändringar</p> <p>Mål 11 – Hållbara städer och samhällen</p>
<p>Ingen övergödning</p> <p>Levande sjöar och vattendrag</p> <p>Grundvatten av god kvalitet</p> <p>Bara naturlig försurning</p>	<p>Befintlig VA-plan, Vattenförsörjningsplan och dagvattenpolicys. Regionala Havsplanen</p>	<p>I nuläget saknar kommunen vattenplaner, vattentjänstplaner. Dagvattenpolicy (2015) bör uppdateras.</p> <p>Ökad efterfrågan av båtplatser och utvidga marina näringar kan leda till en försämrad status i vattenförekomster och hav.</p> <p>Lokala källor till övergödning är enskilda avlopp och skogsbruk. Riktlinjer för att minska övergödning behöver förtydligas.</p>	<p>Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla</p> <p>Mål 14 – Hav och marina resurser</p> <p>Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald</p>
<p>God bebyggd miljö</p> <p>Giftfri miljö</p>	<p>I planförslaget planeras för ett varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer utifrån orternas identitet och karaktärsdrag. Exploatering sker i närhet till grönområden.</p> <p>Målsättningar finns om närhet till lekplatser, mötesplatser, rekreationsområden och fritidsutbud.</p>	<p>Ökad trafik på vatten och land kan orsaka högre bullernivåer, särskilt vid knutpunkter i tätorterna (påverkan i bebyggda miljön) och längs viktiga stråk (påverkan på natur- och rekreationsområden).</p> <p>Utveckling av marina näringar och båttrafik kan negativt påverka ekosystemtjänster och marina resurser samt ge ökade bullernivåer, utsläpp till luft, mark och vatten.</p>	<p>Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla</p> <p>Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p> <p>Mål 11 – Hållbara städer och samhällen</p> <p>Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion</p>
<p>Ett rikt odlingslandskap</p>	<p>Planförslaget har riktlinjer kring bevarande av jordbruksmark och begränsad utveckling på jordbruksmark.</p>	<p>Utvecklingsområden på jordbruksmark pekas ut i planförslaget. Påverkan på grön infrastruktur, kulturbärande grönområden och rekreationsområden på vatten och land till följd av planens förslag (LIS-områden, verksamhetsområden samt bebyggelseutveckling i kustbandet).</p>	<p>Mål 2 – Ingen hunger</p> <p>Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Nationella miljömål	I miljömålets riktning	Motverkar miljömålet	Agenda 2030
<p>Levande skogar</p> <p>Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Myllrande våtmarker</p>	<p>Planförslaget pekar ut gröna stråk för utveckling.</p> <p>Handlingsplan för invasiva främmande arter kommer att tas fram.</p>	<p>I planförslaget är det främst skogsmark som tas i anspråk för ny bebyggelse.</p> <p>Bevarandeområden för biologisk mångfald, spridningslänkar och ekosystemtjänster pekas inte ut. Tydliga strategier för bevarande och stärkande av biologisk mångfald saknas.</p> <p>Exploatering görs nära eller inom känsliga miljöer.</p>	<p>Mål 3 – God hälsa och välbefinnande</p> <p>Mål 11 – Hållbara städer och samhällen</p> <p>Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion</p> <p>Mål 13 – Bekämpa klimatförändringar</p> <p>Mål 14 – Hav och marina resurser</p> <p>Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald</p>

Regionplan

Region Blekinge har utarbetat en regional utvecklingsstrategi, Växtplats Blekinge (2022), som är tänkt utgöra en strategisk plan för hela Blekinge. Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att fler ska vilja leva, arbeta och utvecklas i Blekinge. Blekinge ska vara en växtplats för människor, företag och hållbara lösningar.

Syfte med regionplaneprocessen är att skapa en grund för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och för att människor ska kunna bo och leva i hela Blekinge. Regionplanen ska ha den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som kompletterar den kommunala översiktliga planeringen. Regionplanen är inte juridiskt bindande utan är vägledande för efterföljande planering.

Utvecklingsstrategin i planförslaget innehåller två strategiska områden som ska verka för förbättrad livskvalitet och attraktiva livsmiljöer för invånaren och starkare innovationsklimat och förutsättningar för tillväxt och expansion för företag.

Ett av fyra utvecklingsområden i strategin är hållbar samhällsplanering och berör främst bebyggelse och transportplanering. Bredare utbud och fler bostäder som motsvarar dagens och morgondagens invånare, för alla gruppers olika förutsättningar pekas ut som prioriterat tillsammans med klimatanpassning av befintlig och ny bebyggelse. Resurseffektiv och ändamålsenlig markanvändning som bevarar den biologiska mångfalden identifieras för en långsiktig och god hushållning med mark. För att främja ett hållbart resande pekas en vilja ut att utveckla integrerade transportsystem för att kombinera cykel och gång med tåg, buss eller samåkning.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barns rättigheter har blivit svensk lag. Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Den är ett viktigt verktyg för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses. Ronneby kommun har sedan 2021 en rutin för barnrättsbaserade beslutsunderlag som är tänkt att tillämpas inom hela kommunkoncernen. Rutinen syftar till att säkerställa att beslut som rör barn föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med barnkonventionen. För att säkerställa att hänsyn tas till barns rättigheter och att barnens behov inte åsidosätts vid planering och genomförande av översiktsplanen har en prövning av barnens bästa genomförts av kommunen. Målet med prövningen är att få en stringens från den övergripande kommunala målformuleringen om barn och ungas behov till det faktiska genomförandet.

I översiktsplaneringen handlar barns rättigheter bland annat om att ge tillräckligt utrymme i den fysiska miljön för barns intressen och behov och att barn ska få komma till tals. Även förutsättningarna för barns och ungas självständiga mobilitet är en angelägen fråga i översiktsplaneringen.

Prövningen av barns bästa är fokuserad till mark- och vattenanvändning, men även delar av planförslaget som beror riksintressen, värden och hänsyn ingår.

Temaområden som kommunen har bedömt som relevanta att analysera på grund av bäring på barn och ungas behov är Boende och vardagsliv, Trygghet och tillgänglighet samt Miljö och hälsa.

Många av planförslagets förslag är positiva ur barnperspektiv, så som:

- Minskade trafikbarriärer och förbättrade kopplingar för cykel och kollektivtrafik möjliggör tryggare kommunikationer och större rörelsefrihet för barn och unga.
- En hänsynsfull förtätning som tar tillvara och utvecklar befintliga värden möjliggör att fler målpunkter finns nära bostaden och att platsernas identitet stärks, vilket i sin tur stärker sammanhållning och en positiv självbild.
- Fler invånare och fler mötesplatser möjliggör ett utökat folkliv som skapar närvaro och trygghet.
- Större utbud av rekreationsområden, upprustning av idrottsplatser och samlokalisering av andra funktioner för rekreation och samvaro som skapar mötesplatser för flera åldersgrupper, inklusive äldre ungdomar.
- Komplettering av bostadstyper, service och grönområden för att främja attraktivitet och social inkludering.

KUMULATIVA EFFEKTER

Kumulativa effekter kan beskrivas som effekter som samverkar på olika sätt. Det kan handla om olika typer av effekter från en enskild verksamhet eller effekter från olika verksamheter. Dessa kumulativa effekter kan ge upphov till en förstärkning av påverkan, i vissa fall även en motverkan av påverkan och i ett tredje fall kan det bildas en synergieffekt där kombinationen av effekterna blir större än summan av de enskilda aktiviteterna.

Geografisk avgränsning

Bedömning av kumulativa effekter baseras på den sammanvägda påverkan som exploatering och projekt i Ronneby kommun tillsammans med närliggande kommuner så som Karlskrona, Karlshamn och Tingsryd medför.

Nivå- och sakmässig avgränsning

Karlskrona kommun har under hösten 2023 antagit en ny översiktsplan och Karlshamns kommun har aktualitetsprövats sin översiktsplan från 2015. Tingsryd arbetar med att ta fram en ny översiktsplan.

Det finns aspekter där samverkande effekter bedöms kunna uppstå – planeringen av ny infrastruktur och större verksamhetsområden med transporternas påverkan på framför allt klimatet samt exploaterings påverkan på vattenkvaliteten i både sjöar och vattendrag samt Östersjön. Även vattenförsörjning för en ökad befolkning i regionen.

Osäkerheter och brister

Bedömningar av konsekvenser medför alltid en viss osäkerhet. När det gäller bedömning av konsekvenser på den översiktliga nivå som planförslaget hanterar är osäkerheten särskilt stor. Översiktsplaner är strukturskapande med lång genomförandetid. Effekten av de planerade åtgärderna sträcker sig långt efter att planerna är genomförda. Effekterna av en åtgärd kan också bero på om en annan åtgärd blir av och om den genomförs parallellt eller blir försenad. Detta gör att det är svårt att dra säkra slutsatser av konsekvenserna.

Den i planförslaget angivna markanvändningen och exploateringen är inte garanterad utan beror av många olika aspekter. I dagsläget går det inte heller att med säkerhet förutspå vilken övrig utveckling som kommer att ske i samhället, vilka politiska styrmedel som kan komma, prisutveckling på bränslen eller förändringar i den allmänna opinionen

Bedömning

Vattenmiljö

Flera kommuner längs Blekingekusten planerar för bebyggelse och anläggningar kopplat till friluftsliv. Det finns en interkommunal havsplan för

Blekingekusten vilket är positivt men kommunerna behöver vara mer specifika kring utveckling och påverkan på havet i sina respektive översiktsplaner. Miljöövervakning sker via Blekinge kustvatten och luftvårdsförbund.

När det gäller sjöar och vattendrag finns risk för kumulativa effekter med planerade verksamheter och bebyggelser uppströms i Tingsryds kommun där flera vattendrag har dålig ekologisk status. Samarbete över kommungränser sker bland annat i vattenförbund/råd för specifika vattendrag och vattenmyndighet.

Riksintresse för vattenförsörjning delas med Karlskronas kommun där kommunerna bör arbeta vidare med frågan i sina respektive vattentjänstplaner.

Det gemensamma arbetet med biosfärsområde Blekinge Arkipelag ger möjligheter till positiva kumulativa effekter.

Natur och friluftsliv

Planförslaget kan sammantaget och i samverkan med närliggande kommuners övergripande planering medföra kumulativa effekter på områdets natur och vattenområden samt på friluftsliv knutet till dessa strukturer.

Markanvändningen kan även påverka områden som inte ianspråktagits för mänskliga aktiviteter, samt dessa områdens tillstånd och kvaliteter.

Planförslaget innebär att naturmiljö tas i anspråk och försvinner verksamhetsområden samt utvecklingsområden för bostäder och service byggs ut. I flera fall sker den föreslagna exploatering i områden som utgör flera riksintressen, Natura 2000-områden och natur- och kulturresevat.

ARK56 är ett samarbete med grannkommuner för att tillgängliggöra kust och skärgård för friluftsliv. Detta kan ge positiva effekter för friluftslivet men kan ge negativa effekter på natur- och vattenområden med ökad båttrafik och ökat slitage.

Areella näringar

Planförslaget innebär att mark som idag används som jordbruksmark eller för skogsbruk tas i anspråk för bland annat blandad bebyggelse och verksamheter. Även i grannkommunerna föreslås jordbruksmark tas i anspråk. Andelen jordbruksmark i Sverige har minskat kontinuerligt sedan 1960-talet och minskar fortfarande. Samtidigt bedöms värdet och efterfrågan på svensk jordbruksmark öka i framtiden.

Inom planområdet tas en del av kommunens befintliga jordbruksmark i anspråk för annan markanvändning. Såväl inom planområdet som i närliggande kommuner finns stora arealer med såväl jordbruksmark som skogsmark som inte påverkas av det nu aktuella förslaget. Kommunen har till viss del koncentrerat sin utbyggnad till området kring centralort och serviceorter vilket gör att befintlig mark i kommunens övriga delar bibehåller nuvarande markanvändning.

Verksamhetsområden pekas ut på relativt stora arealer av skogsmark och delvis på jordbruksmark. Vid Vambåsa pekas även ett stort verksamhetsområde ut i Karlskronas översiktsplan vilket kan medföra negativa kumulativa effekter på areella näringar och ökade störningar.

Hur mycket jordbruksmark som försvinner på lång sikt i kommunen och regionen hänger samman med planeringen av tillgängliga markresurser samt hur markanspråket för bostäder och verksamheter kan minskas i framtiden.

Bedömning av jordbruksmarkens värde som lokal och regional resurs för livsmedelsförsörjning kan göras i ett generationsperspektiv med utgångspunkt i markernas arrondering, storlek och tillgänglighet. I ett lokalt perspektiv bedöms bortfallet av aktuell åkermark inte innebära några konsekvenser för den lokala livsmedelsförsörjningen inom kommunen. Planförslaget kan dock medföra små negativa konsekvenser för den regionala livsmedelsförsörjningen i ett generationsperspektiv, om behovet av regional självförsörjning ökar i framtiden. En översyn av arrondering för kvarvarande jordbruksmark bör genomföras för att säkerställa att den förändrade markanvändningen inte medför risk för att andra marker i närliggande områden tas ur bruk.

Klimat

Kumulativa effekter avseende klimat beskriver översiktligt vilka konsekvenser markanvändning och exploatering i Region Blekinge kan medföra för klimatpåverkan, exempelvis genom utsläpp av växthusgaser, samt vilka anpassningar samhället kan genomföra som en följd av den oundvikliga påverkan som klimatförändringarna för med sig, och som i grund botten beror på klimatpåverkan.

I regionen planeras för befolkningsökning, storskaliga verksamhetsområden med logistikcenter och andra typer av transporttåta verksamheter samt ökad besöksnäring. Exploateringen kommer att medföra ett stort markanspråk, men även ett ökat behov av energi, material och transporter vilket i sin tur medför ökade utsläpp av växthusgaser.

En tätare bebyggelse kan förstärka effekterna av höga temperaturer och värmeböljor. När tidigare genomsläppliga ytor delvis hårdgörs ökar dagvattenflödena. Gröna ytor och buffertzoner, både i och utanför bebyggelsen, kan motverka dessa effekter genom att verka temperaturreglerande och dessutom omhänderta och rena dagvatten samt fördröja större vattenmängder vid skyfall. Grönområden kan även motverka ras, skred och erosion.

I regionplanen finns ambitioner om ett minskat transportbehov, främst genom att koncentrera invånarna till områden med etablerad samhällsservice, samt minskade utsläpp från de transporter som förekommer, bland annat genom att förbättra förutsättningar för utökad kollektivtrafik och elfordon. Det ställer i sin tur olika krav på bland annat markanvändning och kan påverka infrastruktur, bostadsbebyggelse samt natur- och kulturområden.

Regionplanen pekar på behovet av att öka andel förnybara energikällor. I Ronneby liksom grannkommunerna finns det begränsningar för anläggning av

nya vindbruksparker samt kapacitet för elproduktion från vatten inte kan ökas. När det gäller solcellsparker är ambitionen att möjliggöra anläggningar, dock inga ytor pekas i planen.

UPPFÖLJNING OCH ÅTGÄRDER FÖR ÖKAD HÅLLBARHET

I detta kapitel finns en komplett lista över uppföljning och förslag på åtgärder för att öka hållbarhetsprofil i Ronneby kommun.

Miljö kvalitetsnormer

- Pågående revidering av vattenförsörjningsplan inklusive vattentjänstplan ska ske i enlighet med nya regler samt det ska inkludera en tydlig dagvattenstrategi. Detta för kartläggning, områdesbeskrivning, prioritering och uppföljning av vatten- och avloppslösningar för hela kommunen samt innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid klimatförändringar (havsnivåhöjning och skyfall).
- Kommunen bör tydliggöra hur miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsterna ska hanteras.
- För de vattendrag som har avrinningsområden i flera kommuner behövs fortsatt mellankommunal samverkan och även samarbete med till exempel jordbruksorganisationer för att säkerställa god vattenkvalitet.

Hälsa och säkerhet

- Kommunen bör ta fram och förtydliga övergripande ställningstaganden gällande risker för människors hälsa och för miljö kopplat till översiktsplanens bebyggelseutveckling. Det gäller exempelvis bullernivåer vid tätortsutveckling, riskfrågor kopplat till utveckling i närheten av leder för farligt gods, riskfrågor kopplat till exploatering angränsande miljöstörande verksamheter, exploatering som berör potentiellt förorenade områden samt exploatering kring områden med utpekad risk för erosion, skred, ras och översvämning. Dessa ställningstaganden utgör ett viktigt underlag inför, eller behöver hanteras under, kommande detaljplanering.
- Kommunen bör ta fram prioriteringar och ställningstagande vid målkonflikter som kan uppstå mellan bebyggelse- och verksamhetsutveckling och natur-, rekreation-, samt hälsa och säkerhetsaspekter. Lokalisering och utformning av bebyggelse, infrastruktur och allmänna platser ska förebygga att människor och egendom drabbas av olyckor.

Klimatanpassning

- Kommunen bör, vid planering och exploatering vid hav, sjöar och vattendrag, följa upp att åtgärder vidtas för att undvika risker kopplade till ett förändrat klimat och översvämningrisk. Detta är i synnerhet viktigt för nya och befintliga samhällsfunktioner och ny bebyggelse i kustbandet, i LIS-områden och andra strandnära lägen.

Arbetet med framtagande av en klimatanpassningsplan kommer att initieras framöver.

- Kommunen bör följa upp att tillgången på grönytor för klimatreglerande effekter är tillräcklig. En funktionell grönstruktur ska prioriteras efter deras potential att bidra med värden och tjänster för människan och för ekosystemet som helhet.

Naturmiljö

- Kommunen ska vid planläggning och i samband med exploatering följa upp påverkan på naturmiljöer. Utredningar ska genomföras för att avgöra påverkan på samt minska konsekvenserna av planerna på värdefulla naturmiljöer samt specifika arter.
- Kommunen bör utreda, säkerställa och följa upp att en god tillgång samt tillgänglighet till rekreationsområden finns för boende och besökare i området.

Kretslopp och miljöteknik

- Kommunen bör följa upp miljö-, hälso- och klimatpåverkan, från byggnader, infrastruktur och energiproduktion samt uttaget av icke förnybara råvaror.

Areella näringar

- Kommunen bör följa upp hanteringen av jordbruksmarken så att tillgången på brukbar mark långsiktigt tryggas. Arbetet bör kopplas med det kunskaphöjande mellankommunala samarbetet som Blekinges kommuner tillsammans med Region Blekinge har initierat kring denna fråga.

Tätortsutveckling

- Det är viktigt att kommunen följer upp sitt genomförande och prioriterar bebyggelseutvecklingen i centralorten och serviceorterna. Det gäller också att säkerställa att en hållbar och effektiv kollektivtrafik utvecklas parallellt med bostads- och verksamhetsutveckling samt en integrering av gång- och cykelvägnätet mellan nya och befintliga områden.
- Kommunen bör följa upp att tillgången och tillgängligheten till grönytor för barn och unga är tillräcklig.
- Kommunen bör följa upp om översiktsplanens genomförande ger en förstärkt geografisk uppdelning utifrån socio-ekonomiska faktorer samt att alla inne- och utemiljöer ska utformas och gestaltas så att de främjar jämställdhet, trygghet, hälsa, tillgänglighet, kultur och social sammanhållning.
- Kommunen bör fortsätta följa upp hur planförslagets genomförande bidrar till ett bredare utbud av bostäder för att alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.

Transporter

- Det är viktigt att kommunen följer upp utvecklingen för nyttjandet av olika trafikslag. För att öka andelen hållbara transporter i relation till bilburna/fossilberoende transporter behöver en övervakning av utvecklingen ske löpande för att se om åtgärder ger önskat resultat. Detta kan göras på många olika sätt genom bland annat genom trafikmätningar, mätningar av antalet kollektivtrafikresor och analyser av hur barn och unga tar sig till och från skolan/aktiviteter.

Ekosystemtjänster

- Kommunen bör följa upp planförslagets påverkan på gröna och blå infrastrukturer vid utvecklingen i områden som kan ha negativ påverkan på spridningssamband, livsmiljöer samt andra viktiga strukturer för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

REFERENSER

Havsplan för Blekinges kustkommuner.

IVL. 2023. Luftkvalitetsmätningar i Blekinge län 2021–2022. Blekinge kustvatten- och luftvårdsförbund luftvårdsförbund 2023.

Karlsхамns kommun. Översiktsplan 2030.

Karlskrona kommun. Översiktsplan 2050.

Region Blekinge. Regionala planer.

Ronneby kommun. 2013. LIS-plan.

Ronneby kommun. 2018. Vattenförsörjningsplan.

Ronneby kommun. 2018. Grönstrukturplan.

Ronneby kommun. 2019. VA-plan.

Ronneby kommun. 2021. Hållbarhetsstrategi för Ronneby kommun 2022-2025.

Ronneby kommun. 2021. Program för klimat och energi 2021-2025.

Tingsryds kommun. Översiktsplan 2030.

VISS. 2023. Vatteninformationssystem Sverige.